

Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

► **V** ДИРЕКТИВА 2003/87/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 13 октомври 2003 година

за установяване на ► **M9** система ◀ за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на ► **M9** Съюза ◀ и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета

(текст от значение за ЕИП)

(ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Директива 2004/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година	L 338	18	13.11.2004 г.
► <u>M2</u>	Директива 2008/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година	L 8	3	13.1.2009 г.
► <u>M3</u>	Регламент (ЕО) № 219/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 година	L 87	109	31.3.2009 г.
► <u>M4</u>	Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година	L 140	63	5.6.2009 г.
► <u>M5</u>	Решение № 1359/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година	L 343	1	19.12.2013 г.
► <u>M6</u>	Регламент (ЕС) № 421/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година	L 129	1	30.4.2014 г.
► <u>M7</u>	Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 година	L 264	1	9.10.2015 г.
► <u>M8</u>	Регламент (ЕС) 2017/2392 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2017 година	L 350	7	29.12.2017 г.
► <u>M9</u>	Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 година	L 76	3	19.3.2018 г.
► <u>M10</u>	Делегирано решение (ЕС) 2020/1071 на Комисията от 18 май 2020 година	L 234	16	21.7.2020 г.
► <u>M11</u>	Делегиран регламент (ЕС) 2021/1416 на Комисията от 17 юни 2021 година	L 305	1	31.8.2021 г.
► <u>M12</u>	Решение (ЕС) 2023/136 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2023 година	L 19	1	20.1.2023 г.
► <u>M13</u>	Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 година	L 63	1	28.2.2023 г.
► <u>M14</u>	Директива (ЕС) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година	L 130	115	16.5.2023 г.

-
- **M15** Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година L 130 134 16.5.2023 г.
- **M16** Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 година L 795 1 29.2.2024 г.

Изменена със:

- **A1** Договор за присъединяване на Хърватия (2012) L 112 21 24.4.2012 г.

Поправена със:

- **C1** Поправка, ОВ L 199, 2.8.2011 г., стр. 76 (2003/87/ЕО)
- **C2** Поправка, ОВ L 140, 14.5.2014 г., стр. 177 (421/2014)

▼ B**ДИРЕКТИВА 2003/87/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
И НА СЪВЕТА**

от 13 октомври 2003 година

за установяване на ► M9 система ◀ за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на ► M9 Съюза ◀ и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета

(текст от значение за ЕИП)

▼ M2

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

▼ B

Член 1

Предмет

С настоящата директива се въвежда ► M9 система ◀ за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на ► M9 Съюза ◀ (наричана по-долу „► M9 СТЕ на ЕС ◀“), за да се стимулира намаляването на емисии на парникови газове по икономичен и икономически ефективен начин.

▼ M15

Настоящата директива предвижда и по-нататъшно намаляване на емисиите на парникови газове, така че да се достигне до нивата на намаление, които се считат за необходими от научна гледна точка за предотвратяване на опасно изменение на климата. Тя допринася за постигането на целта на Съюза за неутралност по отношение на климата и на неговите цели в областта на климата, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, и по този начин - за постигането на целите на Парижкото споразумение ⁽²⁾.

▼ M4

Настоящата директива предвижда и разпоредби за оценяване и изпълнение на по-строг ангажимент от страна на Съюза за намаление на емисиите, надвишаващо 20 %, които се прилагат след одобрение от страна на ► M9 Съюза ◀ на международно споразумение по изменение на климата, водещо до намаления на емисии на парникови газове над изискваните съгласно член 9, което е отразено чрез ангажимента за 30-процентно намаление, потвърден от Европейския съвет от март 2007 г.

▼ B

Член 2

Обхват

▼ M15

1. Настоящата директива се прилага спрямо дейностите, изброени в приложения I и III, и парниковите газове, изброени в приложение II. Когато дадена инсталация, която е включена в обхвата на СТЕ на ЕС поради експлоатацията на горивни съоръжения с обща номинална

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

▼ M15

топлинна мощност над 20 MW, промени производствените си процеси с цел намаляване на емисиите си на парникови газове и вече не отговаря на този праг, държавата членка, в която се намира тази инсталация, предоставя на оператора възможности да остане в обхвата на СТЕ на ЕС до края на текущия и следващия петгодишен период по член 11, параграф 1, втора алинея след промяната на производствените си процеси. Операторът на инсталацията може да реши, че инсталацията остава в обхвата на СТЕ на ЕС само до края на текущия петгодишен период или също и на следващия петгодишен период след промяната на производствените му процеси. Съответната държава членка уведомява Комисията за промените в сравнение със списъка, представен на Комисията съгласно член 11, параграф 1.

2. Настоящата директива се прилага, без да се засягат изискванията съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

▼ M2

3. Прилагането на настоящата директива по отношение на летището на Гибралтар се извършва, без да се засягат съответните правни позиции на Кралство Испания и Обединеното кралство по отношение на спора за суверенитета на територията, на която е разположено летището.

▼ B*Член 3***Определения**

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

а) „квота“ означава квота за отделяне на един тон еквивалент на въглероден двуоксид в рамките на определен период, която е валидна единствено за целите на изпълнение на изискванията на настоящата директива и може да бъде прехвърляна в съответствие с разпоредбите на настоящата директива;

▼ M15

б) „емисии“ означава отделянето на парникови газове от източници в дадена инсталация или отделянето от въздухоплавателно средство, извършващо въздухоплавателна дейност, посочена в приложение I, или от кораби, извършващи дейност в областта на морския транспорт, посочена в приложение I, на газове, определени по отношение на тази дейност, или отделянето на парникови газове, съответстващи на дейността, посочена в приложение III;

▼ M4

в) „парникови газове“ означава газовете, изброени в приложение II, и други естествени и антропогенни газообразни компоненти на атмосферата, които абсорбират и повторно излъчват инфрачервена радиация;

⁽¹⁾ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

▼ M15

- г) „разрешително за емисии на парникови газове“ означава разрешително, издадено в съответствие с членове 5, 6 и 30б;

▼ B

- д) „инсталация“ означава стационарно техническо съоръжение за осъществяване на една или повече от дейностите, изброени в приложение I, както и всякакви други дейности, пряко отнасящи се до тях, които имат техническа връзка с дейностите, осъществявани на този обект и които биха могли да повлияят върху емисиите и замърсяването;
- е) „оператор“ означава всяко лице, което експлоатира или контролира инсталация или, когато това е предвидено в националното законодателство, на което са делегирани решаващи икономически правомощия във връзка с техническото функциониране на инсталацията;
- ж) „лице“ означава всяко физическо или юридическо лице;

▼ M9

- з) „нов участник“ означава: всяка инсталация, извършваща една или повече от дейностите, изброени в приложение I, която е получила разрешително за емисии на парникови газове за първи път в рамките на период, с начало три месеца преди датата на представянето на списъка по член 11, параграф 1, и с край три месеца преди датата за представянето на следващия списък по посочения член;

▼ B

- и) „обществеността“ означава едно или повече лица и, в зависимост от националното законодателство или практика, сдружения, организации, или групи лица;
- й) „тон еквивалент на въглероден двуоксид“ означава един метричен тон въглероден двуоксид (CO₂), или количество от всеки друг парников газ, включен в списъка в приложение II, с еквивалентен потенциал за глобално затопляне;

▼ M1

- к) „Страна по приложение I“ означава страна, включена в приложение I към Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации относно изменението на климата (РКООНИК), която е ратифицирала Протокола от Киото, както е определено в член 1, параграф 7 от Протокола от Киото;
- л) „дейност по проект“ означава дейност по проект, одобрена от една или повече страни по приложение I в съответствие с член 6 или член 12 от Протокола от Киото и решенията, приети съгласно РКООНИК или Протокола от Киото;
- м) „единица редуцирана емисия“ или „ЕРЕ“ означава единица, издадена съгласно член 6 от Протокола от Киото и решенията, приети съгласно РКООНИК или Протокола от Киото;
- н) „сертифицирана единица редуцирана емисия“ или „СЕРЕ“ означава единица, издадена съгласно член 12 от Протокола от Киото и решенията, приети съгласно РКООНИК или Протокола от Киото;

▼ **M2**

- о) „оператор на въздухоплавателно средство“ означава лице, което експлоатира въздухоплавателно средство в момента, в който то извършва авиационна дейност, включена в списъка в приложение I, или ако това лице не е известно или не е посочено от собственика на въздухоплавателното средство — лицето, което е собственик на въздухоплавателното средство;
- п) „оператор за търговски въздушен превоз“ означава оператор, който срещу възнаграждение предоставя услуги за обществен превоз на пътници, товари или поща по редовни или нередовни въздушни линии;
- р) „администрираща държава-членка“ означава държавата-членка, отговорна за администрирането на ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ по отношение на оператора на въздухоплавателно средство в съответствие с член 18а;
- с) „установени авиационни емисии“ означава емисиите от всички полети, попадащи в обхвата на авиационните дейности, изброени в приложение I, които заминават от летище, разположено на територията на държава-членка, или пристигат на такова летище от трета държава;
- т) „исторически авиационни емисии“ означава средноаритметичната стойност на годишните емисии през календарните години 2004, 2005 и 2006, отделени от въздухоплавателно средство, извършващо авиационна дейност, включена в списъка в приложение I;

▼ **M4**

- у) „изгаряне“ означава всяко окисление на горива, независимо от начина, по който се използва топлинната, електрическата или механичната енергия, произведена чрез този процес, и всички други пряко свързани с това дейности, включително и пречистване на отпадъчните газове;

▼ **M15**▼ **M14**

- х) „несвързани с CO₂ въздействия на въздухоплаването“ означава последиците за климата от изпускането, по време на изгарянето, на горива на азотни оксиди (NO_x), частици от сажди, окислени серни съединения и последиците от водни пари, включително инверсионни следи, от въздухоплавателни средства, извършващи авиационна дейност, включена в списъка в приложение I;

▼ **M15**

- ц) „корабно дружество“ означава корабособственикът или всяка друга организация или лице, като например мениджър или бейрбуут чартър, които са поели отговорността за експлоатацията на кораба от корабособственика и които при поемането на тази отговорност са се съгласили да поемат всички задължения и отговорности, наложени от Международния кодекс за управление на безопасната експлоатация на кораби и предотвратяване на замърсяването, посочени в приложение I към Регламент (ЕО) № 336/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 336/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 февруари 2006 г. за прилагане на Международния кодекс за управление на безопасността в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 3051/95 на Съвета (ОВ L 64, 4.3.2006 г., стр. 1).

▼ **M15**

- ч) „плаване“ означава плаване съгласно определението в член 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- ш) „администриращ орган по отношение на корабно дружество“ означава органът, който отговаря за администрирането на СТЕ на ЕС по отношение на корабно дружество в съответствие с член 3же;
- щ) „пристанище на акостиране“ означава пристанището, в което корабът спира да натовари или разтовари товари, или да качи или да свали пътници, или пристанището, в което кораб, обслужващ офшорната индустрия, спира с цел смяна на екипаж; изключени са спирането с цел единствено зареждане на гориво, попълване на запасите, смяна на екипажа на кораб, различен от кораб, обслужващ офшорната индустрия, въвеждане в сух док или извършване на ремонт на кораба, неговото оборудване или и двете, спирането в пристанище поради нужда от помощ или бедствено положение, прехвърлянето от кораб на кораб, извършено извън пристанищата, спирането единствено с цел подслон от неблагоприятни метеорологични условия или необходимо поради дейности по издирване и спасяване, както и спирането на контейнеровози в съседно пристанище по трансбордиране на контейнери, посочено в акта за изпълнение, приет съгласно член 3жа, параграф 2;
- аа) „пътнически круизен кораб“ означава пътнически кораб, който няма товарна палуба и е предназначен изключително за търговски превоз на пътници при нощувка при пътуване по море;
- аб) „договор за разлика в цената“ или „ДРЦ“ означава договор между Комисията и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа от Фонда за иновации, покриваща разликата между печелившата цена, известна още като „цената на упражняване“, от една страна, и референтна цена, получена от цената на произведения продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, пазарната цена на близък заместител или комбинация от тези две цени, от друга страна;
- ав) „договор за разлика в цената на въглеродните емисии“ или „ДРЦВЕ“ означава договор между Комисията и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа от Фонда за иновации, покриваща разликата между печелившата цена, известна още като „цената на упражняване“, от една страна, и референтна цена, получена от средната цена на квотите, от друга страна;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно мониторинга, докладването и проверката на емисиите на въглероден диоксид от морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 55).

▼ M15

- аг) „договор с фиксирана премия“ означава договор между Комисията и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа под формата на фиксирана сума за единица произведен продукт;
- ад) „регулиран субект“ за целите на глава IVa означава всяко физическо или юридическо лице, с изключение на крайния потребител на горивата, което участва в дейността, посочена в приложение III, и което попада в една от следните категории:
- i) когато горивото преминава през данъчен склад съгласно определението в член 3, точка 11 от Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета ⁽¹⁾ — лицензиран складодържател съгласно определението в член 3, точка 1 от посочената директива, който е задължен да плати акциза, станал изискуем съгласно член 7 от посочената директива;
 - ii) ако точка i) от настоящата буква не е приложима — всяко друго лице, което е задължено да плати акциза, станал длъжим съгласно член 7 от Директива (ЕС) 2020/262 или член 21, параграф 5, първа алинея от Директива 2003/96/ЕО на Съвета ⁽²⁾ по отношение на горивата, обхванати от глава IVa от настоящата директива;
 - iii) ако точки i) и ii) от настоящата буква не са приложими — всяко друго лице, което трябва да бъде регистрирано от съответните компетентни органи на държавата членка с цел да бъде задължено да плаща акциз, включително всяко лице, освободено от плащане на акциз съгласно член 21, параграф 5, четвърта алинея от Директива 2003/96/ЕО;
 - iv) ако точки i), ii) и iii) не са приложими или ако няколко лица са солидарно отговорни за плащането на един и същ акциз — всяко друго лице, определено от държава членка;
- ае) „гориво“ за целите на глава IVa от настоящата директива означава всеки енергиен продукт, посочен в член 2, параграф 1 от Директива 2003/96/ЕО, включително горивата, изброени в таблица А и таблица В от приложение I към посочената директива, както и всеки друг продукт, предназначен за използване, предлаган за продажба или използван като моторно гориво или гориво за отопление съгласно член 2, параграф 3 от посочената директива, включително за производството на електроенергия;

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета от 19 декември 2019 г. за определяне на общия режим на облагане с акциз (ОВ L 58, 27.2.2020 г., стр. 4).

⁽²⁾ Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51).

▼ **M15**

- аж) „освобождаване за потребление“ за целите на глава IVa от настоящата директива означава освобождаване за потребление съгласно определението в член 6, параграф 3 от Директива (ЕС) 2020/262;
- аз) „цена на газа на TTF“ за целите на глава IVa означава цената на договора за фючърси за газ за месец напред, търгуван на виртуалната платформа за търговия с газ Title Transfer Facility (TTF), управлявана от Gasunie Transport Services B.V.;
- аи) „цена на суровия нефт тип „Брент“ за целите на глава IVa означава цената на фючърси за суров нефт за месец напред, използвана като референтна цена за покупка на нефт.

▼ **M2**

ГЛАВА II

▼ **M15**

ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ И МОРСКИ ТРАНСПОРТ

*Член 3а***Обхват**

Членове 3б—3ж се прилагат за разпределянето и издаването на квоти по отношение на въздухоплавателните дейности, изброени в приложение I. Членове 3жа—3жж се прилагат по отношение на дейностите в областта на морския транспорт, изброени в приложение I.

▼ **M2***Член 3б***Авиационни дейности**

До 2 август 2009 г., като действа в съответствие с ► **M9** процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2 ◀, Комисията изготвя насоки за подробно тълкуване на авиационните дейности, изброени в приложение I.

*Член 3в***Общо количество на квотите за въздухоплаване**

1. За периода от 1 януари 2012 г. до 31 декември 2012 г. общото количество квоти, които ще се разпределят на операторите на въздухоплавателни средства, е равно на 97 % от историческите авиационни емисии.

▼ **M14**

▼ **M2**

3. Комисията прави преглед на общото количество квоти, които ще се разпределят на операторите на въздухоплавателни средства в съответствие с член 30, параграф 4.

▼ M8

3а. След 31 декември 2023 г. всяко разпределение на квоти за авиационни дейности към и от летища, намиращи се в държави извън Европейското икономическо пространство (ЕИП), е предмет на прегледа, посочен в член 28б.

▼ M2

4. До 2 август 2009 г. Комисията взема решение относно историческите авиационни емисии въз основа на най-надеждните налични данни, включително предварителни разчети на базата на информацията за действителния трафик. Това решение се разглежда в рамките на комитета, посочен в член 23, параграф 1.

▼ M14

5. Комисията определя общото количество квоти, които ще бъдат разпределени на операторите на въздухоплавателни средства за 2024 г. въз основа на общото разпределено количество квоти по отношение на оператори на въздухоплавателни средства, които са извършвали авиационни дейности, изброени в приложение I, през 2023 г., намалено с коефициента на линейно намаление, посочен в член 9, и публикува това количество, както и количеството безплатно разпределени квоти, което би било получено през 2024 г. съгласно правилата за безплатно разпределяне на квоти, които са в сила преди измененията, въведени с Директива (ЕС) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета (¹).

6. За периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2030 г. не повече от 20 милиона от общото количество квоти, посочени в параграф 5, се запазват за търговските оператори на въздухоплавателни средства на прозрачна, равнопоставена и недискриминационна основа за използването на устойчиви авиационни горива и други авиационни горива, които не са получени от горива от изкопаеми източници, посочени в регламент за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт като допринасящи за постигането на минималния дял на устойчивите авиационни горива, който авиационните горива, предоставени на операторите на въздухоплавателни средства на летищата на Съюза от доставчици на авиационно гориво, трябва да съдържат съгласно посочения регламент, за дозвукови полети, за които трябва да бъдат върнати квоти в съответствие с член 12, параграф 3 от настоящата директива. Когато дадено допустимо авиационно гориво не може физически да бъде обвързано в дадено летище с конкретен полет, квотите, запазени съгласно настоящата алинея, се предоставят за допустимите авиационни горива, заредени на това летище, пропорционално на емисиите от полети на оператора на въздухоплавателно средство от това летище, за които трябва да бъдат върнати квоти в съответствие с член 12, параграф 3 от настоящата директива.

Квотите, запазени съгласно първа алинея от настоящия параграф, се разпределят от държавите членки за покриване на част от или на цялата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и използването на съответните допустими авиационни горива, като се вземат предвид стимулите от цената на въглеродните емисии и от хармонизираните минимални равнища на данъчно облагане на горивата от изкопаеми източници.

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и подходящото прилагане на глобална, основана на пазара мярка (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 115).

▼ M14

При изчисляването на тези ценови разлики Комисията взема предвид техническия доклад, публикуван от Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз съгласно регламент за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт. Държавите членки гарантират видимостта на финансирането съгласно настоящия параграф по начин, съответстващ на изискванията в член 30м, параграф 1, букви а) и б) от настоящата директива.

Квотите, разпределени съгласно настоящия параграф, обхващат:

- а) 70 % от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и водород от възобновяеми източници на енергия и биогорива от нови поколения съгласно определението в член 2, втора алинея, точка 34 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, за които емисионният фактор е нула съгласно приложение IV или съгласно акта за изпълнение, приет съгласно член 14 от настоящата директива;
- б) 95 % от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и горива от възобновяеми източници от небιологичен произход в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001, използвани във въздухоплаването, за които емисионният фактор е нула съгласно приложение IV или съгласно акта за изпълнение, приет съгласно член 14 от настоящата директива;
- в) 100 % от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и всяко допустимо авиационно гориво, което не е получено от горива от изкопаеми източници, обхванато от първа алинея от настоящия параграф, на летища, разположени на острови, чиято площ е по-малка от 10 000 km² и без пътна или железопътна връзка с континенталната част, на летища, които не са достатъчно големи, за да бъдат определени като летища в Съюза в съответствие с регламент за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт, и на летища, разположени в най-отдалечен регион;
- г) в случаи, различни от посочените в букви а), б) и в), 50 % от оставащата ценова разлика между използването на керосина от изкопаеми източници и всяко допустимо авиационно гориво, което не е получено от горива от изкопаеми източници, обхванати в първа алинея от настоящия параграф.

При разпределението на квоти съгласно настоящия параграф може да се вземе предвид евентуалното подпомагане от други схеми на национално равнище.

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

▼ M14

На годишна основа търговски оператори на въздухоплавателни средства могат да кандидатстват за разпределяне на квоти въз основа на количеството на всяко допустимо авиационно гориво, посочено в настоящия параграф, използвано за полети, за които трябва да бъдат върнати квоти в съответствие с член 12, параграф 3 в периода между 1 януари 2024 г. и 31 декември 2030 г., с изключение на полетите, за които това изискване се счита за изпълнено съгласно член 28а, параграф 1. Ако за дадена година търсенето на квоти за използването на такива горива е по-голямо от наличните квоти, количеството квоти се намалява еднакво за всички засегнати оператори на въздухоплавателни средства чрез разпределянето за съответната година.

Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* подробна информация за средната разлика в разходите между керосина от изкопаеми източници, като взема предвид стимулите от цената на въглеродните емисии и от хармонизираните минимални равнища на данъчно облагане на горивата от изкопаеми източници, и съответните допустими авиационни горива на годишна основа за предходната година.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива чрез установяването на подробни правила за годишното изчисляване на разликата в разходите, посочена в шеста алинея от настоящия параграф, за разпределянето на квоти за използването на горивата, посочени в първа алинея от настоящия параграф, и за изчисляването на спестените емисии на парникови газове в резултат на използването на горива, както е докладвано съгласно акта за изпълнение, приет съгласно член 14, параграф 1, и установяването на условията за отчитане на стимулите от цената на въглеродните емисии и от хармонизираните минимални равнища на данъчно облагане на горивата от изкопаеми източници.

До 1 януари 2028 г. Комисията извършва оценка на прилагането на настоящия параграф и своевременно представя резултатите от тази оценка в доклад до Европейския парламент и Съвета. Когато е целесъобразно, докладът може да бъде придружен от законодателно предложение за разпределяне на количествено и времево ограничени квоти до 31 декември 2034 г., за да се стимулира допълнително използването на горивата, посочени в първа алинея от настоящия параграф, по-специално използването на горива от възобновяеми източници от небиологичен произход в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001, използвани във въздухоплаването, за които емисионният фактор е нула съгласно приложение IV или съгласно акта за изпълнение, приет по член 14 от настоящата директива.

От 1 януари 2028 г. Комисията прави оценка на прилагането на настоящия параграф в годишния доклад, който трябва да представи съгласно член 10, параграф 5.

7. По отношение на полетите, заминаващи от летище в ЕИП, които пристигат на летище в ЕИП, в Швейцария или в Обединеното кралство и които не попадат в обхвата на СТЕ на ЕС през 2023 г., общото количество квоти, които ще бъдат разпределени на операторите на въздухоплавателни средства, се увеличава с равнищата на разпределяне, включително безплатно разпределените квоти и предлаганите чрез търг квоти, които биха били реализирани, ако бяха обхванати от СТЕ на ЕС през посочената година, намалени с коефициента на линейно намаляване, както е посочено в член 9.

▼ M14

8. Чрез дерогация от член 12, параграф 3, член 14, параграф 3 и член 16 държавите членки приемат изискванията, посочени в тези разпоредби, за изпълнени и не предприемат действия срещу операторите на въздухоплавателни средства по отношение на емисиите, изпуснати до 31 декември 2030 г. от полети между летище, намиращо се в най-отдалечен регион на държава членка, и летище, намиращо се в същата държава членка, включително друго летище, намиращо се в същия или в друг най-отдалечен регион на същата държава членка.

▼ M2*Член 3г***Метод на разпределение на квотите за въздухоплаването посредством продажба чрез търг****▼ M14**

1. През 2024 г. и 2025 г. 15 % от квотите, посочени в член 3в, параграфи 5 и 7, както и 25 % през 2024 г. и 50 % през 2025 г., съответно, от останалите 85 % от тези квоти, по отношение на които би било извършено безплатно разпределение, се продават на търг, с изключение на количествата квоти, посочени в член 3в, параграф 6 и член 10а, параграф 8, четвърта алинея. Останалите квоти за посочените години се разпределят безплатно.

Считано от 1 януари 2026 г. цялото количество квоти, по отношение на които би било извършено безплатно разпределение през посочената година, се продават чрез търг, с изключение на количествата квоти, посочени в член 3в, параграф 6 и член 10а, параграф 8, четвърта алинея.

1а. Квоти, които се разпределят безплатно, се разпределят на операторите на въздухоплавателни средства пропорционално на техния дял от проверените емисии от авиационни дейности, докладвани за 2023 г. При това изчисление се вземат предвид и проверените емисии от авиационни дейности, докладвани по отношение на полети, които са обхванати от СТЕ на ЕС от 1 януари 2024 г. До 30 юни на съответната година компетентните органи издават квотите, които се разпределят безплатно за същата година.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълването на настоящата директива по отношение на подробните условия за продажбата чрез търг на авиационни квоти от държавите членки в съответствие с параграфи 1 и 1а от настоящия член, включително подробните условия за продажбата чрез търг, необходими за прехвърлянето на дял от приходите от такива търгове към общия бюджет на Съюза като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Количеството квоти, което ще бъде определено за продажба чрез търг за всеки период от всяка държава членка, е пропорционално на дела ѝ от общото количество

▼ M14

установени авиационни емисии за всички държави членки за референтната година, докладвани съгласно член 14, параграф 3 и проверени съгласно член 15. За всеки период, посочен в член 13, референтната година е календарната година, приключваща 24 месеца преди началото на периода, за който се отнася търгът. В делегираните актове се гарантира спазването на принципите, установени в член 10, параграф 4, първа алинея.

4. Държавите членки определят как да се използват приходите, получени от продажба на квотите чрез търг по настоящата глава, с изключение на приходите, определени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея от ДФЕС и записани в общия бюджет на Съюза. Държавите членки използват приходите, получени от продажбата на квотите чрез търгове, или еквивалентът, изразен като финансова стойност, на тези приходи, в съответствие с член 10, параграф 3 от настоящата директива.

▼ M2

5. Информацията, предоставена на Комисията въз основа на настоящата директива, не освобождава държавите-членки от задължението за предоставяне на информация, предвидено в член 88, параграф 3 от Договора.

▼ M14**▼ M15***Член 3ж***Планове за мониторинг и докладване**

Администриращата държава членка гарантира, че всеки оператор на въздухоплавателно средство представя на компетентния орган в тази държава членка план за мониторинг, в който са изложени мерките за мониторинг и докладване на данните за емисиите, както и че тези планове са одобрени от компетентния орган в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в член 14.

*Член 3жа***Обхват на прилагане за дейностите в областта на морския транспорт**

1. Разпределянето на квоти и прилагането на изискванията за връщане по отношение на дейностите в областта на морския транспорт се прилагат по отношение на половината (50 %) от емисиите от кораби, извършващи плавания с начало в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и пристигане в пристанище на акостиране извън юрисдикцията на държава членка, половината (50 %) от емисиите от кораби, извършващи плавания с начало в пристанище на акостиране извън юрисдикцията на държава членка и пристигане в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка, всички (100 %) емисии от кораби, извършващи плавания с начало в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и пристигане в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и всички (100 %) емисии от кораби в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка.

▼ M15

2. До 31 декември 2023 г. Комисията чрез актове за изпълнение съставя списък на съседните пристанища за трансбордиране на контейнери и го актуализира до 31 декември на всеки две години след това.

В тези актове за изпълнение дадено пристанище се посочва като съседно пристанище за трансбордиране на контейнери, когато делът на трансбордирането на контейнери, измерен в двадесет фута еквивалентни единици, надвишава 65 % от общия трафик на контейнери на това пристанище през последния дванадесет-месечен период, за който има налични данни, и когато това пристанище е разположено извън Съюза, но на по-малко от 300 морски мили от пристанище под юрисдикцията на държава членка. За целите на настоящия параграф контейнерите се считат за трансбордирани, когато се разтоварват от кораб до пристанището единствено с цел да бъдат натоварени на друг кораб. Списъкът, съставен от Комисията съгласно първа алинея, не включва пристанища, разположени в трета държава, за които тази трета държава ефективно прилага мерки, равностойни на настоящата директива.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

3. Членове 9, 9а и 10 се прилагат за дейностите в областта на морския транспорт по същия начин, по който се прилагат за другите дейности, попадащи в обхвата на СТЕ на ЕС, с долното изключение по отношение на прилагането на член 10.

До 31 декември 2030 г. се предоставя дял от квоти на държавите членки, в които съотношението на корабните дружества, които биха били под тяхна отговорност съгласно член 3же, към съответното им население през 2020 г. и въз основа на наличните данни за периода 2018—2020 г., е над 15 корабни дружества на един милион жители. Разпределените квоти съответстват на 3,5 % от допълнително разпределените квоти в резултат на увеличението на тавана за морския транспорт, посочено в член 9, трета алинея, през съответната година. За периода 2024—2025 г. разпределените квоти в допълнение към това се умножават по процентите, приложими за съответната година съгласно член 3жб, първа алинея, букви а) и б). Приходите от продажбата чрез търг на този дял квоти следва да се използват за целите, посочени в член 10, параграф 3, първа алинея, буква ж), по отношение на морския сектор, и в букви е) и и). 50 % от разпределените квоти се разпределят между съответните държави членки въз основа на дела на корабните дружества под тяхна отговорност, а останалата част се разпределя поравно между тях.

*Член 3жб***Поетапно въвеждане на изискванията за морския транспорт**

Корабните дружества са длъжни да връщат квоти в съответствие със следния график:

▼ M15

- а) 40 % от проверените емисии, докладвани за 2024 г., за които ще се прилагат изискванията за връщане на квоти в съответствие с член 12;
- б) 70 % от проверените емисии, докладвани за 2025 г., за които ще се прилагат изискванията за връщане на квоти в съответствие с член 12;
- в) 100 % от проверените емисии, докладвани за 2026 г. и всяка следваща година в съответствие с член 12.

Когато върнатите квоти са по-малко в сравнение с проверените емисии от морския транспорт за 2024 г. и 2025 г., след като бъде установена разликата между проверените емисии и върнатите квоти за всяка година, съответстващото на тази разлика количество квоти се отменя, а не се продава на търг съгласно член 10.

*Член 3жв***Разпоредби за прехвърляне на разходите, свързани със СТЕ на ЕС, от корабното дружество към друг субект**

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато съгласно договор крайната отговорност за закупуването на горивото или експлоатацията на кораба, или и двете се поема от субект, различен от корабното дружество, корабното дружество има право на възстановяване от този субект на разходите, произтичащи от връщането на квоти.

„Експлоатация на кораба“ за целите на настоящия член означава определяне на превозвания товар или маршрута и скоростта на кораба. Корабното дружество остава субектът, отговорен за връщането на квоти съгласно изискванията на членове 3жб и 12 и за цялостното спазване на разпоредбите на националното право, транспониращи настоящата директива. Държавите членки гарантират, че корабните дружества, за които носят отговорност, изпълняват задълженията за връщане на квоти съгласно членове 3жб и 12, независимо от правото на тези корабни дружества на възстановяване от търговските оператори на разходите, произтичащи от връщането.

*Член 3жз***Мониторинг и докладване на емисиите от морския транспорт**

По отношение на емисиите от дейностите в областта на морския транспорт, изброени в приложение I към настоящата директива, администриращият орган по отношение на корабно дружество гарантира, че корабното дружество, за което той отговаря, извършва мониторинг и докладва съответните параметри през отчетния период и му предоставя обобщени данни за емисиите на ниво дружество в съответствие с глава II от Регламент (ЕС) 2015/757.

▼ **M15***Член 3жд***Правила за проверка и акредитация на емисиите от морския транспорт**

Администриращият орган по отношение на корабно дружество гарантира, че докладваните обобщени данни за емисиите на ниво корабно дружество, подадени от корабното дружество съгласно член 3жг от настоящата директива, се проверяват в съответствие с правилата за проверка и акредитация, установени в глава III от Регламент (ЕС) 2015/757.

*Член 3же***Администриращ орган по отношение на корабно дружество**

1. Администриращият орган по отношение на корабно дружество е:

- а) по отношение на корабно дружество, регистрирано в държава членка — държавата членка, в която е регистрирано корабното дружество;
- б) по отношение на корабно дружество, която не е регистрирано в държава членка — държавата членка с най-голям отчетен брой посещения на пристанища от плавания, извършени от това корабно дружество през последните четири години на мониторинг, които попадат в обхвата по член 3жа;
- в) в случай на корабно дружество, което не е регистрирано в държава членка и което не е извършило през предходните четири години на мониторинг нито едно плаване, попадащо в обхвата по член 3жа — държавата членка, в която кораб на корабното дружество е започнал или е завършил първото си плаване, попадащо в обхвата по посочения член.

2. Въз основа на най-надеждната налична информация Комисията изготвя чрез актове за изпълнение:

- а) до 1 февруари 2024 г. — списък на корабните дружества, които са извършвали дейност в областта на морския транспорт, посочена в приложение I, попадаща в обхвата по член 3жа, на 1 януари 2024 г. или считано от тази дата, като посочва администриращия орган по отношение на корабно дружество в съответствие с параграф 1 от настоящия член;
- б) до 1 февруари 2026 г. и на всеки две години след това — актуализиран списък, с който корабните дружества, регистрирани в дадена държава членка, се пренасочват към друг администриращ орган по отношение на корабно дружество, ако са променили държавата членка на регистрация в рамките на Съюза в съответствие с параграф 1, буква а) от настоящия член, или за да се включат корабни дружества, които впоследствие са извършвали дейност в областта на морския транспорт, посочена в приложение I, попадаща в обхвата по член 3жа в съответствие с параграф 1, буква в) от настоящия член; както и

▼ M15

в) до 1 февруари 2028 г. и на всеки четири години след това — актуализиран списък, с който корабните дружества, които не са регистрирани в държава членка, се пренасочват към друг администриращ орган по отношение на корабно дружество в съответствие с параграф 1, буква б) от настоящия член.

3. Администриращ орган по отношение на корабно дружество, който съгласно списъка, изготвен в съответствие с параграф 2, отговаря за дадено корабно дружество, продължава да носи тази отговорност, независимо от последващите промени в дейностите или регистрацията на корабното дружество, докато тези промени не бъдат отразени в актуализиран списък.

4. Комисията приема актове за изпълнение, с които се установяват подробни правила, свързани с администрирането на корабни дружества от страна на администриращите органи по отношение на корабно дружество съгласно настоящата директива. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

*Член 3жж***Докладване и преглед**

1. В случай на приемането от Международната морска организация (ИМО) на глобална, основана на пазара мярка за намаляване на емисиите на парникови газове от морския транспорт, Комисията прави преглед на настоящата директива с оглед на приетата мярка.

За тази цел Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета в срок от 18 месеца от приемането на такава глобална, основана на пазара мярка и преди тя да започне да се прилага. В този доклад Комисията разглежда глобалната, основана на пазара мярка по отношение на:

- а) нейната амбиция с оглед на целите на Парижкото споразумение;
- б) нейната цялостна екологосъобразност, включително в сравнение с разпоредбите на настоящата директива, обхващащи морския транспорт; както и
- в) всеки въпрос, свързан със съгласуваността между СТЕ на ЕС и тази мярка.

Когато е целесъобразно, Комисията може да придружи доклада, посочен във втора алинея от настоящия параграф, със законодателно предложение за изменение на настоящата директива по начин, който е в съответствие с целта на Съюза в областта на климата за 2030 г. и целта за неутралност по отношение на климата, определена в Регламент (ЕС) 2021/1119, и с цел запазване на екологосъобразността и ефективността на действията на Съюза в областта на климата, за да се гарантира съгласуваност между прилагането на глобалната, основана на пазара мярка и СТЕ на ЕС, като същевременно се избегне всяка значителна двойна тежест.

▼ M15

2. В случай че до 2028 г. ИМО не приеме глобална, основана на пазара мярка за намаляване на емисиите на парникови газове от морския транспорт в съответствие с целите на Парижкото споразумение и най-малко до равнище, сравнимо с постигнатото в резултат от мерките на Съюза, предприети съгласно настоящата директива, Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, в който разглежда необходимостта от прилагане на изискванията за разпределяне на квоти и връщане на квоти по отношение на повече от петдесет процента (50 %) от емисиите от кораби, извършващи плавания между пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и пристанище на акостиране извън юрисдикцията на държава членка, с оглед на целите на Парижкото споразумение. В този доклад Комисията разглежда по-специално напредъка на равнището на ИМО и проучва дали някоя трета държава разполага с основана на пазара мярка, равностойна на настоящата директива, и оценява риска от увеличаване на практиките на избягване на правилата, включително чрез преминаване към други видове транспорт или прехвърляне на пристанищни дейности към пристанища извън Съюза.

Когато е целесъобразно, докладът, посочен в първа алинея, се придружава от законодателно предложение за изменение на настоящата директива.

3. Комисията наблюдава прилагането на настоящата глава по отношение на морския транспорт, по-специално с цел откриване на поведение, целящо избягване на правилата, за да предотврати такова поведение на ранен етап, включително като взема предвид най-отдалечените региони, и докладва на всеки две години от 2024 г. относно прилагането на настоящата глава по отношение на морския транспорт и възможните тенденции относно корабните дружества, които се опитват да избегнат спазването на изискванията на настоящата директива. Комисията наблюдава също така въздействията по отношение, наред с другото, на възможни увеличения на транспортните разходи, нарушения на пазара и промени в пристанищния трафик, като например в резултат на избягването на пристанища и преместването на центрове за трансбордиране, общата конкурентоспособност на морския сектор в държавите членки, и по-специално въздействията върху корабните услуги, които представляват основни услуги за „териториално единство“. Ако е целесъобразно, Комисията предлага мерки за гарантиране на ефективното прилагане на настоящата глава по отношение на морския транспорт, по-специално мерки за справяне с тези тенденции относно корабните дружества, които се стремят да избегнат спазването на изискванията на настоящата директива.

4. Не по-късно от 30 септември 2028 г. Комисията прави оценка на целесъобразността на удължаването на срока на прилагане на член 3жа, параграф 3, втора алинея след 31 декември 2030 г. и, ако е целесъобразно, представя законодателно предложение за тази цел.

5. Не по-късно от 31 декември 2026 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който разглежда осъществимостта и икономическите, екологичните и социалните въздействия от включването в настоящата директива на емисии от кораби, включително от кораби, обслужващи офшорната индустрия, с брутен тонаж под 5 000 тона, но над 400 тона, като се основава по-специално на анализа, придружаващ прегледа на Регламент (ЕС) 2015/757, който трябва да се извърши до 31 декември 2024 г.

▼ **M15**

В този доклад се разглеждат и взаимовръзките между настоящата директива и Регламент (ЕС) 2015/757 и се използва опитът, натрупан от прилагането им. В този доклад Комисията разглежда и въпроса как настоящата директива може най-добре да насърчи навлизането на морски горива от възобновяеми и нисковъглеродни източници въз основа на жизнения цикъл. Ако е целесъобразно, докладът може да бъде придружен от законодателни предложения.

▼ **M2**

ГЛАВА III

СТАЦИОНАРНИ ИНСТАЛАЦИИ

▼ **M15***Член 3з***Обхват**

Разпоредбите на настоящата глава се прилагат за разрешителните за емисии на парникови газове и за разпределението и издаването на квоти по отношение на дейностите, включени в списъка в приложение I, които не са въздухоплавателни дейности и дейности в областта на морския транспорт.

▼ **M4***Член 4***Разрешителни за емисии на парникови газове**

Държавите-членки гарантират, че от 1 януари 2005 г. в никоя инсталация не се извършва дейност, включена в приложение I, в резултат на която да се отделят посочените във връзка с тази дейност емисии, освен ако нейният оператор не притежава разрешително, издадено от компетентен орган в съответствие с членове 5 и 6, или ако инсталацията не е изключена от ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ съгласно член 27. Това се прилага и за инсталации, които са направили избор съгласно член 24.

▼ **B***Член 5***Заявления за разрешителни за емисии на парникови газове**

Заявлението до компетентния орган за разрешително за емисии на парникови газове включва описание на:

- а) инсталацията и нейната работа, включително използваната технология;
- б) суровините и спомагателните материали, чието използване може да доведе до емисии на газове, включени в списъка в приложение I.
- в) източниците на емисии на газове от инсталацията, изброени в приложение I; и

▼ **M4**

- г) планираните мерки за мониторинг и докладване на емисиите в съответствие с ► **M9** актовете ◀, посочени в член 14.

▼ B

В заявлението следва да се включи и нетехническо резюме на подробната информация, упомената в първата алинея.

*Член 6***Условия за издаване и съдържание на разрешителното за емисии на парникови газове**

1. Компетентният орган издава разрешително за емисии на парникови газове, с което се позволява отделянето на газове от цялата инсталация или от част от нея, ако се е уверил, че операторът е в състояние да следи и докладва емисиите.

Едно разрешително за емисии на парникови газове може да е валидно за една или повече инсталации на една и съща площадка, експлоатирани от един и същ оператор.

▼ M9

▼ B

2. Разрешителните за емисии на парникови газове съдържат следните елементи:

- а) име и адрес на оператора;
- б) описание на работата на инсталацията и на емисиите, които се отделят от нея;

▼ M4

в) план за мониторинг, който отговаря на изискванията на посочените в член 14 ► **M9** актове ◀. Държавите-членки могат да позволят на операторите да актуализират плановете за мониторинг, без да променят разрешителното. Операторите представят за одобрение на компетентния орган актуализираните плановете за мониторинг.

▼ B

г) изискванията за докладване;

▼ M15

д) задължение за връщане на квоти, равни на общото количество емисии от инсталацията за всяка календарна година, проверени в съответствие с член 15, в срока, определен в член 12, параграф 3.

▼ M4*Член 7***Промени, свързани с инсталациите**

Операторът е длъжен да информира компетентния орган за всякакви планирани промени в характера или функционирането на инсталацията или за разширяване или за значително намаление на нейния капацитет, за което може да поиска актуализиране на разрешителното за емисии на парникови газове. Когато е уместно, компетентният орган актуализира разрешителното. Когато е налице промяна в самоличността на оператора на инсталацията, компетентният орган актуализира разрешителното, като включва в него името и адреса на новия оператор.

▼ M15

Член 8

Съгласуване с Директива 2010/75/ЕС

Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че когато в инсталациите се извършват дейности, които са включени в приложение I към Директива 2010/75/ЕС, условията и процедурата за издаване на разрешително за емисии на парникови газове са съгласувани с тези за издаването на разрешително, предвидени в посочената директива. Изискванията, установени в членове 5, 6 и 7 от настоящата директива, могат да бъдат включени в процедурите, предвидени в Директива 2010/75/ЕС.

Комисията извършва преглед на ефективността на полезните взаимодействия с Директива 2010/75/ЕС. Разрешителните, свързани с околната среда и климата, се съгласуват, за да се осигури ефективно и по-бързо изпълнение на мерките, необходими за постигане на целите на Съюза в областта на климата и енергията. Комисията може да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета в контекста на бъдещ преглед на настоящата директива.

▼ M4

Член 9

Количество на квотите за целия ► M9 Съюз ◀

Количеството на квотите, издавано ежегодно за целия ► M9 Съюз ◀, считано от 2013 г., намалява линейно от средата на периода 2008—2012 г. Количеството намалява с линейен коефициент от 1,74 % в сравнение със средното общо годишно количество квоти, издадени от държавите-членки в съответствие с решенията на Комисията относно техните национални разпределителни планове за периода 2008—2012 г. ► A1 Общото количество квоти на ► M9 Съюза ◀ ще бъде увеличено в резултат от присъединяването на Хърватия единствено с количеството квоти, което Хърватия ще разпредели съгласно член 10, параграф 1. ◀

▼ M9

От 2021 г. нататък линейният коефициент е 2,2 %.

▼ M15

През 2024 г. количеството квоти в целия Съюз се намалява с 90 милиона квоти. През 2026 г. количеството квоти в целия Съюз се намалява с 27 милиона квоти. През 2024 г. количеството квоти в целия Съюз се увеличава със 78,4 милиона квоти за морския транспорт. Линейният коефициент е 4,3 % от 2024 г. до 2027 г. и 4,4 % от 2028 г. Линейният коефициент се прилага и за квотите, съответстващи на средните емисии от дейностите в областта на морския транспорт, докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) 2015/757 за 2018 г. и 2019 г., които са уредени в член 3жа от настоящата директива. Комисията публикува количеството квоти за целия Съюз до 6 септември 2023 г.

Съответно от 1 януари 2026 г. и 1 януари 2027 г. количеството квоти се увеличава, за да се вземе предвид включването в обхвата на емисиите на парникови газове, различни от емисиите на CO₂ от дейностите в областта на морския транспорт, и на емисиите от

▼ M15

корабите, обслужващи офшорната индустрия, въз основа на техните емисии за последната година, за която има налични данни. Независимо от член 10, параграф 1, квотите, получени в резултат на това увеличаване, се предоставят за подкрепа на иновациите в съответствие с член 10а, параграф 8.

▼ M4*Член 9а***Корекция на количеството квоти за целия ► M9 Съюз ◀**

1. По отношение на инсталациите, които са били включени в ► M9 СТЕ на ЕС ◀ през периода 2008—2012 г. съгласно член 24, параграф 1, количеството квоти, които се издават, считано от 1 януари 2013 г., се коригира, така че да отразява средното годишно количество квоти, издадени за тези инсталации през периода на тяхното включване в ► M9 системата ◀, коригирано с линейния коефициент, посочен в член 9.

2. По отношение на инсталациите, извършващи дейностите, посочени в приложение I, които са включени в ► M9 СТЕ на ЕС ◀ от 2013 г. нататък, държавите-членки следят за това, операторите на такива инсталации да предоставят на съответния компетентен орган подкрепени с достатъчно доказателства и независимо проверени данни за емисиите с оглед на вземането им под внимание при коригирането на количеството квоти, които да се издадат за целия ► M9 Съюз ◀.

Всички подобни данни се предават на съответния компетентен орган до 30 април 2010 г. в съответствие с разпоредбите, приети съгласно член 14, параграф 1.

В случай че предадените данни са подкрепени с достатъчно доказателства, компетентният орган уведомява за това Комисията в срок до 30 юни 2010 г. и количеството квоти, които да бъдат издадени, коригирано с посочения в член 9 линеен коефициент, се коригира по съответен начин. В случай че инсталациите отделят парникови газове, различни от CO₂, компетентният орган може да уведоми за по-малко количество емисии съобразно възможностите за намаляване на емисиите на тези инсталации.

3. Комисията публикува посочените в параграфи 1 и 2 коригирани количества до 30 септември 2010 г.

4. По отношение на инсталациите, които са изключени от ► M9 СТЕ на ЕС ◀ в съответствие с член 27, количеството квоти на общностно равнище, които да бъдат издадени от 1 януари 2013 г., се коригира в низходяща посока, за да отрази средния годишен размер на проверени емисии на тези инсталации през периода 2008—2010 г., коригирани с линейния коефициент, посочен в член 9.

▼ M4*Член 10***Търг на квоти****▼ M9**

1. От 2019 г. нататък държавите членки провеждат търгове за всички квоти, които не са разпределени безплатно в съответствие с член 10а и 10в от настоящата директива и не са поставени в резерва за стабилност на пазара, създаден с Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ („резерва за стабилност на пазара“), или отменени съгласно член 12, параграф 4 от настоящата директива.

От 2021 г. нататък и без да се засяга евентуално намаляване съгласно член 10а, параграф 5а, делът на квотите, подлежащи на продажба чрез търг, се определя на 57 %.

▼ M15

2 % от общото количество квоти между 2021 г. и 2030 г. се продават чрез търг с цел създаване на фонд за подобряване на енергийната ефективност и модернизиране на енергийните системи на някои държави членки („държавите членки бенефициери“), както е предвидено в член 10г („Модернизационният фонд“). Държавите членки бенефициери за това количество квоти са държавите членки с БВП на глава от населението по пазарни цени под 60 % от средната стойност за Съюза през 2013 г. Средствата, съответстващи на това количество квоти, се разпределят в съответствие с част А от приложение Пб.

Освен това 2,5 % от общото количество квоти между 2024 г. и 2030 г. се продават на търг за Модернизационния фонд. Държавите членки бенефициери за това количество квоти са държавите членки с БВП на глава от населението по пазарни цени под 75 % от средната стойност за Съюза за периода 2016—2018 г. Средствата, съответстващи на това количество квоти, се разпределят в съответствие с част Б от приложение Пб.

▼ M9

Цялото останало количество квоти, подлежащи на продажба чрез търг от държавите членки, се разпределя в съответствие с параграф 2.

▼ M7

1а. Когато количеството квоти, които се продават на търг от държавите членки в последната година от всеки период, посочен в ► **M9** член 13 ◀ от настоящата директива, надвиши с повече от 30 % очакваното средно тръжно количество за първите две години на следващия период преди прилагането на член 1, параграф 5 от Решение (ЕС) 2015/1814, две трети от разликата между количествата се приспадат от тръжните количества за последната година на съответния период и се добавят на равни вноски към количествата, които се продават на търг от държавите членки през първите две години на следващия период.

⁽¹⁾ Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 г. относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара към системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове и за изменение на Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 264, 9.10.2015 г., стр. 1).

▼ M4

2. Общото количество квоти, за които трябва да се проведе търг от всяка държава-членка, се разпределя, както следва:

- а) ► **M9** 90 % ◀ от общото количество квоти, за които трябва да се проведе търг, се разпределят между държавите-членки в зависимост от дела на емисиите на съответната държава-членка, проверени в рамките на ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ за 2005 г., или от нейните средни стойности за периода 2005—2007 г., в зависимост от това коя от двете стойности е по-висока;

▼ M9

- б) 10 % от общото количество квоти, подлежащи на тръжна продажба чрез търг, се разпределят между определени държави членки с цел проява на солидарност, постигане на растеж и междусистемна свързаност в рамките на Съюза, което води до увеличаване на количеството квоти, подлежащи на продажба чрез търг от тези държави членки съгласно буква а), с процентите, посочени в приложение Па.

▼ M4

За целите на буква а) делът на държавите-членки, които не са участвали в ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ през 2005 г., се изчислява въз основа на техните емисии, проверени в рамките на ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ за 2007 г.

▼ M9

При необходимост процентът, посочен в буква б), се адаптира пропорционално, така че разпределяното количество да е 10 %.

▼ M15

3. Държавите членки определят начина на използване на приходите от продажбата на квоти на търг съгласно параграф 2 от настоящия член, с изключение на приходите, установени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинеяДФЕС и вписани в бюджета на Съюза. Държавите членки използват тези приходи, с изключение на приходите, използвани за компенсиране на непреките разходи за въглеродни емисии, посочени в член 10а, параграф 6 от настоящата директива, или финансовата равностойност на тези приходи, за една или повече от следните цели:

▼ M4

- а) намаляване на емисиите на парникови газове, включително чрез участие във Фонда за глобална енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници и във Фонда за адаптация, започнал работа в резултат на Конференцията по изменение на климата в Познан (COP 14 и COP/MOP 4), адаптиране към въздействието от изменението на климата и финансиране на научноизследователска и развойна дейност, както и на демонстрационни проекти за намаляване на емисиите и съответно адаптиране, включително участие в инициативи в рамките на Европейския стратегически план за енергийните технологии и Европейските технологични платформи;

▼ M15

- б) развитие на енергията от възобновяеми източници и на електропреносните мрежи с оглед изпълнение на ангажимента на Съюза за енергия от възобновяеми източници и на целите на Съюза относно междусистемните връзки, както и за развитие на други технологии, които допринасят за прехода към безопасна и устойчива икономика с ниски въглеродни емисии, и за подпомагане на изпълнението на ангажимента на Съюза за увеличаване на енергийната ефективност на нивата, договорени в съответните законодателни актове, включително производството на електроенергия от потребители на собствена енергия от възобновяеми източници и общности за възобновяема енергия;
- в) мерки за предотвратяване на обезлесяването и подкрепа на защитата и възстановяването на торфища, гори и други сухоземни или морски екосистеми, включително мерки, които допринасят за опазването, възстановяването и подобро им управление, в частност по отношение на защитените морски зони, и увеличаване на залесяването и повторното залесяване, които са благоприятни за биологичното разнообразие, включително в развиващи се държави, ратифицирали Парижкото споразумение, и мерки за трансфер на технологии и улесняване на адаптирането към неблагоприятните въздействия от изменението на климата в тези държави;
- г) улавяне на емисии чрез използване на гори и почви в Съюза;
- д) безопасно за околната среда улавяне и съхранение на CO₂ в геоложки формации, и по-специално от електроцентрали, работещи с твърди изкопаеми горива, и редица промишлени сектори и подсектори, включително в трети държави, и иновативни технологични методи за поглъщане на въглерод, като например прякото улавяне на въглерод от въздуха и неговото съхранение;
- е) инвестиране във и ускоряване на прехода към видове транспорт, които допринасят значително за декарбонизацията на сектора, включително развитието на благоприятен за климата пътнически и товарен железопътен транспорт и автобусен превоз и технологии, мерки за декарбонизация на морския сектор, включително подобряване на енергийната ефективност на корабите, пристанищата, иновативните технологии и инфраструктура и устойчиви алтернативни горива, като водород и амоняк, които се произвеждат от възобновяеми източници, и технологии за задвижване с нулеви емисии, както и финансиране на мерки за оказване на подкрепа на декарбонизацията на летищата в съответствие с регламент на Европейския парламент и на Съвета за инфраструктурата за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и регламент на Европейския парламент и на Съвета за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт;

▼ M4

- ж) финансиране на научноизследователска и развойна дейност, свързана с енергийната ефективност и чистите технологии в отраслите, попадащи в приложното поле на настоящата директива;

▼ **M15**

- з) мерки, предназначени за подобряване на енергийната ефективност, системите за централно отопление и izolацията, за подпомагане на ефективните и възобновяеми отоплителни и охладителни системи или за подпомагане на основното и поетапно основното саниране на сгради в съответствие с Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, като се започне със санирането на сградите с най-лоши енергийни характеристики;
- за) предоставяне на финансова подкрепа с цел справяне със социалните аспекти в домакинствата с ниски и средни доходи, включително чрез намаляване на нарушаващите конкуренцията данъци и целеви намаления на митата и таксите за електроенергия от възобновяеми източници;
- зб) финансиране на национални схеми за дивиденди в областта на климата с доказано положително въздействие върху околната среда, документирани в годишния доклад, посочен в член 19, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

▼ **M4**

- и) покриване на административните разходи по управлението на ► **M9** СТЕ на ЕС ◀;

▼ **M9**

- й) финансиране на дейности в областта на климата в уязвими трети държави, включително дейности за адаптиране към въздействията от изменението на климата;

▼ **M15**

- к) насърчаване на придобиването на професионални умения и пренасочването на работниците, с цел да се допринесе за справедливия преход към неутрална спрямо климата икономика, по-специално в регионите, които са най-силно засегнати от преобразуването на работни места, в тясно сътрудничество със социалните партньори, и инвестиране в повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците, които могат да бъдат засегнати от прехода, включително работници в морския транспорт;
- л) справяне с всеки остатъчен риск от изместване на въглеродни емисии в секторите, попадащи в обхвата на приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, като се подкрепя преходът и се насърчава тяхната декарбонизация в съответствие с правилата за държавна помощ.

⁽¹⁾ Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 52).

▼ **M15**

При определяне на използването на приходите, получени от продажбата на търг на квоти, държавите членки вземат предвид необходимостта от продължаване на увеличаването на международното финансиране на борбата с изменението на климата в уязвимите трети държави, посочени в първа алинея, буква й).

Приема се, че държавите членки са изпълнили разпоредбите на настоящия параграф, ако са въвели и прилагат политики за данъчна или финансова подкрепа, включително по-специално в развиващите се държави, или национални регулаторни политики, които осигуряват финансова подкрепа, установени за целите, посочени в първа алинея, и чийто размер е равностоен на този на приходите, посочени в първа алинея.

Държавите членки информират Комисията за използването на приходите и за действията, предприети съгласно настоящия параграф, в докладите си, представени съгласно член 19, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999, като посочват, когато е приложимо и по целесъобразен начин, кои приходи са използвани и какви действия са предприети за изпълнение на техния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, представен в съответствие с посочения регламент, и своите териториални планове за справедлив преход, изготвени в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

Докладите са достатъчно подробни, за да дадат на Комисията възможност да оцени спазването от страна на държавите членки на първа алинея.

▼ **M9**

4. ► **M15** На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 от настоящата директива за допълване на настоящата директива по отношение на сроковете, администрирането и други аспекти на търговете, включително условията на търговете, които са необходими за прехвърляне на част от приходите в бюджета на Съюза като външни целеви приходи в съответствие с член 30г, параграф 4 от настоящата директива или като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС, за да се гарантира, че те се провеждат по открит, прозрачен, хармонизиран и недискриминационен начин. За тази цел процесът трябва да бъде предвидим, по-специално по отношение на графика и реда на провеждане на търговете и очакваното количество квоти, които ще бъдат осигурени. ◀

Тези делегирани актове гарантират, че търговете се организират по начин, който гарантира, че:

- а) всички оператори, и по-специално всички малки и средни предприятия, които попадат в обхвата на СТЕ на ЕС, имат пълен, справедлив и равнопоставен достъп до търговете;
- б) всички участници имат достъп до една и съща информация по едно и също време и участниците в търговете не пречат за тяхното провеждане;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

▼ M9

в) организацията на търговете и участието в тях е разходо-ефективно и се избягват неоправдани административни разходи; и

г) на малките емитери е предоставен достъп до квоти.

▼ M4

Държавите-членки представят доклад за всеки търг по отношение на правилното прилагане на правилата за провеждане на търга, и по-специално що се отнася до справедливия и открит достъп, прозрачността, информацията относно цените и техническите и оперативните аспекти. Тези доклади се представят в срок един месец след провеждане на съответния търг и се публикуват на интернет страницата на Комисията.

▼ M15

5. Комисията следи функционирането на европейския пазар на въглерод. Всяка година тя представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно функционирането на пазара на въглерод и други имащи отношение политики в областта на климата и енергетиката, включително провеждането на търговете, ликвидността и търгуваните обеми, с обобщение на информацията, предоставена от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) в съответствие с параграф 6 от настоящия член, и информацията, предоставена от държавите членки относно финансовите мерки, посочени в член 10а, параграф 6. Ако е необходимо, държавите членки осигуряват предоставянето на цялата съответна информация на Комисията най-малко два месеца преди Комисията да приеме доклада.

6. ЕОЦКП редовно наблюдава интегритета и прозрачността на европейския пазар на въглеродни емисии, по-специално по отношение на нестабилност на пазара и промените в цените, функционирането на търговете, търговските операции на пазара на квоти за емисии и техните деривати, включително извънборсовата търговия, ликвидността и търгуваните обеми, както и категориите и търговското поведение на участниците на пазара, включително позициите на финансовите посредници. ЕОЦКП включва съответните констатации и при необходимост отправя препоръки в оценките си до Европейския парламент, Съвета, Комисията и Европейския съвет за системен риск в съответствие с член 32, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾. За целите на задачите, посочени в първото изречение от настоящия параграф, ЕОЦКП и съответните компетентни органи си сътрудничат и обменят подробна информация за всички видове сделки в съответствие с член 25 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1).

▼ M4

Член 10а

Преходни общностни правила за хармонизирано безплатно разпределение на квоти▼ M9

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълването на настоящата директива във връзка с валидните за целия Съюз и напълно хармонизирани правила за разпределението на квотите, посочени в параграфи 4, 5, 7 и 19 от настоящия член.

▼ M4

Доколкото е възможно, посочените в първа алинея мерки определят *ex ante* параметри, валидни за целия ►M9 Съюз ◀, за да се осигури провеждането на разпределението по начин, който да насърчи намаляването на емисиите на парникови газове и енергийно-ефективните техники, като се вземат предвид най-ефективните техники, заместителите, алтернативните производствени процеси, високоефективното комбинирано производство на енергия, ефикасното в енергийно отношение използване на отпадни газове, използването на биомаса и улавянето и съхранението на CO₂, когато са налице съответни съоръжения, и не предвижда стимули за повишаване на емисиите. Не се допуска безплатно разпределение на квоти за производство на електроенергия, освен в случаите по член 10в и за електроенергия, произведена от отпадни газове.

▼ M15

Ако за дадена инсталация се прилага задължението за извършване на енергиен одит или за въвеждане на сертифицирана система за енергийно управление съгласно член 8 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ и ако препоръките от доклада от одита или от сертифицираната система за енергийно управление не са изпълнени, количеството безплатни квоти се намалява с 20 %, освен когато срокът за изплащане на съответните инвестиции надвишава три години или когато разходите за тези инвестиции са диспропорционални. Количеството безплатни квоти не се намалява, ако операторът докаже, че е изпълнил други мерки, които водят до намаляване на емисиите на парникови газове, равностойни на препоръчаните в доклада от одита или в сертифицираната система за управление на енергията за съответната инсталация.

Комисията допълва настоящата директива, като предвижда в делегираните актове, приети съгласно настоящия параграф, и без да се засягат правилата, приложими съгласно Директива 2012/27/ЕС, административно прости хармонизирани правила за прилагането на трета алинея от настоящия параграф, които гарантират, че прилагането на условията не застрашава еднаквите условия на конкуренция, екологосъобразността или равнопоставеното третиране на инсталациите в целия Съюз. В тези хармонизирани правила се предвиждат по-специално срокове, критерии за признаване на приложените мерки за енергийна ефективност, както и на алтернативни мерки за намаляване на емисиите на парникови газове, като се използва процедурата за национални мерки за изпълнение в съответствие с член 11, параграф 1 от настоящата директива.

⁽¹⁾ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

▼ M15

В допълнение към изискванията, посочени в трета алинея от настоящия параграф, намалението с 20 %, посочено в същата алинея, се прилага, когато до 1 май 2024 г. операторите на инсталации, чиито нива на емисии на парникови газове са по-високи от 80-тия процентил от нивата на емисиите за съответните продуктови параметри, не са изготвили план за неутралност по отношение на климата за всяка от тези инсталации за нейните дейности, попадащи в обхвата на настоящата директива. Този план съдържа елементите, посочени в член 10б, параграф 4, и се изготвя в съответствие с актовете за изпълнение, предвидени в посочения член. Член 10б, параграф 4 се тълкува като отнасящ се само до ниво инсталация. Постигането на целите и етапните цели, посочени в член 10б, параграф 4, трета алинея, буква б), се проверява по отношение на периода до 31 декември 2025 г. и по отношение на всеки период, който приключва на 31 декември от всяка пета година след това, в съответствие с процедурите за проверка и акредитация, предвидени в член 15. Не се разпределят безплатни квоти над 80 %, ако постигането на междинните и етапните цели не е проверено по отношение на периода до края на 2025 г. или по отношение на периода 2026—2030 г.

Квотите, които не са разпределени поради намаляване на безплатното разпределяне на квоти в съответствие с трета и пета алинея от настоящия параграф, се използват за освобождаване на инсталациите от корекцията в съответствие с параграф 5 от настоящия член. Когато останат такива квоти, 50 % от тях се предоставят за подкрепа на иновациите в съответствие с параграф 8 от настоящия член. Останалите 50 % от тези квоти се продават на търг в съответствие с член 10, параграф 1 от настоящата директива и държавите членки следва да използват съответните приходи за справяне с всеки остатъчен риск от изместване на въглеродни емисии в секторите, попадащи в обхвата на приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956, като подкрепят прехода и насърчават тяхната декарбонизация в съответствие с правилата за държавна помощ.

Безплатни квоти не се предоставят на инсталации в сектори или подсектори, доколкото те са обхванати от други мерки за справяне с риска от изместване на въглеродни емисии съгласно Регламент (ЕС) 2023/956. Мерките, посочени в първа алинея от настоящия параграф, се коригират съответно.

По принцип за всеки сектор и подсектор параметрите се изчисляват въз основа на продуктите, а не на суровините, така че да се постигнат максимални икономии от гледна точка на емисиите на парникови газове и енергийната ефективност в рамките на всеки производствен процес в дадения сектор или подсектор. За да се осигурят допълнителни стимули за намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на енергийната ефективност и да се гарантират еднакви условия на конкуренция за инсталациите, използващи нови технологии, които намаляват частично или изцяло елиминират емисиите на парникови газове, и инсталациите, използващи съществуващите технологии, се извършва преглед на прилагането през периода 2026—2030 г. на определените предварителни параметри за целия Съюз, с оглед на евентуално изменение на определенията и границите на системата на съществуващите продуктови параметри, като се вземат предвид като водещи принципи потенциалът за кръгово използване на материалите и че параметрите следва да бъдат независими от суровините и вида на производствения процес, когато производствените

▼ M15

процеси имат една и съща цел. Комисията се стреми да приеме актовете за изпълнение с цел определяне на преразгледаните стойности на параметъра за безплатното разпределяне на квоти в съответствие с параграф 2, трета алинея във възможно най-кратък срок и преди началото на периода 2026—2030 г.

▼ M4

Като определя принципите за определяне на *ex-ante* параметри за отделните отрасли, Комисията се консултира със съответните заинтересовани страни, включително засегнатите отрасли и подотрасли.

След одобрение от страна на ► **M9** Съюза ◀ на международно споразумение по изменение на климата, водещо до задължително намаление на емисиите на парникови газове, съпоставимо с това в ► **M9** Съюза ◀, Комисията преразглежда тези мерки, за да гарантира, че безплатното разпределение на квоти се прилага единствено в случаите, когато това е напълно обосновано от гледна точка на посоченото споразумение.

▼ M15

1а. При спазване на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/956, не се разпределят безплатни квоти във връзка с производството на стоките, изброени в приложение I към посочения регламент.

Чрез дерогация от първа алинея от настоящия параграф, за първите години от прилагането на Регламент (ЕС) 2023/956 производството на стоки, изброени в приложение I към посочения регламент, се ползва от безплатни квоти в намалени количества. Прилага се коефициент за намаляване на количеството безплатни квоти за производството на тези стоки (коефициент по МКВЕГ). Коефициентът по МКВЕГ равен на 100 % за периода между влизането в сила на посочения регламент и края на 2025 г. и, при спазване на прилагането на разпоредбите, посочени в член 36, параграф 2, буква б) от същия регламент, е равен на 97,5 % през 2026 г., 95 % през 2027 г., 90 % през 2028 г., 77,5 % през 2029 г., 51,5 % през 2030 г., 39 % през 2031 г., 26,5 % през 2032 г. и 14 % през 2033 г. От 2034 г. не се прилага коефициентът по МКВЕГ.

Намаляването на безплатните квоти се изчислява ежегодно като средно съотношение между търсенето на безплатни квоти за производството на стоките, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956, и изчисленото общо търсене на безплатни квоти за всички инсталации за съответния период, посочен в член 11, параграф 1 от настоящата директива. В това изчисление се прилага коефициентът по МКВЕГ.

Квотите, получени в резултат на намаляването на безплатните квоти, се предоставят за подкрепа на иновациите в съответствие с параграф 8.

▼ **M15**

До 31 декември 2024 г. и като част от годишния си доклад до Европейския парламент и до Съвета съгласно член 10, параграф 5 от настоящата директива, Комисията оценява риска от изместване на въглеродни емисии за стоки, попадащи в обхвата на МКВЕГ и произведени в Съюза за износ към трети държави, които не прилагат СТЕ на ЕС или подобен механизъм за ценообразуване на въглеродните емисии. В доклада по-специално се оценява рискът от изместване на въглеродни емисии в секторите, за които ще се прилага МКВЕГ, по-специално ролята и ускореното навлизане на водорода, както и промените в търговските потоци и съпътстващите емисии на стоките, произведени от тези сектори на световния пазар. Когато в доклада се стигне до заключението, че съществува риск от изместване на въглеродни емисии за стоки, произведени в Съюза за износ в трети държави, които не прилагат СТЕ на ЕС или равностоеен механизъм за ценообразуване на въглеродните емисии, Комисията представя, когато е целесъобразно, законодателно предложение за справяне с този риск от изместване на въглеродни емисии по начин, който е в съответствие с правилата на Световната търговска организация, включително член XX от Общо споразумение за митата и търговията (1994 г.), и е съобразен с декарбонизацията на инсталациите в Съюза.

▼ **M4**

2. При определяне на принципите за определяне на *ex ante* параметри за отделните отрасли и подотрасли, отправна точка са средните резултати на първите 10 % най-ефективни инсталации в отрасъл или подотрасъл в ► **M9** Съюза ◀ за периода 2007—2008 г. Комисията се консултира със съответните заинтересовани страни, включително засегнатите отрасли и подотрасли.

► **M9** Актовете ◀ по членове 14 и 15 предвиждат хармонизирани правила за мониторинг, докладване и проверка на свързаните с производството емисии на парникови газове с оглед определяне на *ex-ante* параметрите.

▼ **M9**

Комисията приема актове за изпълнение с цел да се определят преразгледаните стойности на показателите, използвани при предоставянето на безплатни квоти. Тези актове трябва да са в съответствие с делегираните актове, приети съгласно параграф 1 от настоящия член, и да спазват следните условия:

- а) За периода 2021—2025 г. стойностите на показателите се определят въз основа на информацията, подадена съгласно член 11 за годините 2016 и 2017. Въз основа на сравнение на тези стойности на показателите със стойностите на показателите, предвидени в Решение 2011/278/ЕС на Комисията ⁽¹⁾, както са приети на 27 април 2011 г., Комисията определя годишното намаление за всеки показател и го прилага към стойностите на показателите, приложими за периода 2013—2020 г. по отношение на всички години между 2008 и 2023 г., за да определи стойностите на показателите за периода 2021—2025 г.

⁽¹⁾ Решение 2011/278/ЕС на Комисията от 27 април 2011 г. за определяне на валидни за целия Европейски съюз преходни правила за хармонизираното безплатно разпределяне на квоти за емисии съгласно член 10а от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 130, 17.5.2011 г., стр. 1).

▼ M9

- б) Когато размерът на годишното намаление надвишава 1,6 % или е под 0,2 %, стойностите на показателите за периода 2021—2025 г. са стойностите на показателите, приложими в периода 2013—2020 г., намалени с приложимата от двете посочени процентни ставки по отношение на всяка година между 2008 и 2023 г.

▼ M15

- в) За периода 2026—2030 г. стойностите на параметъра се определят по начина, посочен в букви а) и г) от настоящата алинея, като се взема предвид буква д) от настоящата алинея, въз основа на информацията, подадена съгласно член 11 за 2021 г. и 2022 г., и въз основа на прилагането на ставката на годишно намаление по отношение на всяка година от периода 2008—2028 г.

- г) Когато процентът на годишното намаление надвишава 2,5 % или е под 0,3 %, стойностите на параметъра за периода 2026—2030 г. са стойностите на параметъра, приложими в периода 2013—2020 г., намалени с приложимата от двете посочени процентни ставки по отношение на всяка година между 2008 г. и 2028 г.

- д) За периода 2026—2030 г. процентът на годишно намаление за продуктивния параметър за течни метали не се влияе от промяната на определенията на параметрите и границите на системата, приложими съгласно параграф 1, осма алинея.

Чрез дерогация по отношение на стойностите на параметъра за ароматни съединения и синтетичен газ, тези стойности се коригират със същия процент както параметрите за рафинериите с цел да се запазят еднакви условия на конкуренция за производителите на тези продукти.

▼ M9

Актовете за изпълнение, посочени в трета алинея, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

С цел да се насърчава ефективното използване на енергията от отпадни газове, за посочения в буква б) от трета алинея период стойността на показателя за течни метали, който преобладаващо се отнася за отпадните газове, се актуализира с годишно намаление от 0,2 %.

▼ M15

5. С цел постигане на дела на подлежащите на продажба чрез търг квоти съгласно член 10, за всяка година, през която сумата на безплатно разпределените квоти не достигне максималното възможно количество при съобразяване на дела на квотите за продажба чрез търг, останалите неразпределени безплатни квоти до това количество се използват за предотвратяване или ограничаване на намалението на безплатно разпределените квоти, с оглед спазване на дела на разпределените чрез търг квоти през следващи години. Когато въпреки това се достигне максималното количество, безплатно разпределените квоти се коригират съответно. Всяко такова коригиране се прави по еднакъв начин. Въпреки това инсталациите, чиито нива на емисии на парникови газове са под средните за 10 % най-ефективни инсталации в даден сектор или подсектор в Съюза по отношение на съответните параметри за година, през която се прилага корекцията, се освобождават от тази корекция.

▼ **M9**

5а. Чрез дерогация от параграф 5 допълнително количество в размер до 3 % от общото количество квоти се използва, доколкото е необходимо, за увеличаване на максималното количество, което е на разположение съгласно параграф 5.

5б. Когато за увеличаване на максималното количество, което е на разположение съгласно параграф 5, са необходими по-малко от 3 % от общото количество квоти:

— максимум 50 милиона квоти се използват за увеличаване на количеството квоти, които са на разположение за подкрепа на иновациите съгласно член 10а, параграф 8; и

— максимум 0,5 % от общото количество квоти се използват за увеличаване на количеството квоти, които са на разположение за модернизирани на енергийните системи на някои държави членки съгласно член 10г.

6. ► **M15** Държавите членки приемат финансови мерки в съответствие с втора и четвърта алинея от настоящия параграф в полза на секторите и подсекторите, които са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, действително възникващи при прехвърлянето на разходи за емисии на парникови газове в цените на електроенергията, при условие че тези финансови мерки са в съответствие с правилата за държавна помощ, и по-специално не водят до неоправдано нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар. Приетите финансови мерки не следва да компенсират непреките разходи, покрити от безплатно разпределените квоти в съответствие с параметрите, установени съгласно параграф 1 от настоящия член. Когато държава членка изразходва сума, по-висока от равностойността на 25 % от приходите си от търгове, посочени в член 10, параграф 3, за годината, в която са извършени непреките разходи, тя посочва причините за превишаването на тази сума. ◀

Държавите членки също се стремят да използват не повече от 25 % от приходите, генерирани от продажба чрез търг на квоти, за финансовите мерки, посочени в първа алинея. В срок от три месеца след края на всяка година държавите членки, които са въвели подобни финансови мерки, правят публично достояние в лесно достъпен формат общия размер на компенсацията, предоставена в полза на отраслите и подотраслите. От 2018 г. нататък всяка година, през която държава членка използва повече от 25 % от приходите, генерирани от продажба на търг на квоти, за такива цели, тя публикува доклад, в който се посочват причините за надхвърлянето на този размер. Докладът включва необходимата информация, свързана с цените на електроенергията за големите промишлени потребители, които се ползват от подобни финансови мерки, без да се засягат изискванията в областта на защитата на поверителна информация. Докладът включва и информация за това дали са разглеждани надлежно други мерки за устойчиво намаляване на непреките разходи за намаляване на въглеродните емисии в средносрочен и дългосрочен план.

Комисията включва в доклада, предвиден в член 10, параграф 5, *inter alia*, оценка на последиците от тези финансови мерки върху вътрешния пазар и когато е целесъобразно препоръчва мерки, които могат да бъдат необходими съгласно тази оценка.

▼ M9

Тези мерки са такива, така че да се гарантира адекватна защита срещу риска от изместване на въглеродни емисии въз основа на *ex ante* показателите за индиректните емисии на CO₂ за производствена единица. Тези *ex-ante* показатели се изчисляват за даден отрасъл или подотрасъл като продукта на потреблението на електроенергия за производствена единица, съответстващ на най-ефективните налични технологии и на емисиите на CO₂, получени от съответното европейско производство на електроенергия от различни източници.

▼ M4

7. ► M9 Квоти от максималното количество по параграф 5 от настоящия член, които до 2020 г. не са безплатно разпределени, се заделят за нови участници, заедно с 200 милиона квоти, поставени в резерва за стабилност на пазара съгласно член 1, параграф 3 от Решение (ЕС) 2015/1814. До 200 милиона от заделените квоти се връщат обратно в резерва за стабилност на пазара в края периода 2021—2030 г., ако не са разпределени през същия период. ◀

▼ M15

От 2021 г. нататък квотите, които съгласно параграфи 19, 20 и 22 не са разпределени на инсталации, се добавят към количеството квоти, заделени в съответствие с първо изречение на първа алинея от настоящия параграф.

▼ M4

Количеството се коригира с линейния коефициент, посочен в член 9.

Не се допуска безплатно разпределение на квоти за произведена от нови участници електроенергия.

▼ M9

▼ M15

8. 345 милиона квоти от количеството, което в противен случай би могло да бъде разпределено безплатно съгласно настоящия член, и 80 милиона квоти от количеството, което в противен случай би могло да бъде продадено на търг съгласно член 10, както и квотите, получени в резултат на намаляването на безплатно разпределените квоти, посочено в параграф 1а от настоящия член, се предоставят на фонд („Фондът за иновации“), чиято цел е да подкрепя иновациите в техниките, процесите и технологиите с ниски и нулеви въглеродни емисии, които значително допринасят за декарбонизацията на секторите, попадащи в обхвата на настоящата директива, и допринасят за постигането на целите за нулево замърсяване и за кръгова икономика, включително проекти, насочени към по-мощно използване на тези техники, процеси и технологии с оглед на широкото им внедряване в целия Съюз. Тези проекти трябва да имат значителен потенциал за намаляване на емисиите на парникови газове и да допринасят за икономии на енергия и ресурси в съответствие с целите на Съюза в областта на климата и енергетиката за 2030 г.

Комисията осигурява предварително квотите за Фонда за иновации, за да гарантира наличието на достатъчно ресурси за насърчаване на иновациите, включително за по-мощното им използване.

Квотите, които не са издадени на операторите на въздухоплавателни средства поради преустановяване на дейността им и които не са необходими за покриване на евентуален недостиг на върнати квоти от тези оператори, също се използват за подпомагане на иновациите съгласно първа алинея.

▼ **M15**

Освен това 5 милиона квоти от количеството, посочено в член 3в, параграфи 5 и 7, свързани с квотите за емисии от въздухоплаването за 2026 г., се предоставят за подкрепа на иновациите съгласно първа алинея от настоящия параграф.

Освен това 50 милиона неразпределени квоти от резерва за стабилност на пазара се използват за допълване на евентуално останали приходи от 300 милиона квоти, които са на разположение за периода 2013—2020 г. съгласно Решение 2010/670/ЕС на Комисията ⁽¹⁾, и своевременно се използват за подкрепа на иновациите съгласно първа алинея от настоящия параграф.

▼ **M16**

При изготвянето и изпълнението на покани за представяне на предложения или състезателно наддаване по линия на Фонда за иновации Комисията взема предвид стратегическите проекти, признати в съответствие с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за производство на продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, за които се счита, че допринасят за целите на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) в съответствие с член 2, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾. Държавите членки разглеждат възможността за предоставяне на подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд, създадени с Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, и Фонда за справедлив преход, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056, за проекти на тяхна територия в контекста на финансовите механизми, разработени в рамките на Фонда за иновации, например схемата „тръжната процедура като услуга“.

▼ **M15**

Фондът за иновации обхваща секторите, изброени в приложения I и III, както и продукти и процеси, заместващи въглеродно интензивните продукти, произвеждани или използвани в секторите, изброени в приложение I, включително иновативни технологии за възобновяема енергия и съхранение на енергия и екологично безопасно улавяне и използване на въглерод, което допринася значително за смекчаване на последиците от изменението на климата, по-специално за неизбежните емисии от процеси, и за подпомага стимулирането на изграждането и експлоатацията на проекти, насочени към екологично безопасно улавяне, пренос и съхранение на CO₂ в геоложки формации, по-специално за неизбежните емисии от промишлени процеси и прякото улавяне на CO₂ от въздуха с безопасно, устойчиво и трайно съхранение, в географски балансирани райони. Фондът за иновации може да подкрепя също така революционни технологии и инфраструктура,

⁽¹⁾ Решение 2010/670/ЕС на Комисията от 3 ноември 2010 г. за определяне на критерии и мерки за финансирането на демонстрационни проекти със стопански характер за безопасно за околната среда улавяне и съхранение в геоложки обекти на CO₂, както и за финансирането на демонстрационни проекти за новаторски технологии за възобновяема енергия, чрез схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в Общността, въведена с Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 290, 6.11.2010 г., стр. 39).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и за изменение на Директива 2003/87/ЕО и на регламенти (ЕС) 2021/1058, (ЕС) 2021/1056, (ЕС) 2021/1057, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 223/2014, (ЕС) 2021/1060, (ЕС) 2021/523, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/241 (ОВ L, 2024/795, 29.2.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

▼ M15

включително производството на нисковъглеродни и нулево въглеродни горива, за декарбонизация на морския сектор и секторите на въздухоплаването, железопътния и автомобилния транспорт, включително колективни форми на транспорт като обществения транспорт и автобусния превоз.

По отношение на въздухоплаването той може също така да подкрепя електрификацията и действията за намаляване на цялостното въздействие на въздухоплаването върху климата.

Комисията отделя специално внимание на проекти в секторите, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/956, за да се подкрепят иновациите в нисковъглеродните технологии, улавяне и използване на въглерод, улавяне, пренос и съхранение на CO₂ в геоложки формации, възобновяемата енергия и съхранението на енергия по начин, който допринася за смекчаване на последиците от изменението на климата, с цел през периода 2021—2030 г. проектите в тези сектори да получат значителен дял от финансовата равностойност на квотите, посочени в параграф 1а, четвърта алинея от настоящия член. Освен това Комисията може да обяви преди 2027 г. покани за представяне на предложения, насочени към секторите, обхванати от посочения регламент.

Комисията също така обръща специално внимание на проектите, допринасящи за декарбонизацията на морския сектор, и когато е целесъобразно, включва в поканите за представяне на предложения във Фонда за иновации теми, свързани с тази цел, включително за електрифициране на морския транспорт и за справяне с цялостното му въздействие върху климата, включително емисиите на сажди. В критериите за подбор на проекти на тези покани за представяне на предложения също така се обръща особено внимание и на потенциала за повишаване на опазването на биологичното разнообразие и намаляване на шумовото замърсяване и замърсяването на водите на проектите и инвестициите.

В съответствие с параграф 8а чрез Фонда за иновации може да се оказва подкрепа за проекти чрез състезателно наддаване, например ДРЦ, ДРЦВЕ или договори с фиксирана премия в подкрепа на технологии за декарбонизация, за които цената на въглеродните емисии може да не е достатъчен стимул.

Комисията търси полезни взаимодействия между Фонда за иновации и „Хоризонт Европа“, по-специално във връзка с европейските партньорства, и когато е целесъобразно, търси полезни взаимодействия между Фонда за иновации и други програми на Съюза.

Допустими са проекти във всички държави членки, включително малки и средни проекти, а за морския сектор — проекти с ясна добавена стойност за Съюза. Получилите подкрепа технологии трябва да са иновативни и все още да не са търговски жизнеспособни в подобен мащаб без подкрепа, но трябва да представляват революционни решения или да са достатъчно зрели за прилагане в мащаб, предхождащ мащаба на стопанска реализация.

Комисията гарантира, че квотите, предназначени за Фонда за иновации, се продават на търг в съответствие с принципите и условията, посочени в член 10, параграф 4 от настоящата директива. Постъпленията от търовете представляват външни

▼ M15

целели приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят под формата на годишни траншове за няколко години.

При поискване Комисията предоставя техническа помощ на държавите членки със слабо реално участие в проекти по Фонда за иновации с цел увеличаване на капацитета на отправилата искането държава членка да подкрепи усилията на организаторите на проекти на своя територия да подават заявления за финансиране от Фонда за иновации, за да се подобри реалното географско участие във Фонда за иновации и да се повиши цялостното качество на представяните проекти. Комисията се стреми към ефективно, основано на качеството географско покритие във връзка с финансирането от Фонда за иновации в рамките на Съюза и осигурява всеобхватен мониторинг на напредъка и подходящи последващи действия в това отношение.

Със съгласието на заявителите след приключването на поканата за представяне на предложения Комисията информира държавите членки за заявленията за финансиране на проекти на техните територии и им предоставя подробна информация относно тези заявления, за да улесни държавите членки в координирането на подкрепата за проектите. Освен това Комисията информира държавите членки за списъка на предварително подбраните проекти преди отпускането на подкрепата.

Проектите се избират посредством прозрачна процедура за подбор, по технологично неутрален начин в съответствие с целите на Фонда за иновации, определени в първа алинея от настоящия параграф, и въз основа на обективни и прозрачни критерии, като се отчита до каква степен проектите имат значителен принос за целите на Съюза в областта на енергетиката и климата, като същевременно допринасят за целите за нулево замърсяване и кръгова икономика в съответствие с първа алинея от настоящия параграф, и, когато е приложимо, степента, в която проектите допринасят за постигане на намаления на емисиите значително под параметрите, посочени в параграф 2. Проектите трябва да имат потенциал за широко приложение или за значително намаляване на разходите за преминаване към неутрална по отношение на климата икономика в съответните сектори. Приоритет се дава на иновативни технологии и процеси, чрез които се преодоляват множество въздействия върху околната среда. Проектите, включващи улавяне и използване на въглерод, трябва да водят до нетно намаляване на емисиите и да гарантират избягването или постоянното съхранение на CO₂. При безвъзмездни средства, отпуснати чрез покани за представяне на предложения, могат да бъдат подкрепени до 60 % от съответните разходи за проекти, от които до 40 % не трябва да зависят от провереното избягване на емисии на парникови газове, при условие че са постигнати предварително определени етапни цели, като се отчита използваната технология. При подкрепа, предоставена чрез състезателно наддаване, и подкрепа за техническа помощ могат да бъдат подкрепени до 100 % от съответните разходи за проектите. Потенциалът за намаляване на емисиите в множество сектори, когато проектите са съчетани, включително в близки райони, се взема предвид в критериите, използвани при подбора на проекти.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

▼ M15

При проектите, финансирани от Фонда за иновации, се изисква споделяне на знания с други съответни проекти, както и с изследователи, установени в Съюза, които имат законен интерес. Условието за споделяне на знания се определят от Комисията в поканите за представяне на предложения.

Поканите за представяне на предложения са открити и прозрачни. При подготовката на поканите за представяне на предложения Комисията се стреми да осигури необходимото покритие на всички сектори. Комисията предприема мерки, за да гарантира, че поканите за представяне на предложения се обявяват възможно най-широко, и по-специално на малките и средните предприятия.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на правилата за функционирането на Фонда за иновации, включително процедурата и критериите за подбор, както и допустимите сектори и технологичните изисквания за различните видове подкрепа.

Не се допуска даден проект да получава чрез механизма по настоящия параграф подкрепа, надвишаваща 15 % от общия брой налични за тази цел квоти. Тези квоти се вземат предвид съгласно параграф 7.

До 31 декември 2023 г. и всяка година след това Комисията докладва на Комитета по изменението на климата, посочен в член 22а, параграф 1 от настоящата директива, относно използването на Фонда за иновации, като предоставя анализ на получените финансирани проекти по сектори и по държави членки и на очаквания принос на тези проекти за постигане на целта за неутралност по отношение на климата в Съюза, определена в Регламент (ЕС) 2021/1119. Комисията предоставя доклада на Европейския парламент и на Съвета и го оповестява публично.

8а. За ДРЦ и ДРЦВЕ, сключени след приключване на механизъм за състезателно наддаване, се осигурява подходящо покритие чрез бюджетните задължения, произтичащи от постъпленията от продажбата на търг на квоти, налични във Фонда за иновации, като тези бюджетни задължения могат да се разпределят под формата на годишни траншове за няколко години. За първите два кръга на механизма за състезателно наддаване покриването на финансовия пасив, свързан с ДРЦ и ДРЦВЕ, се гарантира изцяло с бюджетните кредити, произтичащи от постъпленията от продажбата на търг на квоти, разпределени на Фонда за иновации съгласно параграф 8.

Въз основа на качествена и количествена оценка от страна на Комисията на финансовите рискове, произтичащи от прилагането на ДРЦ и ДРЦВЕ, която се извършва след приключването на първите два кръга на механизма за състезателно наддаване и всеки път, когато е необходимо след това, в съответствие с принципа на предпазливост, съгласно който активите и печалбите не се надценяват и задълженията и загубите не се подценяват, Комисията може, в съответствие с правомощието по осма алинея, да реши да покрие само част от финансовия пасив, свързан с ДРЦ и ДРЦВЕ, чрез средствата, посочени в първа алинея, а останалата част — чрез други средства. Комисията се стреми да ограничи използването на други средства за покритие.

▼ M15

Когато оценката води до заключението, че са необходими други средства за покритие, за да се реализира пълният потенциал на ДРЦ и ДРЦВЕ, Комисията се стреми към балансирана комбинация от други средства за покритие. Чрез дерогация от член 210, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, Комисията определя степента на използване на други средства за покритие с делегиран акт, предвиден в осма алинея от настоящия параграф.

Останалата част от финансовия пасив се покрива в достатъчна степен, като се вземат предвид принципите на дял X от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, като когато е необходимо, се адаптира към особеностите на ДРЦ и ДРЦВЕ, чрез дерогация от член 209, параграф 2, букви г) и з), член 210, параграф 1, член 211, параграфи 1, 2, 4 и 6, членове 212, 213 и 214, член 218, параграф 1 и член 219, параграфи 3 и 6 от посочения регламент. Когато е приложимо, други средства за покритие, процентът на провизиране и необходимите дерогации се установяват в делегиран акт, предвиден в осма алинея от настоящия параграф.

За провизиране на ДРЦ и ДРЦВЕ Комисията не използва повече от 30 % от постъпленията от продажбата на търг на квоти, разпределени на Фонда за иновации съгласно параграф 8.

Процентът на провизиране е не по-нисък от 50 % от общия размер на финансовия пасив, поет от бюджета на Съюза за ДРЦ и ДРЦВЕ. При определянето на процента на провизиране Комисията взема предвид елементи, които могат да намалят финансовите рискове за бюджета на Съюза, извън наличните бюджетни кредити във Фонда за иновации, например евентуалното споделяне на финансовия пасив с държавите членки на доброволна основа или евентуален механизъм за престахование от частния сектор. Комисията прави преглед на процента на провизиране най-малко на всеки три години от началната дата на прилагане на делегиран акт, с който той се определя за първи път.

За да се избегнат спекулативни заявления, достъпът до състезателно наддаване може да бъде обвързан с плащането от страна на заявителите на депозит, който да бъде отнет в случай на неизпълнение на договора. Тези отнети депозити се използват за Фонда за иновации като външни целеви приходи съгласно член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046. Вноските, плащани на предоставящия средствата орган от бенефициер в съответствие с условията на ДРЦ или ДРЦВЕ, когато референтната цена е по-висока от цената на упражняване („обратни постъпления“), се използват за Фонда за иновации като външен целеви приход съгласно член 21, параграф 5 от посочения регламент.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 от настоящата директива за допълване на настоящата директива с цел предвиждане и подробно описание на други средства за покритие, ако има такива, и, когато е приложимо, на процента на провизиране и необходимите допълнителни дерогации от дял X от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 съгласно четвърта алинея от настоящия параграф, а също и на правилата относно функционирането на механизма за състезателно наддаване, по-специално по отношение на депозитите и обратните постъпления.

▼ M15

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за изменение на пета алинея от настоящия параграф чрез повишаване на ограничението от 30 %, посочено в същата алинея, с не повече от общо 20 процентни пункта, когато това е необходимо, за да се отговори на търсенето на ДРЦ и ДРЦВЕ, като се взема предвид опитът от първите кръгове на механизма за състезателно наддаване и се отчита необходимостта да се намери подходящ баланс в подкрепата от Фонда за иновации между безвъзмездни средства и такива договори.

Финансовата подкрепа от Фонда за иновации е пропорционална на целите в областта на политиките, определени в настоящия член, и не води до неоправдани изкривявания на вътрешния пазар. За тази цел подкрепата се отпуска само за покриване на допълнителни разходи или инвестиционни рискове, които не могат да бъдат носени от инвеститорите при нормални пазарни условия.

86. 40 милиона квоти от количеството, което в противен случай би могло да бъде разпределено безплатно съгласно настоящия член, и 10 милиона квоти от количеството, което в противен случай би могло да бъде продадено на търг съгласно член 10 от настоящата директива, се предоставят на Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. Комисията гарантира, че квотите, предназначени за Социалния фонд за климата, се продават на търг през 2025 г. в съответствие с принципите и условията, посочени в член 10, параграф 4 от настоящата директива и делегирания акт, приет в съответствие с посочения член. Приходите от този търг представляват външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и се използват в съответствие с правилата, приложими за Социалния фонд за климата.

▼ M9

9. Гърция, чийто брутен вътрешен продукт (БВП) на глава от населението по пазарни цени беше под 60 % от средната стойност за Съюза през 2014 г., може да отправи искане, преди прилагането на параграф 7 от настоящия член, за квоти в размер до 25 милиона от максималното количество по параграф 5 от настоящия член, които не са били безплатно разпределени до 31 декември 2020 г., за съфинансиране до 60 % на декарбонизацията на електроснабдяването на островите в рамките на своята територия. Член 10г, параграф 2 се прилага, *mutatis mutandis*, за тези квоти. Искане за квоти може да се отправя, когато поради ограничен достъп до международните дългови пазари, проект, целящ декарбонизация на електроснабдяването на островите на Гърция, иначе не би могъл да се реализира и когато Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) потвърждава финансовата жизнеспособност и социално-икономическите ползи от проекта.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социалния фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 1).

▼ **M4**

11. При спазване на член 10б, през 2013 г. количеството бесплатно разпределени в съответствие с параграфи 4—7 от настоящия член квоти представлява 80 % от количеството, определено в съответствие с мерките, посочени в параграф 1. След това количеството бесплатно разпределени квоти започва ежегодно да намалява с еднаква стойност до достигане на 30 % бесплатно разпределени квоти през 2020 г. ► **M9** ————— ◀.

▼ **M9**

▼ **M15**

19. Не се предоставят бесплатни квоти на инсталация, която е преустановила дейността си. Инсталации, по отношение на които разрешителното за емисии на парникови газове е с изтекъл срок на валидност или е отнето, както и инсталации, за които е технически невъзможно да извършват дейност или да възобновят дейността си, се считат за преустановили дейността си инсталации.

▼ **M9**

20. Равнището на бесплатно разпределените квоти за инсталации, чиято дейност се е увеличила или намаляла, изчислено въз основа на пълзяща средна стойност за две години, с повече от 15 % спрямо първоначално използваното равнище за определяне на бесплатното разпределение за съответния период, посочен в член 11, параграф 1, се коригира по целесъобразност. Тези корекции се извършват като се използват квоти от или се добавят квоти към количеството квоти, заделени в съответствие с параграф 7 от настоящия член.

21. За да се гарантира ефективното, недискриминационно и еднакво прилагане на корекциите и праговете по параграф 20 от настоящия член, за да се избегне генерирането на всякаква ненужна административна тежест и да се предотврати манипулиране или злоупотреба с корекциите в предоставянето на квоти, Комисията може да приема актове за изпълнение, в които да се определят допълнителни условия за корекциите. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане по член 22а, параграф 2.

▼ **M15**

22. Когато са необходими корекции на бесплатните квоти, предоставени съгласно член 11, параграф 2, тези корекции се извършват, като се използват квоти от или се добавят квоти към количеството квоти, заделени в съответствие с параграф 7 от настоящия член.

▼ **M9**

Член 10б

**Преходни мерки в подкрепа на определени енергоемки сектори
в случай на изместване на въглеродни емисии**

1. За изложени на риск от изместване на въглеродни емисии се считат тези отрасли и подотрасли, за които се получава стойност по-голяма от 0,2 за производението на интензивността на търговията с трети държави — дефинирана като отношение на общата стойност на износа към трети държави плюс стойността на вноса от трети държави, разделени на общия пазарен обем в Европейското икономическо пространство (годишния оборот плюс общия внос от трети държави) — умножена по емисионната интензивност, изразена в kgCO₂ за единица брутна добавена стойност (в евро). На такива отрасли и подотрасли се разпределят бесплатно квоти за периода до 2030 г. в размер на 100 % от количеството, определено в съответствие с член 10а.

▼ M9

2. Отраслите и подотраслите, за които стойността на произведението на интензивността на тяхната търговия с трети държави и тяхната емисионна интензивност надвишава 0,15, могат да бъдат включени в групата по параграф 1, като се използват данни за периода 2014—2016 г. въз основа на качествена оценка и следните критерии:

- а) степента, до която е възможно за отделни инсталации в съответния отрасъл или подотрасъл да намалят емисиите си или потреблението си на електроенергия;
- б) текущите и прогнозните пазарни характеристики, включително, където е уместно, евентуална обща референтна цена;
- в) маржовете на печалба като възможен индикатор за решения за дългосрочни инвестиции или преместване, като се вземат предвид промените в производствените разходи, свързани с намаляването на емисии.

3. Отраслите и подотраслите, които не надвишават прага, посочен в параграф 1, но чийто интензитет на емисиите, измерван в kgCO₂, разделен на брутната им добавена стойност (в евро), е по-висок от 1,5, се оценяват също на ниво 4-цифрен код (код на дейността NACE-4). Комисията оповестява публично резултатите от това оценяване.

В срок от три месеца от публикуването, посочено в първа алинея, отраслите и подотраслите, посочени в същата алинея, могат да подадат заявление до Комисията за извършване на качествена оценка на степента на тяхната изложеност на риск от изместване на въглеродни емисии на ниво 4-цифрен код (код на дейността NACE-4), или оценка на базата на класирането на стоки, използвано за статистически данни за промишлената продукция в Съюза, на ниво 8-цифрен код (Prodcom). За целта съответният отрасъл или подотрасъл подава надлежно обосновани, изчерпателни и независимо проверени данни, които да позволят на Комисията да извърши оценката заедно с разглеждането на заявлението.

Когато отрасъл или подотрасъл предпочете оценка на ниво 4-цифрен код (код на дейността NACE-4), той може да бъде включен в групата, посочена в параграф 1, въз основа на критериите по параграф 2, букви а), б) и в). Когато отрасъл или подотрасъл предпочете оценка на ниво 8-цифрен код (Prodcom), той се включва в групата, посочена в параграф 1, при условие, че за този код е надвишен прагът от 0,2 по параграф 1.

Отраслите и подотраслите, за които безплатното разпределяне се изчислява въз основа на стойностите на показателите, посочени в член 10а, параграф 2, четвърта алинея, могат да поискат също оценката да бъде извършена в съответствие с трета алинея от настоящия параграф.

▼ **M9**

Чрез дерогация от параграфи 1 и 2 държава членка може да поиска до 30 юни 2018 г. даден отрасъл или подотрасъл, изброени в приложението към Решение 2014/746/ЕС на Комисията⁽¹⁾ по отношение на класификациите на ниво 6-цифрен или 8-цифрен код (Prodcom), да се считат за включени в групата, посочена в параграф 1. Всяко такова искане се разглежда само ако отправилата искането държава членка докаже, че прилагането на тази дерогация се основава на надлежно обосновани, изчерпателни, проверени и одитирани данни за последните пет години, предоставени от съответния отрасъл или подотрасъл, и включи в искането цялата необходима информация. Въз основа на тези данни съответният отрасъл или подотрасъл се включва в тези класификации, когато в рамките на разнороден 4-цифрен код (код на дейността NACE-4) се покаже, че то има значително по-голям обем на търговията и емисиите на ниво 6-цифрен или 8-цифрен код (Prodcom), надвишаващ прага, посочен в параграф 1.

4. За други отрасли и подотрасли се счита, че могат да прехвърлят голяма част от разходите за квоти в цените на продукцията, и за тях се разпределят безплатно квоти в размер на 30 % от количеството, определено в съответствие с член 10а. Освен ако не бъде решено друго при прегледа по член 30, безплатното разпределяне на квоти за други отрасли и подотрасли, с изключение на топлофикационните мрежи, се намалява равномерно след 2026 г., така че през 2030 г. да се постигне равнище без безплатно разпределение на квоти.

▼ **M15**

В държава членка, в която средно за периода 2014—2018 г. делът ѝ на емисиите от централно отопление от общото количество на тези емисии в Съюза, разделен на дела на БВП на тази държава членка от общия БВП на Съюза, е по-голям от пет, за периода 2026—2030 г. се предоставят допълнителни безплатни квоти за централно отопление в размер на 30 % от количеството, определено съгласно член 10а, при условие че се направят инвестиции, равностойни на допълнителните безплатни квоти, за значително намаляване на емисиите преди 2030 г. съгласно плановете за неутралност по отношение на климата, посочени в трета алинея от настоящия параграф, както и че постигането на целите и етапните цели, посочени в буква б) от същата алинея, е потвърдено от проверката, извършена в съответствие с четвърта алинея от настоящия параграф.

До 1 май 2024 г. операторите на инсталации за централно отопление изготвят план за неутралност по отношение на климата за инсталациите, по отношение на които са подали заявление за допълнителни безплатни квоти в съответствие с втора алинея от настоящия параграф. Този план трябва да е в съответствие с целта за климатична неутралност, определена в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119, и в него се предвиждат:

- а) мерки и инвестиции за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. на ниво инсталация или дружество, като се изключва използването на въглеродни компенсации;

⁽¹⁾ Решение 2014/746/ЕС на Комисията от 27 октомври 2014 г. за определяне, съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, на списък с отрасли и подотрасли, за които се смята, че са изложени на съществен риск от изместване на въглеродни емисии, за периода 2015—2019 година (ОВ L 308, 29.10.2014 г., стр. 114).

▼ **M15**

- б) междинни и етапни цели за измерване, до 31 декември 2025 г. и до 31 декември на всяка пета година след това, на напредъка към постигане на климатична неутралност съгласно буква а) от настоящата алинея;
- в) оценка на въздействието по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове на всяка от мерките и инвестициите, посочени в буква а) от настоящата алинея.

Постигането на целите и етапните цели, посочени в трета алинея, буква б) от настоящия параграф, се проверява по отношение на периода до 31 декември 2025 г. и по отношение на всеки период, който приключва на 31 декември от всяка пета година след това, в съответствие с процедурите за проверка и акредитация, предвидени в член 15. Не се разпределят безплатни квоти над количеството, посочено в първа алинея от настоящия параграф, ако постигането на междинните и етапните цели не е проверено по отношение на периода до края на 2025 г. или по отношение на периода 2026—2030 г.

Комисията приема актове за изпълнение, за да конкретизира минималното съдържание на информацията, посочена в трета алинея, букви а), б) и в) от настоящия параграф, и формата на плановете за неутралност по отношение на климата, посочени в същата алинея и в член 10а, параграф 1, пета алинея. Комисията търси полезни взаимодействия с други подобни плановете, предвидени в правото на Съюза. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

▼ **M9**

5. На Комисията се предоставя правомощието да приеме до 31 декември 2019 г. делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на определянето на отраслите и подотраслите, за които се счита, че са изложени на риск от изместване на въглеродни емисии, съгласно посоченото в параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, за дейностите, идентифицирани с 4-цифрен код (код на дейността NACE-4), що се отнася до параграф 1 от настоящия член, въз основа на налични данни за последните три календарни години.

*Член 10в***Възможност за безплатно разпределяне на квоти през преходен период с цел модернизация на енергийния сектор**

1. Чрез дерогация от член 10а, параграфи 1—5, държавите членки, чийто БВП на глава от населението през 2013 г., изразен в евро по пазарни цени, е бил под 60 % от средната стойност за Съюза, могат да разпределят безплатно квоти в рамките на преходен период на инсталации за производство на електроенергия, с цел модернизация, диверсификация и устойчива трансформация на енергийния сектор. Подкрепяните инвестиции трябва да са в съответствие с прехода към безопасна и устойчива нисковъглеродна икономика, с целите на рамката на Съюза за политиките в областта на климата и енергетиката в периода до 2030 г. и да постигат дългосрочните цели, формулирани в Парижкото споразумение. Срокът на действие на дерогацията, предвидена в настоящия параграф, изтича на 31 декември 2030 г.

▼ M9

2. За проекти с общ размер на инвестициите над 12,5 милиона евро, съответната държава членка организира състезателна тръжна процедура, която да се проведе на един или няколко кръга между 2021 и 2030 г., за да направи подбор на инвестициите, които да бъдат финансирани чрез безплатно разпределение на квоти. Тази състезателна тръжна процедура трябва да:

- а) съответства на принципите за прозрачност, недискриминация, еднакво третиране и добро финансово управление;
- б) гарантира, че до участие в състезателната процедура се допускат само проекти, които допринасят за диверсификация на националния енергиен микс и на източниците за доставка, за необходимото реструктуриране, екологично усъвършенстване и рехабилитация на инфраструктурата, за чисти технологии, като например технологии за възобновяема енергия, или за модернизация на отрасъла за производство на енергия, като например ефективни и устойчиви топлофикационни мрежи, и на отрасъла за преноса и разпределение на енергия;
- в) дефинира ясни, обективни, прозрачни и недискриминационни критерии за подбор за класирането на проектите, за да се гарантира избирането единствено на проекти, които:
 - i) въз основа на анализ на разходите и ползите осигуряват нетна положителна печалба по отношение на намалението на емисиите и реализират значителна прогнозна степен на намаление на емисиите на CO₂, като се взема предвид мащабът на проекта;
 - ii) са с допълващ характер, като ясно съответстват на нуждите от замяна и модернизация и не задоволяват предизвикано от пазара увеличение на търсенето на енергия;
 - iii) осигуряват най-добро съотношение между разходите и ползите; и
 - iv) не допринасят за или не подобряват финансовата жизнеспособност на производство на електроенергия, характеризиращо се с висока интензивност на емисиите, или увеличават зависимостта от изкопаеми горива с висока интензивност на емисиите.

Чрез дерогация от член 10, параграф 1 и без да ся засяга последното изречение от параграф 1 от настоящия член, ако инвестиция, избрана чрез състезателна тръжна процедура, бъде отменена или не постигне очакваните резултати, заделените квоти могат да се използват в един-единствен допълнителен кръг на състезателна тръжна процедура най-рано след една година за финансиране на други инвестиции.

Всяка държава членка, възнамеряваща да използва възможността за безплатно разпределяне на квоти през преходен период с цел модернизация на енергийния сектор, до 30 юни 2019 г. публикува за обществено обсъждане подробна национална рамка, установяваща състезателната тръжна процедура, включително планирания брой кръгове, посочени в първа алинея, както и критериите за подбор.

▼ M9

В случаите, при които инвестиции под 12,5 милиона евро, трябва да бъдат подкрепени с безплатно разпределяне на квоти, а не са избрани чрез състезателна тръжна процедура, посочена в настоящия параграф, държавите членки избират проектите въз основа на обективни и прозрачни критерии. Резултатите от тази процедура за подбор се публикуват за обществено обсъждане. На тази основа съответната държава членка до 30 юни 2019 г. определя, публикува и подава в Комисията списък на инвестициите. Когато в рамките на една и съща инсталация се извършват повече от една инвестиции, те се оценяват като цяло, за да се установи дали е надвишен прага за стойността от 12,5 милиона евро, освен в случай че посочените инвестиции са технически или финансово изпълними поотделно.

3. Стойността на планираните инвестиции е поне равна на пазарната стойност на безплатно разпределяните квоти, като се взема предвид също необходимостта да се ограничат свързаните с инвестициите повишения на цените. Пазарната стойност се определя като средна стойност на цената на квотите на общата тръжна платформа през предходната календарна година. До 70 % от съответните разходи на дадена инвестиция могат да получат подкрепа чрез безплатно разпределяне на квоти, при условие че останалите разходи се финансират от частноправни субекти.

4. Безплатно разпределените в преходен период квоти се изваждат от количеството квоти, които съответната държава членка би предоставила иначе посредством продажба чрез търг. Общо безплатно разпределяните квоти не надхвърлят 40 % от квотите, които съответната държава членка ще получи съгласно член 10, параграф 2, буква а) за периода 2021—2030 г., разпределени в равни годишни количества през посочения период.

5. Когато дадена държава членка използва съгласно член 10г, параграф 4, квоти, разпределени с цел проява на солидарност, постигане на растеж и междусистемна свързаност в рамките на Съюза в съответствие с член 10, параграф 2, буква б), тази държава членка може, чрез дерогация от параграф 4 от настоящия член, да използва за безплатно разпределяне на квоти през преходен период общо количество, равняващо се на до 60 % от квотите, получени през периода 2021—2030 г. съгласно член 10, параграф 2, буква а), като използва съответното количество от квотите, разпределени в съответствие с член 10, параграф 2, буква б).

Всички квоти, които останат неразпределени съгласно настоящия член до 2020 г., могат да бъдат разпределени за периода 2021—2030 г. за инвестиции, избрани чрез състезателната тръжна процедура по параграф 2, освен ако съответната държава членка не информира Комисията до 30 септември 2019 г. за намерението си да не разпределя всички или част от тези квоти за периода 2021—2030 г. и за количеството квоти, които вместо това да бъдат продадени чрез търг през 2020 г. Когато такива квоти се разпределят за периода 2021—2030 г., съответното количество квоти се взема предвид за прилагането на границата от 60 %, определена в първа алинея от настоящия параграф.

▼ M9

6. Разпределянето на квоти на операторите се прави след като те докажат, че избраната в съответствие с правилата на състезателната тръжна процедура инвестиция е била извършена. Когато дадена инвестиция води до създаването на допълнителна мощност за производство на електроенергия, въпросният оператор доказва също, че равностойна мощност за производство на електроенергия с по-висока интензивност на емисиите е била изведена от експлоатация от него или друг свързан оператор при пускането в експлоатация на допълнителната мощност.

▼ M15

7. Държавите членки изискват от инсталациите за производство на електроенергия и мрежовите оператори, които са бенефициери, да докладват до 28 февруари всяка година за реализирането на избраните от тях инвестиции, включително за състоянието на съотношението между безплатните квоти и извършените инвестиционни разходи, както и за видовете инвестиции, получили подкрепа. Държавите членки докладват за това на Комисията, а Комисията осигурява публичност на тези доклади.

*Член 10ва***По-ранен краен срок за преходното безплатно разпределяне на квоти с цел модернизация на енергийния сектор**

Чрез дерогация от член 10в, съответните държави членки могат да предоставят преходно безплатно разпределени квоти на инсталации в съответствие с посочения член единствено за инвестиции, направени до 31 декември 2024 г. Всички квоти, които са на разположение на съответните държави членки в съответствие с член 10в за периода 2021—2030 г. и които не се използват за такива инвестиции, в съотношението, определено от съответната държава членка:

- а) се добавят към общото количество квоти, които съответната държава членка ще продаде на търг съгласно член 10, параграф 2; или
- б) се използват за подкрепа на инвестиции в рамките на Модернизационния фонд, посочен в член 10г, в съответствие с правилата, приложими за приходите от квоти, посочени в член 10г, параграф 4.

В срок до 15 май 2024 г. съответната държава членка уведомява Комисията за съответното количество квоти, които ще се използват съгласно член 10, параграф 2, първа алинея, буква а) и, чрез дерогация от член 10г, параграф 4, второ изречение, съгласно член 10г.

▼ M9*Член 10г***Модернизационен фонд****▼ M15**

1. За периода 2021—2030 г. се създава фонд за подкрепа на инвестициите, предложени от държавите членки бенефициери, включително за финансиране на малки инвестиционни проекти, за модернизация на енергийните системи и за подобряване на енергийната ефективност („Модернизационният фонд“). Модернизационният фонд се финансира посредством продажба чрез търг на квоти в съответствие с член 10, за посочените в същия член държави членки бенефициери.

▼ M15

Получаващите подкрепа инвестиции трябва са съобразени с целите на настоящата директива, както и с целите на съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт и Регламент (ЕС) 2021/1119, както и с дългосрочните цели, заявени в Парижкото споразумение. Държавите членки бенефициери могат, когато е целесъобразно, да използват ресурсите на Модернизационния фонд за финансиране на инвестиции, включващи съседните гранични региони на Съюза. От Модернизационния фонд не се предоставя подкрепа за съоръжения за производство на енергия, които използват изкопаеми горива. Въпреки това приходите от квоти, посочени в уведомление съгласно параграф 4 от настоящия член, могат да се използват за инвестиции, свързани с газообразни изкопаеми горива.

Освен това, приходите от квоти, посочени в член 10, параграф 1, трета алинея от настоящата директива, могат, когато дейността се квалифицира като екологично устойчива съгласно Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ и е надлежно обоснована от съображения за гарантиране на енергийната сигурност, да се използват за инвестиции, включващи газообразни изкопаеми горива, при условие че за производството на енергия квотите се продават на търг преди 31 декември 2027 г., а за инвестиции, включващи използване на газ надолу по веригата, квотите се продават на търг преди 31 декември 2028 г.

2. Най-малко 80 % от приходите от квоти, посочени в член 10, параграф 1, трета алинея, и от квоти, посочени в уведомление съгласно параграф 4 от настоящия член, и най-малко 90 % от приходите от квоти, посочени в член 10, параграф 1, четвърта алинея, се използват за подкрепа на инвестициите в следните области:

- а) производство и използване на електрическа енергия от възобновяеми източници, включително водород от възобновяеми източници;
- б) отопление и охлаждане от възобновяеми източници;
- в) намаляване на общото потребление на енергия чрез енергийна ефективност, включително в промишлеността, транспорта, сградите, селското стопанство и отпадъците;
- г) съхранение на енергия и модернизация на енергийните мрежи, включително управление на потреблението, топлопроводите и мрежите за пренос на електроенергия, увеличаване на между-системните връзки между държавите членки и инфраструктура за мобилност с нулеви емисии;
- д) подкрепа за домакинствата с ниски доходи, включително в селските и отдалечените райони, за справяне с енергийната бедност и за модернизирани на отоплителните им системи; както и

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

▼ M15

е) справедлив преход в зависимите от въглеродни емисии региони в държавите членки бенефициери, така че да се подкрепят пренасочването, преквалификацията и повишаването на квалификацията на работниците, образованието, инициативите за търсене на работа и новосъздадените предприятия, в диалог с гражданското общество и социалните партньори, по начин, който е съобразен със и допринася за провеждането на съответните действия, включени от държавите членки в техните териториални планове за справедлив преход в съответствие с член 8, параграф 2, първа алинея, буква к) от Регламент (ЕС) 2021/1056, когато е приложимо.

▼ M9

3. Държавите членки бенефициери отговарят за функционирането на Модернизационния фонд. ЕИБ гарантира, че квотите се продават чрез търг в съответствие с принципите и условията, установени в член 10, параграф 4, и отговаря за управлението на приходите. ЕИБ предоставя приходите на държавите членки след решение на Комисията за отпускане на средствата, когато това отпускане за инвестиции е в съответствие с параграф 2 от настоящия член или — ако инвестициите не попадат в областите, изброени в параграф 2 от настоящия член — когато е в съответствие с препоръките на инвестиционния комитет. Комисията приема решението си своевременно. Приходите се разпределят между държавите членки и съобразно дяловете, установени в приложение Пб, в съответствие с параграфи 6—12 от настоящия член.

4. Всяка съответна държава членка може да използва всички безплатно разпределени квоти, предоставени съгласно член 10в, параграф 4, или част от тези квоти, както и количеството квоти, разпределени с цел проява на солидарност, постигане на растеж и междусистемна свързаност в рамките на Съюза в съответствие с член 10, параграф 2, буква б), или част от това количество, в съответствие с член 10г за подкрепа на инвестиции в рамките на Модернизационния фонд, като по този начин се увеличат средствата, разпределени на тази държава членка. В срок до 30 септември 2019 г. въпросната държава членка уведомява Комисията за съответното количество квоти, които ще се използват по член 10, параграф 2, буква б), член 10в и член 10г.

5. Създава се инвестиционен комитет за Модернизационния фонд. Инвестиционният комитет се състои от представител от всяка държава членка бенефициер, представител на Комисията и представител на ЕИБ, и трима представители, избрани от останалите държави членки за срок от пет години. Инвестиционният комитет се председателства от представителя на Комисията. По един представител от всяка държава членка, който не е член на инвестиционния комитет, може да присъства на заседанията на комитета като наблюдател.

Дейността на инвестиционния комитет е прозрачна. Съставът на инвестиционния комитет и професионалните биографии и декларациите за липса на конфликт на интереси на неговите членове се оповестяват публично и при необходимост се актуализират.

6. Преди държава членка бенефициер да вземе решение за финансиране на инвестиция от своя дял в Модернизационния фонд, тя представя инвестиционния проект пред инвестиционния комитет и ЕИБ. Когато ЕИБ потвърди, че инвестицията попада в областите, изброени в параграф 2, държавата членка може да пристъпи към финансиране на инвестиционния проект от своя дял.

▼ M9

Когато инвестиции в модернизирани енергийни системи, които се предлагат да бъдат финансирани от Модернизационния фонд, не попадат в областите, изброени в параграф 2, инвестиционният комитет оценява техническата и финансовата жизнеспособност на тези инвестиции, включително намаленията на емисиите, които се постигат с тях, и издава препоръка относно финансирането им от Модернизационния фонд. Инвестиционният комитет гарантира, че с всяка инвестиция, свързана с топлофикационните мрежи, се постига значително подобрене на енергийната ефективност и намаляване на емисиите. Тази препоръка може да съдържа предложения относно подходящите инструменти за финансиране. До 70 % от съответните разходи на дадена инвестиция, която не попада в изброените в параграф 2 области, могат да бъдат подкрепени със средства от Модернизационния фонд, при условие че останалите разходи се финансират от частноправни юридически лица.

7. Инвестиционният комитет се стреми да приема своите препоръки с консенсус. Ако инвестиционният комитет не е в състояние да вземе решение с консенсус в рамките на срока, определен от председателя, инвестиционният комитет взема решение с обикновено мнозинство.

Ако представителят на ЕИБ не одобри финансирането на дадена инвестиция, препоръката се приема само при мнозинство от две трети от всички членове. В този случай представителят на държавата членка, в която трябва бъде направена инвестицията, и представителят на ЕИБ не участват в гласуването. Настоящата алинея не се прилага за малки проекти, финансирани посредством кредити, предоставяни от национална насърчителна банка, или посредством безвъзмездни финансирания, допринасящи за изпълнението на национална програма за постигане на специфични цели в съответствие с целите на Модернизационния фонд, при условие че по програмата се използват не повече от 10 % от дела на държавите членки, посочен в приложение Пб.

8. Всички действия или препоръки на ЕИБ или на инвестиционния комитет съгласно параграфи 6 и 7 се предприемат едновременно, като се посочват мотивите, на които те се основават. Тези действия и препоръки се оповестяват публично.

9. Държавите членки бенефициери носят отговорност за последващите действия, свързани с изпълнението на избраните проекти.

10. Държавите членки бенефициери ежегодно докладват на Комисията за финансираните от Модернизационния фонд инвестиции. Докладът се оповестява публично и включва:

- а) информация относно инвестициите, финансирани във всяка държава членка бенефициер;
- б) оценка на добавената стойност по отношение на енергийна ефективност или модернизация на енергийната система, постигната чрез инвестицията.

▼ M15

11. Инвестиционният комитет докладва ежегодно на Комисията за опита при оценяването на инвестициите, по-специално по отношение на намаляването на емисиите и разходите за намаляване на емисиите. До 31 декември 2024 г. Комисията, като взема предвид констатациите на инвестиционния комитет, прави преглед на областите за проектите, посочени в параграф 2, и на основанието, на което инвестиционният комитет отправя препоръките си.

Инвестиционният комитет организира публикуването на годишния доклад. Комисията предоставя годишния доклад на Европейския парламент и на Съвета.

▼ M9

12. Комисията приема актове за изпълнение относно подробните правила за функционирането на Модернизационния фонд. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

▼ M13*Член 10d***Механизъм за възстановяване и устойчивост**

1. Като извънредна и еднократна мярка до 31 август 2026 г. квотите, подлежащи на продажба чрез търг съгласно параграфи 2 и 3 от настоящия член, се продават на търг, докато общата сума на приходите, получени от тези търгове, не достигне 20 милиарда евро. Тези приходи се предоставят на Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, и се изпълняват в съответствие с разпоредбите на посочения регламент.

2. Чрез дерогация от член 10а, параграф 8, до 31 август 2026 г. част от квотите, посочени в същия параграф, се продават на търг в подкрепа на целите, посочени в член 21в, параграф 3, букви б)–е) от Регламент (ЕС) 2021/241, докато сумата на приходите, получени от такива търгове, не достигне 12 милиарда евро.

3. До 31 август 2026 г. определен брой квоти от количеството, което иначе би било продадено на търг от 1 януари 2027 г. до 31 декември 2030 г. от държавите членки съгласно член 10, параграф 2, буква а), се продават на търг в подкрепа на целите, посочени в член 21в, параграф 3, букви б)–е) от Регламент (ЕС) 2021/241, докато сумата на приходите, получени от тези търгове, не достигне 8 милиарда евро. Тези квоти по принцип се продават на търг в равни годишни количества през съответния период.

4. Чрез дерогация от член 1, параграф 5а от Решение (ЕС) 2015/1814, до 31 декември 2030 г. 27 милиона неразпределени квоти в резерва за стабилност на пазара от общото количество, което иначе би било обявено за невалидно за този период, се използват за подкрепа на иновациите, както е посочено в член 10а, параграф 8, първа алинея от настоящата директива.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

▼ **M13**

5. Комисията гарантира, че квотите, предназначени за продажба чрез търг съгласно параграфи 2 и 3, включително, при целесъобразност, за плащания за предварително финансиране в съответствие с член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241, се продават на търг в съответствие с принципите и условията, определени в член 10, параграф 4 от настоящата директива и в съответствие с член 24 от Регламент (ЕС) № 1031/2010 ⁽¹⁾ на Комисията, за да се гарантира подходящ размер на ресурсите във Фонда за иновации в периода 2023—2026 г. Периодът за продажба чрез търг, посочен в настоящия член, се преразглежда една година след неговото начало с оглед на въздействието на продажбата чрез търг, предвидена в настоящия член, върху пазара и цената на въглеродните емисии.

6. ЕИБ е тържният продавач за квотите, подлежащи на продажба чрез търг съгласно настоящия член на тържната платформа, избрана съгласно член 26, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1031/2010, и предоставя приходите от търговете на Комисията.

7. Приходите от продажбата чрез търг на тези квоти представляват външни целеви приходи в съответствие член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

▼ **M15***Член 10е***Принцип за ненанасяне на значителни вреди**

От 1 януари 2025 г. държавите членки бенефициери и Комисията използват приходите от продажбата на квоти на търг, предназначени за Фонда за иновации съгласно член 10а, параграф 8 от настоящата директива, и на квотите, посочени в член 10, параграф 1, трета и четвърта алинея от настоящата директива, в съответствие с критериите за „ненанасяне на значителни вреди“, установени в член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, когато тези приходи се използват за икономическа дейност, за която са установени технически критерии за проверка, необходима да се определи дали дадена икономическа дейност нанася значителни вреди по отношение на една или повече от съответните екологични цели по член 10, параграф 3, буква б) от посочения регламент.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза (ОВ L 302, 18.11.2010 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

▼ **M4***Член 11***Национални мерки за изпълнение**

1. Всяка държава-членка публикува и представя пред Комисията най-късно до 30 септември 2011 г. списък с инсталациите на нейна територия, които попадат в приложното поле на настоящата директива, както и количеството квоти, разпределени безплатно на всяка инсталация на нейна територия, изчислено в съответствие с правилата, посочени в член 10а, параграф 1 и член 10в.

▼ **M9**

В срок до 30 септември 2019 г. се представя списък на инсталациите, попадащи в обхвата на настоящата директива за петгодишния период, започващ на 1 януари 2021 г., и на всеки пет години след това се подават подобни списъци за всеки следващ петгодишен период. Всеки списък включва информация за производствената дейност, преносите на топлинна енергия и газове, електропроизводството и емисиите на ниво поинсталации през предходните пет календарни години преди подаването на списъка. Безплатно разпределяне на квоти може да се прави само за инсталации, за които е подадена такава информация.

▼ **M4**

2. Най-късно до ► **M15** 30 юни ◀ всяка година компетентният орган определя количеството квоти, които се разпределят за тази година, изчислено в съответствие с членове 10, 10а и 10в.

3. Държавите-членки не могат да издават безплатно квоти съгласно параграф 2 на инсталации, на които Комисията е отказала включване в списъка, посочен в параграф 1.

▼ **M2**

ГЛАВА IV

▼ **M15****РАЗПОРЕДБИ, ПРИЛОЖИМИ ЗА ВЪЗДУХОПЛАВАНЕТО, МОРСКИЯ ТРАНСПОРТ И СТАЦИОНАРНИТЕ ИНСТАЛАЦИИ**▼ **M4***Член 11а*

Използване на СЕРЕ и ЕРЕ от дейности по проекти в ► **M9 СТЕ на ЕС ◀ преди влизането в сила на международно споразумение по изменение на климата**

▼ **M14**

1. При спазване на параграфи 2 и 3 от настоящия член операторите на въздухоплавателни средства, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на съответната държава членка, могат да използват следните единици, за да изпълнят задълженията си за отмяна на единици по отношение на количеството, за което е подадено уведомление съгласно член 12, параграф 6, определени в член 12, параграф 9:

- а) кредити, разрешени от страните, участващи в механизма, създаден съгласно член 6, параграф 4 от Парижкото споразумение;

▼ M14

- б) кредити, одобрени от страните, участващи в програми за кредитиране, които са приети за допустими от Съвета на ИКАО, както е посочено в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 8;
- в) кредити, разрешени от страните по споразумения съгласно параграф 5;
- г) кредити, издадени във връзка с проекти на равнището на Съюза съгласно член 24а.

2. Единиците, посочени в параграф 1, букви а) и б), могат да се използват, ако са изпълнени следните условия:

- а) те произхождат от държава, която е страна по Парижкото споразумение към момента на използването;
- б) те произхождат от държава, която е посочена в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, като участваща в Схемата за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA) на ИКАО. Това условие не се прилага по отношение на емисиите, изпускани преди 2027 г., нито се прилага по отношение на най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави, както са определени от Организацията на обединените нации, с изключение на държавите, чийто БВП на глава от населението е равен или надвишава средния за Съюза.

3. Единиците, посочени в параграф 1, букви а), б) и в), може да се използват, ако са налице договорености за издаване на разрешение от участващите страни, ако е направено своевременно коригиране в докладването на антропогенните емисии по източници и поглъщанията по поглъщатели, обхванати от национално определените приноси на участващите страни, и ако се избягва двойното отчитане и нетното увеличение на глобалните емисии.

Комисията приема актове за изпълнение за определяне на подробни изисквания за договореностите, посочени в първа алинея от настоящия параграф, които могат да включват изисквания за докладване и регистриране, както и за изброяване на държавите или програмите, които прилагат тези договорености. Тези договорености отчитат гъвкавостта, предоставена на най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави в съответствие с параграф 2 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

▼ M4

5. В степента, в която операторите или операторите на въздухоплавателни средства не са изчерпали предоставените им от държавите-членки СЕРЕ и ЕРЕ за периода 2008—2012 г. или е предоставено право за ползване на кредити съгласно параграф 8, и в случай че преговорите за сключване на международно споразумение по изменение на климата не са приключили до 31 декември 2009 г., кредитите от проекти или други дейности за намаляване на емисиите могат да се използват в ► M9 СТЕ на ЕС ◀ в съответствие със споразуменията, сключени с трети държави, които определят нивото на използването им. В съответствие с подобни споразумения операторите могат да използват кредитите от дейности по проекти в тези трети държави, за да изпълнят задълженията си по ► M9 СТЕ на ЕС ◀.

▼ M4

6. Споразуменията, посочени в параграф 5, следва да предвиждат използването в ►M9 СТЕ на ЕС ◀ на кредити от видове проекти, които са отговаряли на критериите за използване в рамките на ►M9 СТЕ на ЕС ◀ за периода 2008—2012 г., включително технологии, свързани с възобновяеми енергийни източници, или с енергийната ефективност, които насърчават трансфера на технологии и устойчивото развитие. Тези споразумения могат да предвиждат и използването на кредити от проекти, когато референтният модел е под равнището на разпределените безплатно квоти, предвидени с мерките, посочени в член 10а, или под равнищата, изисквани в законодателството на ►M9 Съюза ◀.

7. С постигането на международно споразумение по изменение на климата единствено кредити от проекти от трети държави, ратифицирали това споразумение, се приемат в ►M9 СТЕ на ЕС ◀ от 1 януари 2013 г.

▼ M9▼ M14

8. Комисията приема актове за изпълнение, в които се изброяват единиците, които са били приети за допустими от Съвета на ИКАО и които отговарят на условията, определени в параграфи 2 и 3 от настоящия член. Комисията също така приема актове за изпълнение с цел актуализиране на този списък по целесъобразност. Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

▼ M1*Член 11б***Дейности по проекти**

1. Държавите-членки вземат всички необходими мерки, за да осигурят, че насоките за дейности по проектите, определени с последващите решения, приети съгласно РКООНИК или Протокола от Киото, и предприети в страните, които са подписали Договор за присъединяване към Европейския съюз, съответстват напълно на достиженията на правото на ►M9 Съюза ◀, включително и с временните дерогации от разпоредбите, постановени в съответния договор за присъединяване.

▼ M4

►M9 Съюзът ◀ и неговите държави-членки разрешават единствено дейности по проекти, при които централното управление на всички участници е установено в държава, сключила международното споразумение във връзка с тези проекти, или в държава, или федерална или регионална единица, свързани със ►M9 СТЕ на ЕС ◀ в съответствие с член 25.

▼ M1

2. С изключение на предвиденото в параграфи 3 и 4, държавите-членки, на чиято територия се извършват дейности по проекти, осигуряват, че не се издават СЕРЕ или ЕРЕ с цел намаляването или ограничаването на емисии на парникови газове от ►M2 дейности ◀, които се включват в обхвата на настоящата директива.

3. До 31 декември 2012 г. за дейности по проекти за СИ и МЧР, които пряко намаляват или ограничават емисиите от инсталация, която попада в обхвата на настоящата директива, се допуска издаването на СЕРЕ и ЕРЕ само при отмяната на еквивалентен брой квоти от оператора на инсталацията.

▼ M1

4. До 31 декември 2012 г. за дейности по проекти за СИ и МЧР, които косвено намаляват или ограничават нивото на емисиите от инсталации, попадащи в обхвата на настоящата директива, се допуска издаването на СЕРЕ и ЕРЕ само при отмяната на еквивалентен брой квоти от националния регистър на държавата-членка, от която произхождат СЕРЕ или ЕРЕ.

5. Държава-членка, която упълномощава частни или публични юридически лица за участие в дейности по проекти, остава отговорна за изпълнението на задълженията си съгласно РКООНИК и Протокола от Киото и осигурява, че това участие отговаря на съответните насоки, условия и процедури, приети в изпълнение на РКООНИК и Протокола от Киото.

6. Когато се касае за дейности по проекти, свързани с производството на енергия чрез водноелектрически централи с мощност над 20 MW, при одобряване на тези дейности по проекти държавите-членки осигуряват, че по време на развитието на дейностите ще се спазват съответните международни критерии и насоки, включително тези, съдържащи се в Доклада на Световната комисия за язовирите от ноември 2000 г., озаглавен „Язовирите и развитието – нова рамка за вземането на решения“.

▼ M9

▼ B

Член 12

Прехвърляне, връщане и отмяна на квоти

1. Държавите-членки осигуряват възможност за прехвърляне на квоти между:

- а) лица в рамките на ► M9 Съюза ◀;
- б) лица от ► M9 Съюза ◀ и лица в трети страни, където тези квоти се признават по процедурата, упомената в член 25, без други ограничения освен тези, които се съдържат или са приети в съответствие с настоящата директива.

▼ M4

1а. До 31 декември 2010 г. Комисията проверява дали е осигурена достатъчна защита на пазара на квоти за емисии от злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара и ако е целесъобразно, прави предложения, за да се гарантира такава защита. Съответните разпоредби на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба)⁽¹⁾ могат да се използват с подходящи корекции, необходими за прилагането им при търговията със стоки.

⁽¹⁾ ОВ L 96, 12.4.2003 г., стр. 16.

▼ M15

2. Държавите членки гарантират, че квотите, издадени от компетентен орган на друга държава членка, се признават за целите на изпълнението на задълженията по параграф 3 на оператор, оператор на въздухоплавателно средство или корабно дружество.

3. Държавите членки, администриращите държави членки и администриращите органи по отношение на корабни дружества гарантират, че до 30 септември всяка година:

- а) операторът на всяка инсталация предава брой квоти, който е равен на общите емисии от тази инсталация през предходната календарна година, проверени в съответствие с член 15;
- б) всеки оператор на въздухоплавателно средство предава брой квоти, който е равен на общите му емисии през предходната календарна година, проверени в съответствие с член 15;
- в) всяко корабно дружество предава брой квоти, който е равен на общите му емисии през предходната календарна година, проверени в съответствие с член 3жд.

Държавите членки, администриращите държави членки и администриращите органи по отношение на корабни дружества осигуряват отмяната на квотите, върнати в съответствие с първа алинея.

3-д. Чрез дерогация от параграф 3, първа алинея, буква в), корабните дружества могат да връщат 5 % по-малко квоти от своите проверени емисии, освободени до 31 декември 2030 г. от кораби от ледови клас, при условие че тези кораби имат ледови клас IA или IA Super или равностоен ледови клас, установен въз основа на Препоръка 25/7 на HELCOM.

Когато върнатите квоти са по-малко в сравнение с проверените емисии, след като бъде установена разликата между проверените емисии и върнатите квоти за всяка година, съответстващото на тази разлика количество квоти се отменя, а не се продава на търг съгласно член 10.

3-г. Чрез дерогация от параграф 3, първа алинея, буква в) от настоящия член и член 16, Комисията, по искане на държава членка, предвижда чрез акт за изпълнение държавите членки да приемат, че изискванията, установени в посочените разпоредби, са изпълнени, и да не предприемат действия срещу корабните дружества по отношение на емисиите, които са освободени до 31 декември 2030 г. от плавания, извършвани от пътнически кораби, различни от пътнически круизни кораби, и от кораби ропакс, между пристанище на остров под юрисдикцията на отправилата искане държава членка, който няма пътна или железопътна връзка с континенталната част и чието население според най-надеждните актуални данни, налични към 2022 г., е по-малко от 200 000 постоянно пребиваващи, и пристанище под юрисдикцията на същата държава членка, и по отношение на емисиите от дейностите в пристанище, осъществявани от тези кораби във връзка с тези плавания.

▼ **M15**

Комисията публикува списък на островите, посочени в първа алинея, и съответните пристанища и актуализира този списък.

3-в. Чрез дерогация от параграф 3, първа алинея, буква в) от настоящия член и член 16, Комисията, по съвместно искане на две държави членки, едната от които няма сухопътна граница с друга държава членка, а другата от които се намира географски най-близо до държавата членка без сухопътна граница, предвижда чрез акт за изпълнение държавите членки да приемат, че изискванията, установени в тези разпоредби, са изпълнени и да не предприемат действия срещу корабните дружества по отношение на емисиите, които са освободени до 31 декември 2030 г. от плавания, извършвани от пътнически кораби или от кораби ропакс в рамките на международен договор за обществени услуги или международно задължение за обществена услуга, посочени в съвместното искане, свързващи двете държави членки, и по отношение на емисиите от дейностите в пристанище, осъществявани от тези кораби във връзка с тези плавания.

3-б. Задължение за връщане на квоти не възниква по отношение на емисиите, освободени до 31 декември 2030 г. от плавания между пристанище, разположено в най-отдалечен регион на държава членка, и пристанище, разположено в същата държава членка, включително плавания между пристанища в най-отдалечен регион и плавания между пристанища на най-отдалечените региони на същата държава членка, както и от дейностите, извършвани в пристанище от тези кораби във връзка с тези плавания.

3-а. Когато и докато това е необходимо, за да се защити екологосъобразността на СТЕ на ЕС, на операторите, операторите на въздухоплавателни средства и корабните дружества в СТЕ на ЕС се забранява да използват издадени от държава членка квоти, по отношение на които съществуват задължения, които ще бъдат погасени спрямо операторите, операторите на въздухоплавателни средства и корабните дружества. Правният акт, посочен в член 19, параграф 3, включва мерките, необходими в случаите по настоящия параграф.

▼ **M4**

3а. Не възниква задължение за връщане на квоти по отношение на емисиите, за които е проверено, че са уловени и прехвърлени за постоянно съхранение в обект, за който има валидно разрешение в съответствие с Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации ⁽¹⁾.

▼ **M15**

3б. Задължение за връщане на квоти не възниква по отношение на емисии на парникови газове, за които се смята, че са уловени и използвани по такъв начин, че да се свържат трайно химически в даден продукт, така че да не навлизат в атмосферата при нормална употреба, включително нормални дейности, извършвани след края на жизнения цикъл на продукта.

Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на изискванията, при чието изпълнение се приема че парниковите газове са трайно химически свързани в даден продукт съгласно първа алинея от настоящия параграф.

⁽¹⁾ ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114.

▼ M15

4. Държавите членки предприемат необходимите стъпки, за да гарантират отмяна на квотите във всеки момент по искане на лицето, което ги притежава. При закриване на мощности за производство на електроенергия на тяхна територия поради допълнителни национални мерки държавите членки могат и силно се насърчават да отменят квоти от общото количество квоти, с които разполагат за продажба чрез търг, както е посочено в член 10, параграф 2, до количеството, съответстващо на средните проверени емисии от съответната инсталация през периода, обхващащ петте години преди закриването. Съответните държави членки информират Комисията за планираната отмяна или за причините да не се извършва отмяна в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4.

▼ M4

5. Параграфи 1 и 2 се прилагат, без да се засяга член 10в.

▼ M14

6. В съответствие с методиката, установена в акта за изпълнение, посочен в параграф 8 от настоящия член, всяка година държавите членки изчисляват изискванията за компенсиране за предходната календарна година по отношение на полетите до, от и между държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и по отношение на полетите между Швейцария или Обединеното кралство и държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и до 30 ноември всяка година информират операторите на въздухоплавателни средства.

В съответствие с методиката, определена в акта за изпълнение, посочен в параграф 8 от настоящия член, държавите членки също така изчисляват изискванията за общото окончателно компенсиране за даден период на изпълнение на задълженията по CORSIA и до 30 ноември на годината след последната година от съответния период на изпълнение на задълженията по CORSIA информират операторите на въздухоплавателни средства, които изпълняват условията, определени в трета алинея от настоящия параграф, относно тези изисквания.

Държавите членки информират операторите на въздухоплавателни средства, които отговарят на всяко от следните условия, за размера на компенсирането:

- а) операторите на въздухоплавателни средства притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка; и
- б) той произвежда годишни емисии на CO₂ над 10 000 тона от използването на самолети с максимална сертифицирана излетна маса, по-голяма от 5 700 kg, които изпълняват полети, попадащи в обхвата на приложение I, различни от тези, които заминават от и пристигат в същата държава членка, включително най-отдалечените региони на същата държава членка, считано от 1 януари 2021 г.

За целите на първа алинея, буква б) не се вземат предвид емисиите на CO₂ от следните видове полети:

▼ M14

- i) държавни полети;
- ii) полети с хуманитарни цели;
- iii) полети за медицински цели;
- iv) военни полети;
- v) полети за гасене на пожари;
- vi) полети преди или след хуманитарен или медицински полет или полет за гасене на пожар, при условие че тези полети са извършени със същите въздухоплавателни средства и са били необходими за извършването на съответните хуманитарни, медицински или противопожарни дейности или за преместването на въздухоплавателното средство след тези дейности за следващата му дейност.

▼ M12

7. До приемането на законодателен акт за изменение на настоящата директива по отношение на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и за подходящо прилагане на глобална, основана на пазара мярка, и в случай че срокът за транспониране на такъв законодателен акт не е изтекъл до 30 ноември 2023 г. и коефициентът на растеж на сектора (SGF) за емисиите от 2022 г., който трябва да бъде публикуван от ИКАО, е равен на нула, до 30 ноември 2023 г. държавите членки уведомяват операторите на въздухоплавателни средства, че по отношение на 2022 г. изискванията към тях за компенсиране по смисъла на точка 3.2.1 от SARP по CORSIA на ИКАО са равни на нула.

▼ M14

8. Изчисляването на изискванията за компенсиране, посочени в параграф 6 от настоящия член, за целите на CORSIA се извършва в съответствие с методика, която следва да бъде определена от Комисията по отношение на полетите до, от и между държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и по отношение на полетите между Швейцария или Обединеното кралство и държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3.

Комисията приема актове за уточняване на методиката за изчисляване на изискванията за компенсиране към операторите на въздухоплавателни средства, посочени в първа алинея от настоящия параграф.

В посочените актове за изпълнение по-специално се описва подробно прилагането на изискванията, произтичащи от съответните разпоредби на настоящата директива, по-специално членове 3в, 11а, 12 и 25а, и доколкото е възможно с оглед на съответните разпоредби на настоящата директива, от международните стандарти и препоръчителни практики за опазване на околната среда във връзка с CORSIA (SARPs по CORSIA).

Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2. Първият от посочените актове за изпълнение се приема в срок до 30 юни 2024 г.

▼ M14

9. Операторите на въздухоплавателни средства, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка, отменят единиците, посочени в член 11а, само по отношение на количеството, за което тази държава членка е изпратила уведомление в съответствие с параграф 6, за съответния период на изпълнение на задълженията по CORSIA. Отмяната се извършва до 31 януари 2025 г. за емисиите в периода 2021—2023 г. и до 31 януари 2028 г. за емисиите в периода 2024—2026 г.

▼ M9*Член 13***Валидност на квотите**

Квотите, издадени от 1 януари 2013 г. нататък, са с безсрочна валидност. Квотите, издадени от 1 януари 2021 г. нататък, съдържат указание, показващо през кой десетгодишен период, считано от 1 януари 2021 г., са издадени, и са валидни за емисии от първата година на този период нататък.

▼ M4*Член 14***Мониторинг и докладване на емисии****▼ M9**

1. ► **M15** Комисията приема актове за изпълнение относно подробните условия за мониторинг и докладване на емисии и, когато е целесъобразно, на данните за дейността по отношение на дейностите, изброени в приложение I към настоящата директива, и на последиците от въздухоплаването, различни от CO₂, върху маршрути, за които емисиите се докладват съгласно настоящата директива, като за основа се използват принципите за мониторинг и докладване, установени в приложение IV към настоящата директива, и изискванията, установени в параграфи 2 и 5 от настоящия член. В тези актове за изпълнение също така се посочва потенциалът за глобално затопяне на всеки парников газ и се вземат предвид актуалните научни знания относно последиците от емисиите от въздухоплаването, различни от CO₂, в изискванията за мониторинг и докладване на емисиите и тяхното въздействие, включително последиците от въздухоплаването, различни от CO₂. С тези актове за изпълнение се предвижда прилагането на критериите за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове при използването на биомаса, установени с Директива (ЕС) 2018/2001, с всички необходими корекции с цел прилагането им съгласно настоящата директива, така че тази биомаса да бъде с нулева ставка. В тях се определят начините за отчитане на съхранението на емисии от комбинация от източници с нулева ставка и източници, които не са с нулева ставка. В тях се посочва също така как се отчитат емисиите от възобновяеми горива от небиологичен произход и рециклирани въглеродни горива, като се гарантира, че тези емисии се отчитат и се избягва двойното отчитане. ◀

▼ M9

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане по член 22а, параграф 2.

▼ M4

2. ► **M9** Актовете ◀, посочени в параграф 1, вземат под внимание най-точните и актуални налични научни данни, и поспециално тези на МКИК, и може също така да предвидят изисквания операторите да докладват за емисии, свързани с производството на стоки от енергоемки отрасли, които могат да са изложени на международна конкуренция. Същите ► **M9** актовете ◀ може също така да предвиждат изискване за проверка на тази информация по независим път.

Тези изисквания могат да включват докладване за нивата на емисии, отделени при производството на електроенергия и свързани с производството на подобни стоки, обхванати в ► **M9** СТЕ на ЕС ◀.

3. Държавите-членки гарантират, че всеки оператор на инсталация или на въздухоплавателни средства осъществява мониторинг и докладва на компетентния орган след края на съответната година в съответствие с ► **M9** актовете ◀, посочени в параграф 1, емисиите, отделени през всяка календарна година от тази инсталация, или, считано от 1 януари 2010 г. — от въздухоплавателното средство, което операторът експлоатира.

4. ► **M9** Актовете ◀, посочени в параграф 1, може да включват изисквания относно използването на автоматизирани системи и формати за обмен на данни с цел хармонизиране на комуникацията във връзка с плана за мониторинг, годишния доклад за емисиите и дейностите за проверка между оператора, проверителя и компетентните органи.

▼ M14

5. Операторите на въздухоплавателни средства докладват веднъж годишно относно несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването, настъпили от 1 януари 2025 г. За тази цел до 31 август 2024 г. Комисията приема акт за изпълнение съгласно параграф 1, за да включи несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването в рамката за мониторинг, докладване и проверка. Тази рамка за мониторинг, докладване и проверка съдържа най-малко наличните триизмерни данни за траекторията на въздухоплавателното средство, както и влажността и температурата на околната среда, за да може да се получи CO₂ еквивалент на полет. Комисията гарантира, при условие че разполага с необходимите ресурси, наличието на инструменти за улесняване и доколкото е възможно, автоматизиране на мониторинга, докладването и проверката, за да се сведе до минимум административната тежест.

От 1 януари 2025 г. държавите членки гарантират, че всеки оператор на въздухоплавателно средство наблюдава и докладва на компетентния орган след края на всяка година в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в параграф 1, несвързаните с CO₂ въздействия на всяко въздухоплавателно средство, което операторът експлоатира през всяка календарна година.

▼ M14

От 2026 г. Комисията ежегодно представя, като част от доклада, посочен в член 10, параграф 5, доклад относно резултатите от прилагането на рамката за мониторинг, докладване и проверка, посочена в първа алинея от настоящия параграф.

В срок до 31 декември 2027 г., въз основа на резултатите от прилагането на рамката за мониторинг, докладване и проверка на несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването, Комисията представя доклад и когато е целесъобразно и след като преди това е извършила оценка на въздействието, законодателно предложение с цел смекчаване на несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването, чрез разширяване на обхвата на СТЕ на ЕС, така че да бъдат включени несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването.

6. Комисията публикува по лесен за ползване начин най-малко следните обобщени данни, свързани с годишните емисии от авиационни дейности, които са докладвани на държавите членки или предадени на Комисията в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията ⁽¹⁾ и член 7 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/1603 на Комисията ⁽²⁾, най-късно три месеца след съответния краен срок за докладване:

а) за всяка двойка летища в рамките на ЕИП:

- i) емисии от всички полети;
- ii) общ брой на полетите;
- iii) общ брой на пътниците;
- iv) видове въздухоплавателни средства;

б) за всеки оператор на въздухоплавателно средство:

- i) данни за емисиите от полети в рамките на ЕИП, от полети, заминаващи от ЕИП, полети, пристигащи в ЕИП, и полети между две трети държави, обособени по двойки държави, и данни за емисиите, които подлежат на задължението за отмяна на допустимите единици емисии по CORSIA;
- ii) размера на изискванията за компенсиране, изчислен в съответствие с член 12, параграф 8;

⁽¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията (ОВ L 334, 31.12.2018 г., стр. 1).

⁽²⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2019/1603 на Комисията от 18 юли 2019 г. за допълване на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на мерките, приети от Международната организация за гражданско въздухоплаване, за мониторинг, докладване и проверка на емисии от въздухоплаването с цел прилагане на глобална, основана на пазара мярка (ОВ L 250, 30.9.2019 г., стр. 10).

▼ M14

- iii) размера и вида на кредитите съгласно член 11а, използвани за постигане на съответствие с изискванията за компенсиране към оператора на въздухоплавателно средство, посочени в точка ii) от настоящата буква;
- iv) количеството и вида на използваните горива, за които емисионният фактор е нула съгласно настоящата директива или които дават право на оператора на въздухоплавателно средство да получава квоти съгласно член 3в, параграф 6.

Във връзка с букви а) и б) от първа алинея, при специфични обстоятелства, когато оператор на въздухоплавателно средство извършва дейност на силно ограничен брой двойки летища или в силно ограничен брой двойки държави, за които се прилагат изисквания за компенсиране, или в силно ограничен брой двойки държави, за които не се прилагат изисквания за компенсиране, операторът на въздухоплавателно средство може да поиска администрацията държава членка да не публикува тези данни на равнището на оператора на въздухоплавателно средство, като обясни защо се смята, че оповестяването ще навреди на неговите търговски интереси. Въз основа на това искане администрацията държава членка може да поиска Комисията да публикува тези данни на по-високо ниво на обобщаване. Комисията взема решения по отношение на искането.

▼ M2*Член 15*▼ M4**Проверка и акредитация**▼ M2

Държавите-членки гарантират, че докладите, представени от операторите и операторите на въздухоплавателни средства съгласно член 14, параграф 3, са проверени в съответствие с критериите, установени в приложение V и всички подробни разпоредби, приети от Комисията в съответствие с настоящия член, както и че компетентният орган е информиран за това.

Държавите-членки гарантират, че оператор или оператор на въздухоплавателно средство, чийто доклад не е признат за удовлетворителен след проверката в съответствие с критериите, установени в приложение V и всички подробни разпоредби, приети от Комисията в съответствие с настоящия член, до 31 март всяка година за емисиите през предходната година, не може да извършва други прехвърляния на квоти, докато докладът на този оператор или оператор на въздухоплавателно средство не бъде признат за удовлетворителен след проверката.

▼ M9

Комисията приема актове за изпълнение относно проверката на докладите за емисиите въз основа на принципите, определени в приложение V, и за акредитация и надзор на проверителите. Комисията може също да приеме актове за изпълнение относно проверката на докладите, представени от операторите на въздухоплавателни средства съгласно член 14, параграф 3, и заявленията по членове 3д и 3е, включително процедурите за проверка, които да се използват от проверителите. Комисията конкретизира условията за акредитиране и отнемане на акредитацията, както и, ако е уместно, за взаимното признаване и партньорските проверки на акредитиращите органи.

▼ M9

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане по член 22а, параграф 2.

▼ M4*Член 15а***Разкриване на информация и професионална тайна**

Държавите-членки и Комисията гарантират, че всички решения и доклади във връзка с количеството и разпределението на квотите и с мониторинга, докладването и проверката на емисиите, се разгласяват незабавно по ясно уреден начин, който осигурява недискриминационен достъп до тази информация.

Информацията, предмет на задължение за професионална тайна, не може да бъде разкривана на никое друго лице или орган, освен по силата на действащите закони, подзаконови или административни разпоредби.

▼ B*Член 16***Санкции**

1. Държавите-членки определят правилата за налагане на санкциите, приложими при нарушение на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането на тези правила. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи. Държавите-членки уведомяват Комисията за тези правила ► **M2** — и я уведомяват без забавяне за всякакви последващи изменения, които ги засягат.

▼ M15

2. Държавите членки осигуряват публикуването на имената на операторите, на операторите на въздухоплавателни средства и на корабните дружества, които нарушават изискванията за връщане на достатъчно квоти по настоящата директива.

▼ M2

3. Държавите-членки гарантират, че от всеки оператор или оператор на въздухоплавателно средство, който до ► **M15** 30 септември ◀ всяка година не върне достатъчно квоти за покриване на своите емисии през предходната година, се търси отговорност чрез налагане на санкция за извънредно количество емисии. Размерът на санкцията за извънредно количество емисии е 100 EUR за всеки тон еквивалент на въглероден диоксид емисии, за който операторът или операторът на въздухоплавателно средство не е върнал квоти. Заплащането на сумата по санкцията за извънредно количество емисии не освобождава оператора от задължението да върне определено количество квоти, равняващо се на това извънредно количество емисии при връщане на квоти за следващата календарна година.

▼ M15

3а. Санкциите, предвидени в параграф 3, се прилагат и по отношение на корабните дружества.

▼ M4

4. Санкцията за извънредно количество емисии по отношение на квотите, издадени от 1 януари 2013 г. нататък, се повишава в съответствие с Европейския индекс на потребителските цени.

▼ M2

5. В случай че оператор на въздухоплавателно средство не изпълни изискванията на настоящата директива и спазването им не е постигнато чрез други мерки за осигуряване на прилагането, администриращата държава-членка може да поиска Комисията да вземе решение за налагане на забрана за експлоатация на съответния оператор на въздухоплавателно средство.

6. Искането, подадено от администриращата държава-членка съгласно параграф 5, включва:

- а) доказателства, че операторът на въздухоплавателно средство не е спазил задълженията си по настоящата директива;
- б) данни за предприетите от тази държава-членка действия по осигуряване на прилагането;
- в) обосновка за налагането на забрана за експлоатация на общностно равнище; и
- г) препоръка за обхвата на забраната за експлоатация на общностно равнище, както и други условия, които следва да бъдат приложени.

7. Когато искания като посочените в параграф 5 са адресирани до Комисията, тя информира другите държави-членки чрез техните представители в комитета, посочен в член 23, параграф 1, в съответствие с процедурния правилник на комитета.

8. Приемането на решение вследствие на искане по параграф 5 се предшества, когато е уместно и възможно, от консултации с органите, отговорни за осъществяването на регулаторен надзор върху съответния оператор на въздухоплавателно средство. При възможност консултациите се провеждат съвместно от Комисията и държавите-членки.

9. Когато Комисията разглежда въпроса за приемане на решение вследствие на искане по параграф 5, тя осведомява засегнатия оператор на въздухоплавателно средство за основните факти и съображения, които стоят в основата на такова решение. На засегнатия оператор на въздухоплавателно средство се дава възможност да внесе в Комисията писмени бележки в десетдневен срок от датата, на която са му предоставени тези сведения.

10. По искане на държава-членка Комисията може да приеме решение за налагане на забрана за експлоатация на засегнатия оператор на въздухоплавателно средство, като действа в съответствие с ► **M9** процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2 ◀.

11. Всяка държава-членка предприема на своя територия мерки за осигуряване на прилагането на решенията, приети съгласно параграф 10. Тя информира Комисията за предприетите от нея мерки за изпълнение на такива решения.

▼ M15

11а. По отношение на корабно дружество, което не е спазило задълженията за връщане през два или повече последователни отчетни периода и когато спазването им не е постигнато чрез други принудителни мерки, компетентният орган на държавата членка на пристанището на влизане може, след като даде възможност на съответното корабно дружество да представи бележки, да издаде заповед за незабавно напускане на пристанището, която се съобщава на Комисията, Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ), другите държави членки и съответната държава на знамето. Вследствие на издаването на такава заповед за незабавно напускане на пристанището всяка държава членка, с изключение на държавата членка, под чието знаме плава корабът, отказва достъп на корабите, за които отговаря съответното корабно дружество, до всички свои пристанища, докато корабното дружество не изпълни своите задължения за връщане в съответствие с член 12. Когато корабът плава под знамето на държава членка и влезе или бъде открит в някое от нейните пристанища, съответната държава членка, след като даде възможност на съответното корабно дружество да представи бележки, задържа кораба, докато корабното дружество не изпълни своите задължения за връщане.

Когато кораб на корабно дружество, посочено в първа алинея, се намира в пристанище на държавата членка, под чието знаме плава корабът, съответната държава членка може, след като даде възможност на съответното корабно дружество да представи бележки, да издаде заповед за задържане на кораба на държавата членка на знамето, докато корабното дружество не изпълни задълженията си за връщане. Тя информира Комисията, ЕАМБ и останалите държави членки за това. В резултат на издаването на такава заповед за задържане на кораба от държавата членка на знамето всяка държава членка предприема същите мерки като тези, които е необходимо да приеме след издаването на заповед за незабавно напускане на пристанището в съответствие с първа алинея, второ изречение.

Настоящият параграф не засяга действието на международните морски правила, приложими в случай на кораби в бедствено положение.

▼ M9

12. Комисията приема актове за изпълнение относно подробни правила във връзка с процедурите, посочени в настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане по член 22а, параграф 2.

▼ M1*Член 17***Достъп до информация**

Решенията, свързани с разпределянето на квоти, информация за дейности по проекти, в които участва държавата-членка или за участие в които е упълномощила частни или публични юридически лица, и докладите за емисиите, които се изискват във връзка с разрешителните за емисии на парникови газове и които се съхраняват от компетентния орган, се предоставят на обществеността от този орган в съответствие с Директива 2003/4/ЕО.

▼ B*Член 18***Компетентен орган**

Държавите-членки предприемат необходимите административни мерки, включително определяне на подходящ компетентен орган или органи, за прилагане на разпоредбите на настоящата директива. Когато определените компетентни органи са повече от един, дейността, осъществявана от тези органи съгласно настоящата директива, следва да се координира.

▼ M1

Държавите-членки осигуряват в частност координацията между техния координационен център, определен за одобряване на дейности по проекти съгласно член 6, параграф 1, буква а) от Протокола от Киото, и техния национален орган, упълномощен за прилагането на член 12 от Протокола от Киото, които са съответно определени съгласно последващите решения, приети съгласно РКООНИК или Протокола от Киото.

▼ M2*Член 18а***Администрираща държава-членка**

1. По отношение на операторите на въздухоплавателни средства администриращата държава-членка е:

- а) в случай на оператор на въздухоплавателно средство с валиден оперативен лиценз, издаден му от държава-членка в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 2407/92 на Съвета от 23 юли 1992 г. относно лицензирането на въздушни превозвачи ⁽¹⁾ — държавата-членка, която е издала оперативния лиценз на съответния оператор на въздухоплавателно средство; и
- б) във всички други случаи — държавата-членка с най-голям брой предвидени установени авиационни емисии от полети, извършени от този оператор на въздухоплавателно средство през базовата година.

▼ M14

2. Когато през първите две години на всеки от периодите, посочени в член 13, няма установени авиационни емисии от полети, извършени от оператор на въздухоплавателно средство, за който се прилага параграф 1, буква б) от настоящия член, които да са установени за неговата администрираща държава членка, операторът на въздухоплавателно средство се прехвърля към друга администрираща държава членка за следващия период. Новата администрираща държава членка е държавата членка с най-голям брой предвидени установени авиационни емисии от полети, извършени от този оператор на въздухоплавателно средство по време на първите две години от предходния период.

▼ M2

3. Въз основа на най-надеждната налична информация Комисията:

- а) публикува преди 1 февруари 2009 г. списък на операторите на въздухоплавателни средства, които са извършвали авиационна дейност, включена в списъка в приложение I, към 1 януари 2006 г. или след това, като за всеки оператор на въздухоплавателно средство се посочва администриращата държава-членка в съответствие с параграф 1; и

⁽¹⁾ ОВ L 240, 24.8.1992 г., стр. 1.

▼ M14

б) от 2024 година нататък, поне веднъж на две години актуализира списъка, като добавя операторите на въздухоплавателни средства, които след датата на последната актуализация са извършвали авиационна дейност, включена в списъка в приложение I; когато оператор на въздухоплавателни средства не е извършвал авиационна дейност, включена в списъка в приложение I, през четирите последователни календарни години преди актуализирането на списъка, съответният оператор на въздухоплавателни средства не се включва в списъка.

▼ M2

4. Комисията може да изготвя насоки относно администрирането на операторите на въздухоплавателни средства от администриращите държави-членки съгласно настоящата директива в съответствие с ► M9 процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2 ◀.

5. За целите на параграф 1 „базова година“ означава, по отношение на оператор на въздухоплавателно средство, който е започнал да извършва дейност в ► M9 Съюза ◀ след 1 януари 2006 г. — първата календарна година на дейността, а във всички останали случаи — календарната година, започваща на 1 януари 2006 г.

▼ M15*Член 18б***Съдействие от Комисията, ЕАМБ и други съответни организации**

1. За да изпълнят задълженията си по член 3в, параграф 4 и членове 3ж, 3жг, 3жд, 3же, 3жж и 18а Комисията, администриращата държава членка и администриращите органи по отношение на корабни дружества могат да поискат съдействие от ЕАМБ или от друга съответна организация и могат да сключат с тези организации подходящи споразумения за тази цел.

2. Комисията, със съдействието на ЕАМБ, се стреми да разработи подходящи инструменти и насоки с цел улесняване и координиране на дейностите по проверка и осигуряване на спазването, свързани с прилагането на настоящата директива спрямо морския транспорт. Доколкото е възможно, тези насоки и инструменти се предоставят на разположение на държавите членки и проверяващите органи за целите на обмена на информация и за да се гарантира по-стриктно изпълнение на националните мерки за транспониране на настоящата директива.

▼ B*Член 19***Регистрационни бази данни**▼ M4

1. Квотите, издадени от 1 януари 2012 г. нататък, се вписват в регистъра на ► M9 Съюза ◀ за изпълнението на процеси, отнасящи се до поддържането на партии с квоти, открити в държавата-членка, както и до разпределянето, връщането и отмяната на квоти съгласно посочените в параграф 3 ► M9 актове ◀ на Комисията.

Всяка държава-членка трябва да бъде в състояние да извършва разрешените операции съгласно РКООНИК или Протокола от Киото.

▼ B

2. Всяко лице може да притежава квоти. Регистърът е достъпен за обществеността и съдържа отделни сметки за вписване на квотите, които се държат от всяко лице, на което или от което се издават или прехвърлят квоти.

▼ M9

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива чрез определяне на всички необходими изисквания по отношение на регистъра на Съюза за периода на търгуване, започващ на 1 януари 2013 г., и следващите периоди под формата на стандартизирани електронни бази данни, съдържащи общи информационни елементи за проследяване на издаването, притежаването, прехвърлянето и, ако е приложимо, отмяната на квоти, и за осигуряване на достъп на обществеността и на подходяща степен на поверителност в зависимост от случая. Тези делегирани актове съдържат също разпоредби за прилагането на правила за взаимно признаване на квотите в споразумения за свързване на системи за търговия с емисии.

▼ M4

4. ► M9 Актовете ◀, посочени в параграф 3, съдържат съответните необходими условия, за да може регистърът на ► M9 Съюза ◀ да осъществява трансакции и други операции за изпълнение на мерките, посочени в член 25, параграф 16. Посочените ► M9 актове ◀ включват също така процеси за управление на промените и на инцидентите в регистъра на ► M9 Съюза ◀ във връзка с въпроси по параграф 1 от настоящия член. ► M9 Актовете ◀ съдържат съответните необходими условия, за да може регистърът на ► M9 Съюза ◀ да гарантира, че са възможни инициативи на държавите-членки, свързани с мерки за повишаване на ефективността, управление на административните разходи и контрол на качеството.

▼ B*Член 20***Централен администратор**

1. Комисията определя Централен администратор, който да поддържа независим регистър на трансакциите като вписва издаването, прехвърлянето и отмяната на квоти.

2. Централният администратор извършва автоматизирана проверка на всяка трансакция в регистрите с помощта на независимия регистър на трансакциите, за да се гарантира липсата на нередности при издаването, прехвърлянето и отмяната на квоти.

3. Ако при автоматизираната проверка се установят нередности, Централният администратор уведомява съответната държава-членка или съответните държави-членки, които не регистрират въпросните трансакции или каквито и да било други трансакции, свързани със съответните квоти, докато не бъдат отстранени нередностите.

*Член 21***Докладване от страна на държавите-членки**

1. Всяка година държавите-членки представят на Комисията доклад за прилагането на настоящата директива. ► M4 В този доклад се обръща особено внимание на мерките за разпределение на квоти, на функционирането на регистрите, на прилагането на

▼ B

мерките за провеждане на мониторинга и докладването, на проверката и акредитацията и на въпросите, свързани със спазването на настоящата директива, както и на данъчния режим на квотите, ако има такъв. ◀ Първият доклад се изпраща на Комисията до 30 юни 2005 г. ▶ **M9** Докладът се изготвя въз основа на въпросник или тезисен план, който се приема от Комисията под формата на актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане по член 22а, параграф 2. ◀ Въпросникът или тезисният план се изпраща на държавата-членка най-малко шест месеца преди крайния срок за представяне на първия доклад.

2. Въз основа на докладите, упоменати в параграф 1, Комисията издава доклад за прилагането на настоящата директива в срок от три месеца след получаване на докладите от държавите-членки.

▼ M4

3. Комисията организира обмен на информация между компетентните органи на държавите-членки относно въпросите за разпределението на квоти, използването на ЕРЕ и СЕРЕ в ▶ **M9** СТЕ на ЕС ◀, работата на регистрите, мониторинга, докладването, проверката, акредитацията, информационните технологии и спазването на настоящата директива.

▼ M9

4. На всеки три години в доклада, посочен в параграф 1, се обръща също специално внимание на равностойните мерки, приети за малки инсталации, изключени от СТЕ на ЕС. Въпросът за равностойните мерки, приети за малки инсталации, се разглежда също в рамките на обмена на информация, посочен в параграф 3.

▼ M1*Член 21а***Подкрепа за дейности, свързани с изграждане на капацитет**

В съответствие с РКООНИК, Протокола от Киото и последващите решения, приети за тяхното прилагане, Комисията и държавите-членки полагат всички усилия да подкрепят дейности, свързани с изграждането на капацитет в развиващите се страни и страните с икономики в преход, за да им помогнат да се възползват максимално от механизма за съвместно изпълнение (СИ) и механизма за чисто развитие (МЧР) по начин, който да е в подкрепа на стратегиите им за устойчиво развитие и да улеснява участието на юридически лица в разработването и изпълнението на проекти за СИ и МЧР.

▼ M9*Член 22***Изменения на приложенията**

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за изменение, когато е целесъобразно, на приложенията към настоящата директива, с изключение на приложения I, IIа и IIб, с оглед на докладите, предвидени в член 21, и на опита от прилагането на настоящата директива. Приложения IV и V могат да бъдат изменени с оглед подобряването на мониторинга, докладването и верификацията на емисиите.

▼ M9*Член 22а***Процедура на комитет**

1. Комисията се подпомага от Комитета по изменението на климата, създаден с член 26 от Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта за акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

*Член 23***Упражняване на делегирането**

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

▼ M15

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 3в, параграф 6, член 3г, параграф 3, член 10, параграф 4, член 10а, параграфи 1, 8 и 8а, член 10б, параграф 5, член 12, параграф 3б, член 19, параграф 3, член 22, член 24, параграф 3, член 24а, параграф 1, член 25а, параграф 1, член 28в и член 30й, параграф 1, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от 8 април 2018 г.

3. Делегирането на правомощието, посочено в член 3в, параграф 6, член 3г, параграф 3, член 10, параграф 4, член 10а, параграфи 1, 8 и 8а, член 10б, параграф 5, член 12, параграф 3б, член 19, параграф 3, член 22, член 24, параграф 3, член 24а, параграф 1, член 25а, параграф 1, член 28в и член 30й, параграф 1, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно механизъм за мониторинг и докладване на емисиите на парникови газове и за докладване на друга информация, свързана с изменението на климата, на национално равнище и на равнището на Съюза и отмяна на Решение № 280/2004/ЕО (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 13).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

▼ **M9**

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ⁽¹⁾.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

▼ **M15**

6. Делегиран акт, приет съгласно член 3в, параграф 6, член 3г, параграф 3, член 10, параграф 4, член 10а, параграф 1, 8 или 8а, член 10б, параграф 5, член 12, параграф 3б, член 19, параграф 3, член 22, член 24, параграф 3, член 24а, параграф 1, член 25а, параграф 1, член 28в или член 30й, параграф 1, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

▼ **M4***Член 24***Процедура за едностранно включване на допълнителни дейности и газове**▼ **M9**

1. От 2008 г. държавите членки могат да осъществяват търговия с квоти за емисии съгласно настоящата директива във връзка с дейности и парникови газове, които не са включени в списъка по приложение I, като вземат предвид всички приложими критерии, и по-конкретно последиците за вътрешния пазар, възможните изкривявания на конкуренцията, екологичната насоченост на СТЕ на ЕС и надеждността на планираната система за мониторинг и докладване, при условие че включването на такива дейности и парникови газове е одобрено от Комисията, в съответствие с делегираните актове, които Комисията е оправомощена да приема в съответствие с член 23.

▼ **M4**

2. Когато включването на допълнителни дейности и газове е одобрено, Комисията може в същото време да разреши отпускането на допълнителни квоти и да разреши и на други държави-членки да включат такива допълнителни дейности и газове.

3. По инициатива на Комисията или по искане на държава-членка може да се приемат ► **M9** актове ◀ за мониторинг и докладване на емисии от дейности, инсталации и парникови газове, които не са включени като комбинация в приложение I, ако мониторингът и докладването могат да се извършват с достатъчна точност.

▼ **M9**

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива в този смисъл.

⁽¹⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

▼ M4*Член 24а***Хармонизирани правила за проекти, водещи до намаляване на емисиите**▼ M9

1. В допълнение към включванията, предвидени в член 24, Комисията може да приеме мерки относно издаването на квоти или кредити по отношение на администрирани от държавите членки проекти, които водят до намаляване на емисиите на парникови газове извън СТЕ на ЕС.

Тези мерки трябва да са в съответствие с актовете, приети съгласно предишния член 11б, параграф 7, които са били в сила преди 8 април 2018 г. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива чрез определяне на процедурата, която да се следва.

▼ M4

Всички тези мерки не трябва да водят до двойно отчитане на намаленията на емисиите, нито да пречат на предприемането на други политически мерки за намаляване на емисиите, които не попадат в обхвата на ► M9 СТЕ на ЕС ◀. Мерките се приемат само в случаите, когато е невъзможно включване в съответствие с член 24, като при следващото преразглеждане на ► M9 СТЕ на ЕС ◀ се разглежда възможността за хармонизирана уредба на тези емисии в ► M9 Съюза ◀.

▼ M9▼ M4

3. Държава-членка може да откаже издаването на квоти или кредити по отношение на определени видове проекти, които водят до намаляване на емисиите на парникови газове на нейна територия.

Такива проекти ще се изпълняват въз основа на съгласието на държавата-членка, в която се осъществява проектът.

▼ B*Член 25*▼ C1**Връзка с други схеми за търговия с емисии на парникови газове**▼ B

1. Следва да се сключат споразумения с трети страни, включени в списъка от приложение Б към Протокола от Киото, които са ратифицирали протокола, за да се регламентира взаимното признаване на квоти между ► M9 СТЕ на ЕС ◀ и други схеми за търговия с емисии на парникови газове съгласно нормите, формулирани в член 300 от Договора.

▼ M4

1а. Могат да бъдат сключвани споразумения с оглед предвиждане на взаимното признаване на квотите между ► M9 СТЕ на ЕС ◀ и другите съвместими задължителни схеми за търговия с емисии на парникови газове, с абсолютни прагове на емисиите, установени в която и да е друга държава или във федерална или регионална единица.

1б. Могат да бъдат постигнати необвързващи договорености с трети държави или федерални или регионални единици с оглед предвиждане на административна и техническа координация във връзка с квотите в ► M9 СТЕ на ЕС ◀ или в други задължителни схеми за търговия с емисии на парникови газове с абсолютни прагове за емисиите.

▼ M9**▼ M2***Член 25а***Мерки, предприети от трети държави за намаляване на въздействието на въздухоплаването върху изменението на климата**

1. ► **M9** В случаите, при които трета държава приеме мерки за намаляване на въздействието върху изменението на климата на полети, с начало в тази трета държава и пристигащи в Съюза, Комисията, след като се консултира с въпросната трета държава и с държавите членки в рамките на комитета по член 22а, параграф 1, разглежда възможните варианти за осигуряване на най-добро взаимодействие между СТЕ на ЕС и мерките на тази държава.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за изменение на приложение I към настоящата директива, за да се предвиди полетите, пристигащи от съответната трета държава, да бъдат изключени от списъка с авиационни дейности в приложение I, или да се предвидят други изменения на авиационните дейности, включени в списъка в приложение I, различни от свързаните с обхвата, които се изискват по споразумение, сключено съгласно член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз. ◀

Комисията може да внесе в Европейския парламент и в Съвета предложения за други изменения на настоящата директива.

Комисията може също така, когато е уместно и в съответствие с член 300, параграф 1 от Договора, да внесе в Съвета препоръки за започване на преговори с цел сключване на споразумение със съответната трета държава.

▼ M14

2. Съюзът и неговите държави членки продължават да се стремят към постигането на споразумения относно глобални мерки за намаляване на емисиите на парникови газове от въздухоплаването в съответствие с целите на Регламент (ЕС) 2021/1119 и Парижкото споразумение. В контекста на всяко такова споразумение Комисията преценява доколко са необходими изменения на настоящата директива във връзка с прилагането ѝ по отношение на операторите на въздухоплавателни средства.

3. Комисията приема акт за изпълнение, в който се изброяват държавите, различни от държавите от ЕИП, Швейцария и Обединеното кралство, за които се приема, че прилагат CORSIA за целите на настоящата директива, с референтни стойности за 2019 г. за периода 2021—2023 г. и референтни стойности в размер на 85 % от емисиите за 2019 г. за всяка година от 2024 г. нататък. Актът за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

4. По отношение на емисиите, изпускани до 31 декември 2026 г. от полети от или до държави, които са изброени в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3 от настоящия член, от операторите на въздухоплавателни средства не се изисква да връщат квоти в съответствие с член 12, параграф 3 по отношение на тези емисии.

▼ M14

5. По отношение на емисиите, изпускани до 31 декември 2026 г. от полети между ЕИП и държави, които не са изброени в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3, различни от полети до Швейцария и до Обединеното кралство, от операторите на въздухоплавателни средства не се изисква да връщат квоти в съответствие с член 12, параграф 3 по отношение на тези емисии.

6. По отношение на емисиите от полети до и от най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави, както са определени от Организацията на обединените нации, различни от изброените в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3 от настоящия член, и държавите, чийто БВП на глава от населението е равен на средния за Съюза или го надвишава, от операторите на въздухоплавателни средства не се изисква да връщат квоти в съответствие с член 12, параграф 3 по отношение на тези емисии.

7. Ако Комисията установи, че е налице значително нарушаване на конкуренцията, например нарушаване на конкуренцията, причинено от прилагането на CORSIA от трета държава по по-малко строг начин в националното ѝ право или на прилагане на разпоредбите на CORSIA по еднакъв начин за всички оператори на въздухоплавателни средства, което е във вреда на операторите на въздухоплавателни средства, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка, Комисията приема актове за изпълнение, за да освободи тези оператори на въздухоплавателни средства от изискванията за компенсирание, определени в член 12, параграф 9, по отношение на емисиите от полети до и от такива държави. Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

8. Ако оператори на въздухоплавателни средства, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка, изпълняват полети между две различни държави, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3 от настоящия член, включително полети между Швейцария, Обединеното кралство и държави, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3 от настоящия член, и тези държави позволяват на операторите на въздухоплавателни средства да използват единици, различни от включените в списъка, приет съгласно член 11а, параграф 8, на Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение, с които разрешава на съответните оператори на въздухоплавателни средства да използват единици в допълнение към тези от списъка или да не бъдат обвързани от условията на член 11а, параграфи 2 и 3 по отношение на такива полети. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

▼ B*Член 26***Изменение на Директива 96/61/ЕО**

Към член 9, параграф 3 от Директива 96/61/ЕО се добавят следните алинеи:

▼B

„Когато емисиите на парникови газове от дадена инсталация са включени в приложение 1 към Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (*) във връзка с дейност, осъществявана в тази инсталация, в разрешителното не се включва емисионна пределна стойност за преките емисии от този газ, освен ако не е необходимо да се гарантира, че няма да се предизвика значително замърсяване на местно равнище.

За дейностите, изброени в приложение 1 към Директива 2003/87/ЕО, държавите-членки могат да решат да не налагат изисквания, свързани с енергийната ефективност по отношение на горивни инсталации, освобождаващи въглероден диоксид на обекта.

При необходимост компетентните органи следва да променят разрешителното по подходящ начин.

Трите предходни алинеи не се отнасят за инсталации, които временно са изключени от схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността съгласно член 27 от Директива 2003/87/ЕО.

(*) ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32.“

▼M4*Член 27***Изключване на малки инсталации, за които се прилагат равностойни мерки**

1. След консултация с оператора държавите-членки могат да изключат от ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ инсталации, които през всяка една от трите години, предхождащи уведомяването по буква а), са докладвали пред компетентния орган емисии, по-малки от 25 000 тона еквивалент на въглероден диоксид, и които, в случай че осъществяват горивни дейности, имат номинална топлинна мощност под 35 MW, с изключение на емисиите от биомаса, и за които се прилагат мерки, с които ще се постигне равностойно намаление на емисиите, ако съответната държава-членка изпълни следните условия:

- а) преди изтичането на срока за изпращане на списъка на инсталациите съгласно член 11, параграф 1 и най-късно когато този списък бъде изпратен на Комисията, уведоми Комисията за всяка една подобна инсталация, като уточни въведените равностойните мерки, приложими за тази инсталация, с които ще се постигне равностоеен принос за намаляването на емисиите;
- б) потвърди наличието на мерки за мониторинг с цел преценка дали съответната инсталация отделя за която и да било календарна година количество от 25 000 тона или повече еквивалент на въглероден диоксид, с изключение на емисиите от биомаса. В съответствие с член 14 държавите-членки могат да допуснат прилагането на опростени мерки за мониторинг, докладване и проверка за инсталации, чиито средни годишни проверени емисии в периода 2008—2010 г. са под 5 000 тона годишно;

▼ M4

- в) потвърди, че ако дадена инсталация отделя за една календарна година количество от 25 000 тона или повече еквивалент на въглероден диоксид, с изключение на емисиите от биомаса, или ако прилагането на мерките, приложими за тази инсталация, с които ще се постигне равностоен принос за намаляването на емисиите, е прекратено, съответната инсталация ще бъде отново включена в ► **M9** СТЕ на ЕС ◀;
- г) публикува информацията, посочена в букви а), б) и в), за обществено обсъждане.

Болниците могат също да бъдат изключени, ако предприемат равностойни мерки.

2. Ако след изтичане на три месеца от представянето на информацията за обществено обсъждане Комисията не направи възражение в допълнителен шестмесечен срок, изключването се счита за одобрено.

След връщането на квотите по отношение на периода, през който инсталацията е била включена в ► **M9** СТЕ на ЕС ◀, инсталацията се изключва от ► **M9** системата ◀ и държавата-членка не трябва да ѝ издава повече безплатно квоти в съответствие с член 10а.

3. При повторно включване на инсталация в ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ съгласно параграф 1, буква в) всички квоти, издадени съгласно член 10а, се предоставят, като се започва от годината на повторното включване. Квотите, издадени на тези инсталации, се приспадат от количеството за отдаване чрез търг съгласно член 10, параграф 2 от държавата-членка, в която са разположени тези инсталации.

▼ M9

Всички такива инсталации остават в СТЕ на ЕС за останалата част от периода, посочен в член 11, параграф 1, по време на който са били повторно включени.

▼ M4

4. За инсталациите, които не са били включени в ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ през периода 2008—2012 г., могат да бъдат приложени опростени процедури за мониторинг, докладване и проверка с цел определяне на емисиите през трите години, предхождащи уведомяването по параграф 1, буква а).

▼ M9*Член 27а***Възможност за изключване на инсталации с емисии под 2 500 тона**

1. Държавите членки могат да изключат от СТЕ на ЕС инсталации, които през всяка една от трите години, предхождащи уведомяването по буква а), са докладвали пред компетентния орган на съответната държава членка емисии, по-малки от 2 500 тона еквивалент на въглероден диоксид, без да се вземат предвид на емисиите от биомаса, при условие, че съответната държава членка:

- а) уведоми Комисията за всяка една подобна инсталация преди списъкът на инсталациите съгласно член 11, параграф 1 да бъде изпратен на Комисията или най-късно при изпращането на този списък;

▼ **M9**

- б) потвърди наличието на опростени процедури за мониторинг с цел преценка дали съответната инсталация отделя за която и да било календарна година количество от 2 500 тона или повече еквивалент на въглероден диоксид, без да се вземат предвид емисиите от биомаса;
- в) потвърди, че ако дадена инсталация отделя за която и да било календарна година количество от 2 500 тона или повече еквивалент на въглероден диоксид, без да се вземат предвид емисиите от биомаса, съответната инсталация ще бъде повторно включена в СТЕ на ЕС; и
- г) прави информацията, посочена в букви а), б) и в), обществено достъпна.

2. При повторно включване на инсталация в СТЕ на ЕС съгласно параграф 1, буква в) от настоящия член всички квоти, разпределени съгласно член 10а, се предоставят, като се започва от годината на повторното включване. Квотите, разпределени на такива инсталация, се приспадат от количеството квоти, подлежащи на продажба чрез търг съгласно член 10, параграф 2 от държавата членка, в която е разположена инсталацията.

3. Държавите членки могат също да изключат от СТЕ на ЕС резервни и аварийни съоръжения, които функционират по-малко от 300 часа годишно през трите години, предхождащи уведомяването по параграф 1, буква а), при същите условия, като посочените в параграфи 1 и 2.

▼ **M4***Член 28***Корекции, приложими след одобрение от ►M9 Съюза ◀ на международно споразумение по изменение на климата**

1. В срок 3 месеца от подписването от страна на ►M9 Съюза ◀ на международно споразумение по изменение в климата, което води до задължително намаление на емисиите на парникови газове до 2020 г. с над 20 % в сравнение с нивата от 1990 г., както е отразено в ангажимента за намаляване на емисиите с 30 %, одобрен от Европейския съвет от март 2007 г., Комисията представя доклад с оценка по-специално на следните елементи:

- а) естеството на мерките, договорени в рамките на международните преговори, както и ангажиментите, поети от други развити държави, за намаляване на емисиите, съпоставими с тези на ►M9 Съюза ◀, и ангажиментите, поети от по-напредналите развиващи се държави за подходящ принос в съответствие с техните отговорности и съответни възможности;
- б) последиците от международното споразумение по изменение на климата и съответно възможностите, които се изискват на общностно равнище, за да се постигне напредък в постигането на целта за намаляване на емисиите с 30 % по балансиран, прозрачен и справедлив начин, като се взема предвид работата в рамките на първия период на ангажименти съгласно Протокола от Киото;

▼ **M4**

- в) конкурентоспособността на производствените отрасли на промишлеността на ► **M9** Съюза ◀ в контекста на рисковете от „изтичане на въглерод“;
- г) въздействието от международното споразумение по изменение на климата върху други отрасли на икономиката на ► **M9** Съюза ◀;
- д) въздействието върху селското стопанство на ► **M9** Съюза ◀, включително рисковете от „изтичане на въглерод“;
- е) подходящи условия за включване на емисиите и погълщането на емисии, свързани със земеползването, промяна на земеползването и горското стопанство в ► **M9** Съюза ◀;
- ж) залесяването, повторното залесяване, предотвратяването на обезлесяване и влошаването на състоянието на горите в трети държави в случай на създаване на международно призната ► **M9** система ◀ в този контекст;
- з) необходимостта от допълнителни общностни политики и мерки с оглед на ангажиментите на ► **M9** Съюза ◀ и на държавите-членки за намаляване на парниковите газове.

2. Въз основа на доклада, посочен в параграф 1, Комисията, ако е уместно, представя на Европейския парламент и на Съвета законодателно предложение за изменение на настоящата директива съгласно параграф 1 с оглед влизането в сила на директивата за изменение след одобрението от ► **M9** Съюза ◀ на международното споразумение по изменение на климата и с оглед на ангажимента за намаляване на емисиите, който трябва да бъде изпълнен съгласно същото споразумение.

Предложението се основава на принципите на прозрачност, икономическа и разходна ефективност, както и на справедливост и солидарност при разпределението на усилията между държавите-членки.

3. Ако е уместно, в предложението се предвижда възможност операторите да използват СЕРЕ, ЕРЕ или други одобрени кредити от трети държави, които са ратифицирали международното споразумение по изменение на климата, в допълнение към кредитите, предвидени в настоящата директива.

4. Предложението също така включва, ако е уместно, всякакви други мерки, необходими за постигане на задължителните намаления в съответствие с параграф 1, по балансиран, прозрачен и справедлив начин, и по-специално то включва мерки за изпълнение с цел осигуряване на използването от операторите в ► **M9** СТЕ на ЕС ◀ на други кредити от проекти, в допълнение към посочените в член 11а, параграфи 2—5, или използването от тези оператори, ако е уместно, на други механизми, създадени в рамките на международното споразумение по изменение на климата.

5. Предложението включва подходящи преходни мерки и мерки за отлагане на действието до влизането в сила на международното споразумение по изменение на климата.

▼ **M14***Член 28а***Дерогации, приложими преди задължителното изпълнение на глобалната, основана на пазара мярка на ИКАО**

1. Чрез дерогация от член 12, параграф 3, член 14, параграф 3 и член 16 държавите членки приемат, че изискванията, определени в посочените разпоредби, са изпълнени, и не предприемат действия срещу операторите на въздухоплавателни средства по отношение на:

- а) всички емисии от полети до и от летища, намиращи се в държави извън ЕИП, с изключение на полети до летища, намиращи се в Обединеното кралство или Швейцария, през всяка календарна година от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2026 г., в зависимост от прегледа, посочен в член 28б;
- б) всички емисии от полети между летище, намиращо се в най-отдалечен регион по смисъла на член 349 от ДФЕС, и летище, намиращо се в друг регион на ЕИП, през всяка календарна година от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2023 г., в зависимост от прегледа, посочен в член 28б.

За целите на членове 11а, 12 и 14 проверените емисии от полети, различни от посочените в първа алинея от настоящия параграф, се считат за проверени емисии на оператора на въздухоплавателни средства.

2. Чрез дерогация от член 3г, параграф 3 количеството квоти, което ще бъде определено за продажба чрез търг от всяка държава членка, по отношение на периода от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2026 г. се намалява, така че да съответства на нейния дял от разпределените авиационни емисии от полети, които не са предмет на дерогациите, предвидени в параграф 1, букви а) и б) от настоящия член.

3. Чрез дерогация от член 3ж от операторите на въздухоплавателни средства не се изисква да представят план за мониторинг, в който са установени мерките за мониторинг и докладване на данните за емисиите по отношение на полетите, които са предмет на дерогациите, предвидени в параграф 1, букви а) и б) от настоящия член.

4. Чрез дерогация от членове 3ж, 12, 15 и 18а, ако оператор на въздухоплавателни средства има общи годишни емисии под 25 000 тона CO₂ или ако оператор на въздухоплавателни средства има общи годишни емисии под 3 000 тона CO₂ от полети, различни от посочените в параграф 1, букви а) и б) от настоящия член, емисиите му се считат за проверени емисии, ако за определянето им е използван инструментът за малките емисии на емисии, одобрен съгласно Регламент (ЕС) № 606/2010 на Комисията ⁽¹⁾ и попълнен от Евроконтрол с данни от програмата му за подпомагане на СТЕ. Държавите членки могат да използват опростени процедури за нетърговски оператори на въздухоплавателни средства, при условие че точността при тези процедури не е по-малка от тази на инструмента за малките емисии.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 606/2010 на Комисията от 9 юли 2010 г. относно одобрението на опростен инструмент, разработен от Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол) за оценяване на разхода на гориво от някои оператори на въздухоплавателни средства с малки емисии (ОВ L 175, 10.7.2010 г., стр. 25).

▼ M14

5. За държавите, с които е постигнато споразумение съгласно член 25 или член 25а, параграф 1 от настоящия член се прилага само в съответствие с условията на съответното споразумение.

*Член 28б***Докладване и преглед от страна на Комисията относно изпълнението на глобалната, основана на пазара мярка на ИКАО**

1. Преди 1 януари 2027 г. и на всеки три години след това Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно напредъка на преговорите в рамките на ИКАО за изпълнението на глобалната, основана на пазара мярка, която ще се прилага по отношение на емисиите от 2021 г., и по-специално относно:

- а) съответните инструменти на ИКАО, включително стандартите и препоръчителните практики, както и напредъка в прилагането на всички елементи от пакета от мерки на ИКАО за постигане на дългосрочната глобална амбициозна цел, приета на 41-вото събрание на ИКАО;
- б) одобрените от Съвета на ИКАО препоръки, свързани с глобалната, основана на пазара мярка, включително евентуалните промени по отношение на референтните стойности;
- в) въвеждането на глобален регистър;
- г) вътрешните мерки, предприети от трети държави за изпълнението на глобалната, основана на пазара мярка, която ще се прилага по отношение на емисиите от 2021 г.;
- д) степента на участие в компенсирането по CORSIA от страна на трети държави, включително последниците от техните резерви по отношение на това участие; както и
- е) други имащи отношение събития в международен план и приложими инструменти, както и напредъка в стремежа за намаляване на общото въздействие на авиацията върху изменението на климата.

В съответствие с глобалния преглед на Парижкото споразумение Комисията докладва и относно усилията за изпълнение на дългосрочната глобална амбициозна цел в сектора на въздухоплаването за намаляване на емисиите, състояща се в намаляване на емисиите на CO₂ от въздухоплаването до нулеви нетни емисии до 2050 г., оценени в съответствие с критериите, посочени в първа алинея, букви а) – е).

2. В срок до 1 юли 2026 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, в който тя извършва оценка на екологосъобразността на глобалната, основана на пазара мярка на ИКАО, включително нейната обща амбиция по отношение на целите по Парижкото споразумение, равнището на участие в компенсирането по CORSIA, нейната изпълнимост, прозрачност, санкциите за несъответствие, процедурите за участие на обществеността, качеството на компенсационните кредити, мониторинга, докладването и проверката на емисиите, регистрите, отчетността, както и правилата за използване на биогорива. Комисията публикува този доклад също до 1 юли 2026 г.

▼ **M14**

3. Докладът на Комисията, посочен в параграф 2, се придружава от законодателно предложение, когато е приложимо, за изменение на настоящата директива по начин, съобразен с целта по отношение на температурата, заложен в Парижкото споразумение, общия за икономиката на Съюза ангажимент за намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г. и целта за постигане на неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г. и с цел гарантиране на екологосъобразността и ефективността на действията на Съюза в областта на климата. Придружаващото предложение включва, ако е целесъобразно, прилагането на СТЕ на ЕС за заминаващи полети от летища, намиращи се в държави от ЕИП, до летища, намиращи се извън ЕИП, от януари 2027 г. и изключва пристигащите полети от летища, намиращи се извън ЕИП, когато докладът, посочен в параграф 2, покаже, че:

- а) събранието на ИКАО до 31 декември 2025 г. не е усилило CORSIA в съответствие с реализирането на дългосрочната и глобална амбициозна цел за изпълнение на целите на Парижкото споразумение; или
- б) държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, представляват по-малко от 70 % от международните авиационни емисии, като се използват най-актуалните налични данни.

Придружаващото предложение дава възможност на авиокомпаниите също така, ако е целесъобразно, да приспадат всички разходи, направени за компенсирането по CORSIA по тези маршрути, за да се избегне двойно таксуване. Ако условията, посочени в първа алинея, букви а) и б) от настоящия параграф, не са изпълнени, с предложението се изменя настоящата директива, ако е целесъобразно, за да продължи да се прилага СТЕ на ЕС само за полетите в рамките на ЕИП, за полетите до Швейцария и Обединеното кралство и за полетите до държави, които не са изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3.

▼ **M9***Член 28в***Разпоредби относно мониторинга, докладването и проверката за целите на глобалната, основана на пазара мярка**

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на мониторинга, докладването и проверката емисиите за целите на прилагането на глобалната, основана на пазара мярка на ИКАО по всички маршрути, които обхваща. Тези делегирани актове се основават на съответните инструменти, приети в ИКАО, избягват всяко нарушение на условията за конкуренция и спазват принципите, заложи в актовете, посочени в член 14, параграф 1, и гарантират, че представените доклади за емисиите се проверяват в съответствие с принципите и критериите за проверка, установени в член 15.

▼ **M15***Член 29***Доклад с цел гарантиране на по-доброто функциониране на пазара на въглерод**

Ако редовният доклад относно пазара на въглерод, посочен член 10, параграфи 5 и 6, съдържа доказателства, че пазарът на въглерод не функционира правилно, в срок от три месеца Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета. Докладът може да бъде придружен, когато е целесъобразно, от законодателни предложения, насочени към повишаване на прозрачността и целостта на пазара на въглеродни емисии, включително свързаните пазари на деривати, и към предприемане на корективни мерки за подобряване на неговото функциониране, както и за подобряване на предотвратяването и разкриването на дейности, свързани с пазарна злоупотреба.

*Член 29а***Мерки в случай на прекомерни колебания в цените**

1. Ако средната цена на квотите за предходните шест календарни месеца надвишава с повече от 2,4 пъти средната цена на квотите за предходния двугодишен референтен период, 75 милиона квоти се освобождават от резерва за стабилност на пазара в съответствие с член 1, параграф 7 от Решение (ЕС) 2015/1814.

За квотите, попадащи в обхвата на глави II и III, цената на квотите, посочена в първа алинея от настоящия параграф, е цената на търговете, проведени в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4.

Предходният двугодишен референтен период, посочен в първа алинея, е двугодишният период, който приключва преди първия месец от периода от шест календарни месеца, посочен в същата алинея.

Когато условието по първа алинея от настоящия параграф е изпълнено и параграф 2 не е приложим, Комисията публикува съответно обявление в *Официален вестник на Европейския съюз*, в което посочва датата, на която условието е било изпълнено.

Комисията публикува в рамките на първите три работни дни на всеки месец средната цена на квотите за предходните шест календарни месеца и средната цена на квотите за предходния двугодишен референтен период. Ако условието, посочено в първа алинея, не е изпълнено, Комисията публикува и равнището, което средната цена на квотите трябва да достигне през следващия месец, за да бъде изпълнено условието по посочената алинея.

2. Когато условието за освобождаване на квоти от резерва за стабилност на пазара по параграф 1 е изпълнено, условието по посочения параграф не се счита за изпълнено отново до изтичането на най-малко дванадесет месеца след приключването на предишното освобождаване.

3. Подробните условия за прилагане на мерките, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се предвиждат в делегираните актове, посочени в член 10, параграф 4.

▼ **M9***Член 30***Преглед в контекста на прилагането на Парижкото споразумение и развитието на пазарите на въглеродни емисии в други големи икономики**▼ **M15**

1. Настоящата директива подлежи на преглед в контекста на промените в международен план и предприетите усилия за постигане на дългосрочните цели на Парижкото споразумение и изпълнение на съответни ангажменти, произтичащи от конференциите на страните по РКООНИК.

2. Мерките в подкрепа на определени енергоемки сектори, при които може да се наблюдава изместване на въглеродни емисии съгласно членове 10а и 10б от настоящата директива, също подлежат на редовен преглед в контекста на мерките на политиката в областта на климата в други големи икономики. В този контекст Комисията преценява също така дали мерките във връзка с компенсирането на непреки разходи следва да бъдат допълнително хармонизирани. Мерките, приложими към секторите, обхванати от МКВЕГ, подлежат на редовен преглед в контекста на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/956. Преди 1 януари 2028 г. и на всеки две години след това, като част от докладите си до Европейския парламент и до Съвета съгласно член 30, параграф 6 от посочения регламент, Комисията оценява въздействието на МКВЕГ върху риска от изместване на въглеродни емисии, включително по отношение на износа.

В доклада се прави оценка на необходимостта от предприемане на допълнителни мерки, включително законодателни мерки, с цел справяне с рисковете от изместване на въглеродни емисии. Когато е целесъобразно, докладът се придружава от законодателно предложение.

3. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета в контекста на всеки глобален преглед, договорен по Парижкото споразумение, особено по отношение на необходимостта от допълнителни политики и мерки на Съюза с оглед на необходимото намаление на емисиите на парникови газове от Съюза и неговите държави членки, включително по отношение на линейния коефициент, посочен в член 9 от настоящата директива. Когато е целесъобразно, Комисията може да представи на Европейския парламент и на Съвета законодателни предложения за изменение на настоящата директива, по-специално за да се гарантира спазването на целта за неутралност по отношение на климата, определена в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119, и на целите на Съюза в областта на климата, определени в член 4 от същия регламент. Когато изготвя законодателните си предложения, Комисията взема предвид, наред с другото, очаквания индикативен бюджет на Съюза за парниковите газове за периода 2030—2050 г. съгласно член 4, параграф 4 от същия регламент.

▼ **M9**

4. Преди 1 януари 2020 г. Комисията представя актуализиран анализ на несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването, придружен, ако е целесъобразно, от предложение относно най-добрия начин за преодоляване на тези въздействия.

▼ **M15**

5. До 31 юли 2026 г. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета по посочените по-долу въпроси, като представя, когато е целесъобразно, законодателно предложение и оценка на въздействието:

▼ **M15**

- а) как биха могли да се отчитат отрицателните емисии на парникови газове, които се поглъщат от атмосферата и се съхраняват безопасно и трайно, и как тези отрицателни емисии биха могли да бъдат обхванати от търговията с емисии, ако е целесъобразно, включително ясен обхват и строги критерии за това покритие и гаранции, че тези поглъщания не компенсират необходими намаления на емисиите в съответствие с целите на Съюза в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119;
- б) осъществимостта на понижаването на праговете за обща номинална топлинна мощност от 20 MW за дейностите в приложение I, считано от 2031 г.;
- в) дали всички емисии на парникови газове, попадащи в обхвата на настоящата директива, се отчитат ефективно и дали се избягва ефективно двойното отчитане; по-специално тя оценява отчитането на емисиите на парникови газове, за които се счита, че са уловени и използвани в даден продукт по начин, различен от посочения в член 12, параграф 3б.

6. Когато прави преглед на настоящата директива в съответствие с параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, Комисията анализира как могат да се установят връзки между СТЕ на ЕС и други пазари на въглеродни емисии, без да се възпрепятства постигането на целта за неутралност по отношение на климата и целите на Съюза в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119.

7. До 31 юли 2026 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който прави оценка на осъществимостта на включването на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци в СТЕ на ЕС, включително с оглед на включването им от 2028 г. и с оценка на евентуалната необходимост да се предвиди възможност отделна държава членка да не участва до 31 декември 2030 г. Във връзка с това Комисията взема предвид значението на всички сектори, допринасящи за намаляването на емисиите, и потенциалното отклоняване на отпадъци към обезвреждане чрез депониране в Съюза и износ на отпадъци в трети държави. Освен това Комисията взема предвид съответните критерии, например въздействието върху вътрешния пазар, възможните нарушения на конкуренцията, екологосъобразността, привеждането в съответствие с целите на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ и надеждността и точността по отношение на мониторинга и изчисляването на емисиите. Когато е целесъобразно и без да се засяга член 4 от посочената директива, Комисията придружава този доклад със законодателно предложение за прилагане на разпоредбите на настоящата глава към разрешителните за емисии на парникови газове и към разпределянето и издаването на допълнителни квоти по отношение на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци, както и за предотвратяване на евентуално отклоняване на отпадъци.

⁽¹⁾ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

▼ M15

В доклада, посочен в първа алинея, Комисията оценява също така възможността за включване в СТЕ на ЕС и на други процеси за управление на отпадъците, по-специално депа за отпадъци, които са източник на емисии на метан и диазотен оксид в Съюза. Когато е целесъобразно, Комисията може също така да придружи този доклад със законодателно предложение за включване на такива други процеси за управление на отпадъците в СТЕ на ЕС.

▼ M14

8. През 2026 г. Комисията включва следните елементи в доклада, предвиден в член 10, параграф 5:

- а) оценка на въздействието върху околната среда и климата на полети на разстояние под 1 000 км и разглеждане на вариантите за намаляване на това въздействие, включително проучване на наличните алтернативни видове обществен транспорт и засиленото използване на устойчиви авиационни горива;
- б) оценка на въздействието върху околната среда и климата на полетите, извършвани от оператори, които са освободени съгласно буква з) или к) от вписването „Въздухоплаване“ в колона „Дейности“ в таблицата в приложение I, и разглеждане на вариантите за намаляване на това въздействие;
- в) оценка на социалното въздействие на настоящата директива в сектора на въздухоплаването, включително върху неговата работна сила и разходите за пътуване със самолет; и
- г) оценка на въздушните връзки за островите и отдалечените територии, включително разглеждане на конкурентоспособността и изместването на въглеродни емисии, както и въздействието върху околната среда и климата.

Докладът, предвиден в член 10, параграф 5, също така се взема предвид, когато е целесъобразно, за бъдещото преразглеждане на настоящата директива.

▼ M15

ГЛАВА IVa

**СИСТЕМА ЗА ТЪРГОВИЯ С ЕМИСИИ ЗА СГРАДНИЯ СЕКТОР,
СЕКТОРА НА АВТОМОБИЛНИЯ ТРАНСПОРТ И
ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ СЕКТОРИ**

*Член 30a***Обхват**

Разпоредбите на настоящата глава се прилагат по отношение на емисиите, разрешителните за емисии на парникови газове, издаването и връщането на квоти, мониторинга, докладването и проверката по отношение на дейността, посочена в приложение III. Настоящата глава не се прилага по отношение на емисиите, попадащи в обхвата на глави II и III.

▼ **M15***Член 30б***Разрешителни за емисии на парникови газове**

1. Държавите членки гарантират, че от 1 януари 2025 г. регулираните субекти не извършват дейността, посочена в приложение III, освен когато притежават разрешително, издадено от компетентен орган в съответствие с параграфи 2 и 3 от настоящия член.

2. Заявлението за разрешително за емисии на парникови газове, подадено до компетентния орган от регулиран субект съгласно параграф 1 от настоящия член, трябва да включва най-малко описание на:

- а) регулирания субект;
- б) вида на горивата, които освобождава за потребление и които се използват за изгаряне в секторите, посочени в приложение III, и начините, по които освобождава тези горива за потребление;
- в) крайната употреба или крайните употреби на горивата, освободени за потребление за дейността, посочена в приложение III;
- г) планираните мерки за мониторинг и докладване на емисиите в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в членове 14 и 30е;
- д) нетехническо обобщение на информацията, посочена в букви а) —г) от настоящия параграф.

3. Компетентният орган издава разрешително за емисии на парникови газове, с което дава разрешение на регулиран субект по параграф 1 от настоящия член, за дейността, посочена в приложение III, ако се увери, че субектът е в състояние да извършва мониторинг и да докладва за емисиите, съответстващи на количествата горива, освободени за потребление съгласно приложение III.

4. Разрешителните за емисии на парникови газове съдържат най-малко следните елементи:

- а) наименование и адрес на регулирания субект;
- б) описание на начините, по които регулираният субект освобождава горивата за потребление в секторите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- в) списък на горивата, които регулираният субект освобождава за потребление в секторите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- г) план за мониторинг, който отговаря на изискванията, установени с посочените в член 14 актове за изпълнение;
- д) изисквания за докладване, установени с посочените в член 14 актове за изпълнение;

▼ M15

е) задължение за връщане на квоти, издадени съгласно настоящата глава, равни на общото количество емисии за всяка календарна година, проверени в съответствие с член 15, в рамките на срока, определен в член 30д, параграф 2.

5. Държавите членки могат да разрешат на регулираните субекти да осъвременят плановете за мониторинг, без да променят разрешителното. Регулираните субекти представят всички осъвременени плановете за мониторинг на компетентния орган за одобрение.

6. Регулираният субект информира компетентния орган за всички планирани промени в естеството на дейността си или в освобождаваните от него горива за потребление, които промени може да наложат осъвременяване на разрешителното за емисии на парникови газове. Когато е целесъобразно, компетентният орган осъвременява разрешителното в съответствие с посочените в член 14 актове за изпълнение. При промяна в регулиран субект, попадащ в обхвата на настоящата глава, компетентният орган осъвременява разрешителното, като включва в него наименованието и адреса на новия регулиран субект.

*Член 30в***Количество квоти, издадени в целия Съюз**

1. Количеството квоти, издадени в целия Съюз съгласно настоящата глава, намалява линейно всяка година от 2027 г. нататък, считано от 2024 г. Стойността за 2024 г. се определя като равна на граничните стойности на емисиите за 2024 г., изчислени въз основа на референтните емисии съгласно член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ за секторите, попадащи в обхвата на настоящата глава, и при прилагане на линейната траектория на намаляване на всички емисии, попадащи в обхвата на посочения регламент. След 2024 г. количеството се намалява ежегодно с коефициент на линейно намаление от 5,10 %. До 1 януари 2025 г. Комисията публикува количеството квоти за целия Съюз за 2027 г.

2. Количеството квоти за целия Съюз, издавани по настоящата глава всяка година от 2028 г. нататък, намалява линейно, считано от 2025 г., въз основа на средното количество емисии, докладвани по настоящата глава за периода 2024—2026 г. Количеството квоти се намалява с коефициент на линейно намаление от 5,38 %, освен когато се прилагат условията, установени в точка 1 от приложение Ша, в който случай количеството се намалява с коефициент на линейно намаление, коригиран в съответствие с правилата, посочени в точка 2 от приложение Ша. До 30 юни 2027 г. Комисията публикува количеството квоти за целия Съюз за 2028 г. и ако е необходимо — коригирания коефициент на линейно намаление.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021 — 2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

▼ M15

3. Количеството квоти за целия Съюз, издадено съгласно настоящата глава, се коригира за всяка година от годината след 2028 г. с цел компенсирание на количеството върнати квоти в случаите, когато не е било възможно да се избегне двойно отчитане на емисиите или когато са върнати квоти за емисии, които не попадат в обхвата на настоящата глава, както е посочено в член 30е, параграф 5. Корекцията съответства на общото количество квоти по настоящата глава, които са били компенсирани през съответната отчетна година съгласно актовете за изпълнение, посочени в член 30е, параграф 5, втора алинея.

4. Държава членка, която съгласно член 30й едностранно разшири дейността, посочена в приложение III, до сектори, които не са изброени в посоченото приложение, гарантира, че съответните регулирани субекти представят до 30 април на съответната година на съответния компетентен орган надлежно обоснован доклад в съответствие с член 30е. Ако предоставените данни са подкрепени с достатъчно доказателства, компетентният орган уведомява Комисията за това до 30 юни на съответната година. Количеството квоти, които се издават съгласно параграф 1 от настоящия член, се коригира, като се вземат предвид представените от регулираните субекти надлежно обосновани доклади.

*Член 30г***Продажба на търг на квоти за дейността, посочена в приложение III**

1. От 2027 г. нататък квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава, се продават на търг, освен когато са прехвърлени в резерва за стабилност на пазара, създаден с Решение (ЕС) 2015/1814. Квотите, които попадат в обхвата на настоящата глава, се продават на търг отделно от квотите, които попадат в обхвата на глави II и III от настоящата директива.

2. Продажбата на квоти на търг съгласно настоящата глава започва през 2027 г. с количество, съответстващо на 130% от тържния обем за 2027 г., определен въз основа на количеството квоти за целия Съюз за посочената година и съответните тържни дялове и обеми съгласно параграфи 3—6 от настоящия член. Допълнителните 30 % за продажба на търг се използват само за връщането на квоти съгласно член 30д, параграф 2 и могат да бъдат продавани на търг до 31 май 2028 г. Допълнителните 30 % се приспадат от обемите, предназначени за продажба на търг за периода 2029—2031 г. Условието за търговете, предвидени в настоящия параграф, се установяват в съответствие с параграф 7 от настоящия член и член 10, параграф 4.

През 2027 г. 600 милиона квоти, които попадат в обхвата на настоящата глава, се създават като наличности в резерва за стабилност на пазара съгласно член 1а, параграф 3 от Решение (ЕС) 2015/1814.

3. 150 милиона квоти, издадени съгласно настоящата глава, се продават на търг и всички приходи от тези търгове се предоставят на Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955, до 2032 г.

▼ M15

4. От оставащото количество квоти и за да натрупа, заедно с приходите от квотите, посочени в параграф 3 от настоящия член и член 10а, параграф 86 от настоящата директива, сума в максимален размер до 65 000 000 000 EUR, Комисията гарантира продажбата на допълнително количество квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, като приходите от тези търгове се предоставят на разположение на Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955, до 2032 г.

Комисията гарантира, че квотите, предназначени за Социалния фонд за климата, посочени в параграф 3 от настоящия член и в настоящия параграф, се продават на търг в съответствие с принципите и условията, посочени в член 10, параграф 4 и в делегираните актове, приети съгласно посочения член.

Приходите от продажбата на търг на квотите, посочени в параграф 3 от настоящия член и в настоящия параграф, са външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и се използват в съответствие с правилата, приложими за Социалния фонд за климата.

Годишната сума, разпределена за Социалния фонд за климата в съответствие с член 10а, параграф 86, параграф 3 от настоящия член и настоящия параграф, не надвишава:

- а) 4 000 000 000 EUR за 2026 г.;
- б) 10 900 000 000 EUR за 2027 г.;
- в) 10 500 000 000 EUR за 2028 г.;
- г) 10 300 000 000 EUR за 2029 г.;
- д) 10 100 000 000 EUR за 2030 г.;
- е) 9 800 000 000 EUR за 2031 г.;
- ж) 9 400 000 000 EUR за 2032 г.

Когато търговията с емисии, установена съгласно настоящата глава, е отложена за 2028 г. съгласно член 30к, максималният размер на сумата, която се предостави на Социалния фонд за климата в съответствие с първа алинея от настоящия параграф, е 54 600 000 000 EUR. В този случай годишната сума, разпределена за Социалния фонд за климата, не надвишава 4 000 000 000 EUR общо за 2026 г. и 2027 г., а за периода от 1 януари 2028 г. до 31 декември 2032 г. съответната сума не надвишава:

- а) 11 400 000 000 EUR за 2028 г.;
- б) 10 300 000 000 EUR за 2029 г.;
- в) 10 100 000 000 EUR за 2030 г.;
- г) 9 800 000 000 EUR за 2031 г.;
- д) 9 000 000 000 EUR за 2032 г.

▼ **M15**

Когато приходите от продажбата на търг, посочена в параграф 5 от настоящия член, са установени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС, член 10а, параграф 8б от настоящата директива, параграф 3 от настоящия член и настоящият параграф не се прилагат.

5. След като се приспадат количествата, посочени в параграфи 3 и 4 от настоящия член, общото количество квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, се продава на търг от държавите членки и се разпределя между тях на дялове, които са еднакви с дела на референтните емисии по член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/842 за категориите на източници на емисии, посочени във втора алинея, букви б), в) и г) от приложение III към настоящата директива, за средната стойност за съответната държава членка за периода 2016—2018 г., преминали цялостен преглед съгласно член 4, параграф 3 от посочения регламент.

6. Държавите членки определят начина на използване на приходите от продажбата на търг на квотите, посочени в параграф 5 от настоящия член, с изключение на приходите, които представляват външни целеви приходи в съответствие с параграф 4 от настоящия член, или на приходите, установени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС и вписани в бюджета на Съюза. Държавите членки използват приходите си или тяхната финансова равностойност за една или повече от целите, посочени в член 10, параграф 3 от настоящата директива, като дават приоритет на дейности, които могат да допринесат за справяне със социалните аспекти на търговията с емисии съгласно настоящата глава или за една или повече от следните мерки:

- а) мерки, предназначени да допринесат за декарбонизацията на отоплението и охлаждането на сградите или за намаляването на енергийните потребности на сградите, включително интегрирането на енергия от възобновяеми източници, и свързаните с тях мерки в съответствие с член 7, параграф 11 и членове 12 и 20 от Директива 2012/27/ЕС, както и мерки за предоставяне на финансова подкрепа на домакинствата с ниски доходи в сградите с най-лоши характеристики;
- б) мерки, предназначени да ускорят разпространението на превозни средства с нулеви емисии или да осигурят предоставянето на финансова подкрепа за изграждане на напълно оперативно съвместима инфраструктура за презареждане на превозни средства с нулеви емисии с гориво или електрическа енергия, или мерки за насърчаване на преминаването към обществен транспорт и подобряване на мултимодалността, или за предоставяне на финансова подкрепа за справяне със социалните аспекти, засягащи ползвателите на транспорт, които са с ниски и средни доходи;
- в) финансиране на своя социален план за климата в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) 2023/955;
- г) предоставяне на финансова компенсация за крайните потребители на горива в случаите, когато не е било възможно да се избегне двойно отчитане на емисиите или когато са върнати квоти за емисии, които не попадат в обхвата на настоящата глава, както е посочено в член 30е, параграф 5.

▼ M15

Приема се, че държавите членки са спазили разпоредбите на настоящия параграф, ако са въвели и прилагат политики за данъчна или финансова подкрепа или регулаторни политики, които осигуряват финансова подкрепа, установени за целите, посочени в първа алинея от настоящия параграф, и чиято стойност е еквивалентна на посочените в същата алинея приходи, получени от продажбата на квоти на търг съгласно настоящата глава.

Държавите членки информират Комисията за използването на приходите и за действията, предприети съгласно настоящия параграф, като включват тази информация в докладите, които представят съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999.

7. Член 10, параграфи 4 и 5 се прилага за квотите, издадени съгласно настоящата глава.

*Член 30d***Прехвърляне, връщане и отмяна на квоти**

1. Член 12 се прилага за емисиите, регулираните субекти и квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава, с изключение на параграфи 3 и 3а, параграф 4, второ и трето изречение и параграф 5 от посочения член. За тази цел:

- а) всяко позоваване на емисии се разглежда като позоваване на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- б) всяко позоваване на оператори на инсталации се разглежда като позоваване на регулираните субекти, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- в) всяко позоваване на квоти се разглежда като позоваване на квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава.

2. От 1 януари 2028 г. държавите членки гарантират, че до 31 май всяка година регулираният субект връща определено количество квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, който е равен на общото количество емисии на регулирания субект, съответстващи на количеството горива, освободени за потребление през предходната календарна година съгласно приложение III, проверени в съответствие с членове 15 и 30е, както и че тези квоти впоследствие се отменят.

3. До 31 декември 2030 г., чрез дерогация от параграфи 1 и 2 от настоящия член, когато регулиран субект, установен в дадена държава членка, подлежи на облагане с национален данък върху въглеродните емисии, който е в сила за периода 2027—2030 г. и обхваща дейността, посочена в приложение III, компетентният орган на съответната държава членка може да освободи този регулиран субект от задължението за връщане на квоти съгласно параграф 2 от настоящия член за дадена референтна година, при условие че:

▼ M15

- а) съответната държава членка уведоми Комисията за този национален данък върху въглеродните емисии до 31 декември 2023 г. и националният нормативен акт за определяне на данъчните ставки, приложими за периода 2027—2030 г., е влязъл в сила към тази дата; съответната държава членка уведомява Комисията за всяка последваща промяна в националния данък върху въглеродните емисии;
- б) за референтната година националният данък върху въглеродните емисии на съответната държава членка, действително платен от този регулиран субект, е по-висок от средната тръжна клирингова цена на системата за търговия с емисии, установена съгласно настоящата глава;
- в) регулираният субект изпълнява изцяло задълженията по член 30б относно разрешителните за емисии на парникови газове и член 30е относно мониторинга, докладването и проверката на своите емисии;
- г) съответната държава членка уведоми Комисията за прилагането на такова изключение и за съответното количество квоти, които трябва да бъдат отменени в съответствие с буква ж) от настоящата алинея и делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4, до 31 май на годината след референтната година;
- д) Комисията не възрази срещу прилагането на дерогацията на основание, че мярката, за която е получено уведомление, не е в съответствие с условията, установени в настоящия параграф, в срок от три месеца от уведомлението съгласно буква а) от настоящата алинея или в срок от един месец от уведомлението за съответната година съгласно буква г) от настоящата алинея;
- е) съответната държава членка не продава на търг количеството квоти, посочено в член 30г, параграф 5 за конкретна референтна година, докато количеството квоти, които трябва да бъдат отменени съгласно настоящия параграф, не бъде определено в съответствие с буква ж) от настоящата алинея; съответната държава членка не продава на търг допълнителното количество квоти съгласно член 30г, параграф 2, първа алинея;
- ж) съответната държава членка отмени за референтната година определено количество квоти от посоченото в член 30г, параграф 5 общо количество квоти, които ще бъдат продавани на търг от нея, което е равностойно на проверените емисии на този регулиран субект съгласно настоящата глава за референтната година; когато количеството квоти, които остава да бъдат продадени на търг през референтната година след прилагането на буква е) от настоящата алинея, е под количеството квоти, които трябва да бъдат отменени съгласно настоящия параграф, съответната държава членка гарантира, че тя отменя съответстващо на разликата количество квоти до края на годината след референтната година; и

▼ **M15**

- з) съответната държава членка се ангажира към момента на първото уведомление по буква а) от настоящата алинея да използва за една или повече от мерките, изброени или посочени в член 30г, параграф 6, първа алинея, сума, равностойна на приходите, за които би се прилагал член 30г, параграф 6 в отсъствието на тази дерогация; прилагат се разпоредбите на член 30г, параграф 6, втора и трета алинея, като Комисията гарантира, че получената в съответствие с тях информация отговаря на поетия ангажимент по настоящата буква.

Количеството квоти, които трябва да бъдат отменени съгласно първа алинея, буква ж) от настоящия параграф, не засяга външните цели приходи, определени съгласно член 30г, параграф 4 от настоящата директива, или —когато са установени съгласно член 311, трета алинея от ДФЕС — собствените ресурси на бюджета на Съюза съгласно Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета ⁽¹⁾ от приходите от продажбата на квоти на търг в съответствие с член 30г от настоящата директива.

4. На болниците, които не попадат в обхвата на глава III, може да бъде предоставена финансова компенсация за разходите, които са им прехвърлени вследствие на връщането на квоти съгласно настоящата глава. За тази цел разпоредбите на настоящата глава, които се прилагат по отношение на случаите на двойно отчитане, се прилагат *mutatis mutandis*.

Член 30е

Мониторинг, докладване, проверка на емисиите и акредитация

1. Членове 14 и 15 се прилагат за емисиите, регулираните субекти и квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава. За тази цел:

- а) всяко позоваване на емисии се разглежда като позоваване на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- б) всяко позоваване на дейност, изброена в приложение I, се разглежда като позоваване на дейността, посочена в приложение III;
- в) всяко позоваване на оператори се разглежда като позоваване на регулираните субекти, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- г) всяко позоваване на квоти се разглежда като позоваване на квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- д) позоваването на датата в член 15 се разглежда като позоваване на 30 април.

⁽¹⁾ Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 г. относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом (ОВ L 424, 15.12.2020 г., стр. 1).

▼ M15

2. Държавите членки гарантират, че от 2025 г. за всяка календарна година всеки регулиран субект извършва мониторинг на емисиите, съответстващи на количествата горива, освободени за потребление съгласно приложение III. Те също така гарантират, че всеки регулиран субект докладва тези емисии на компетентния орган през следващата година, считано от 2026 г., в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в член 14, параграф 1.

3. Считано от 1 януари 2028 г. държавите членки гарантират, че до 2030 г. до 30 април всяка година всеки регулиран субект докладва средния дял на разходите, свързани с връщането на квоти съгласно настоящата глава, които е прехвърлил към потребителите за предходната година. Комисията приема актове за изпълнение относно изискванията и образците за тези доклади. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2. Комисията прави оценка на представените доклади и докладва ежегодно за констатациите си на Европейския парламент и на Съвета. Когато Комисията установи наличието на недобросъвестни практики по отношение на прехвърлянето на разходите за въглеродни емисии, докладът може да бъде придружен, когато е целесъобразно, от законодателни предложения с цел справяне с подобни недобросъвестни практики.

4. Държавите членки гарантират, че всеки регулиран субект, който към 1 януари 2025 г. притежава разрешително в съответствие с член 30б, до 30 април 2025 г. докладва своите исторически емисии за 2024 г.

5. Държавите членки гарантират, че регулираните субекти са в състояние да установят и документират надеждно и точно, по видове горива, точните количества освободени за потребление горива, които се използват за изгаряне в секторите, посочени в приложение III, както и крайната употреба на горивата, освободени за потребление от регулираните субекти. Държавите членки предприемат подходящи мерки, за да ограничат риска от двойно отчитане на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава, и емисиите по глави II и III, както и риска от връщане на квоти за емисии, които не попадат в обхвата на настоящата глава.

Комисията приема актове за изпълнение относно подробните правила за избягване на двойно отчитане и на връщане на квоти за емисии, които не попадат в обхвата на настоящата глава, както и за предоставяне на финансова компенсация на крайните потребители на горивата в случаите, когато такова двойно отчитане или връщане не може да бъде избегнато. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2. Изчисляването на финансовата компенсация за крайните потребители на горивата се основава на средната цена на квотите на търговете, проведени в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4 през съответната отчетна година.

6. Принципите за мониторинг и докладване на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава, са изложени в част В от приложение IV.

▼ **M15**

7. Принципите за проверката на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава, са изложени в част В от приложение V.

8. Държавите членки могат да разрешат прилагането на опростени мерки за мониторинг, докладване и проверка за регулирани субекти, чиито годишни емисии, съответстващи на количествата горива, освободени за потребление, са под 1 000 тона еквивалент на въглероден диоксид, в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в член 14, параграф 1.

*Член 30ж***Администриране**

Членове 13 и 15а, член 16, параграфи 1, 2, 3, 4 и 12 и членове 17, 18, 19, 20, 21, 22, 22а, 23 и 29 се прилагат за емисиите, регулираните субекти и квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава. За тази цел:

- а) всяко позоваване на емисии се разглежда като позоваване на емисии, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- б) всяко позоваване на оператори се разглежда като позоваване на регулирани субекти, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- в) всяко позоваване на квоти се разглежда като позоваване на квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава.

*Член 30з***Мерки при прекомерно увеличение на цените**

1. Когато в продължение на повече от три последователни месеца средната цена на квотите на търговете, проведени в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4 от настоящата директива, е над два пъти по-висока от средната цена на квотите през шестте предходни последователни месеца на търговете за квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава, 50 милиона квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, се освобождават от резерва за стабилност на пазара в съответствие с член 1а, параграф 7 от Решение (ЕС) 2015/1814.

За 2027 г. и 2028 г. условието, посочено в първа алинея, се приемат за спазени, ако в продължение на повече от три последователни месеца средната цена на квотите е с над 1,5 пъти по-висока от средната цена на квотите през референтния период, обхващащ шестте предходни последователни месеца.

2. Когато средната цена на квотите, посочени в параграф 1 от настоящия член, надвишава цена от 45 EUR в продължение на два последователни месеца, 20 милиона квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, се освобождават от резерва за стабилност на пазара в съответствие с член 1а, параграф 7 от Решение (ЕС) 2015/1814. Прилага се индексация въз основа на европейския индекс на потребителските цени за 2020 г. Квотите се освобождават съгласно предвидения в настоящия параграф механизъм до 31 декември 2029 г.

▼ M15

3. Когато средната цена на квотите, посочени в параграф 1 от настоящия член, е над три пъти по-висока от средната цена на квотите през шестте предходни последователни месеца, 150 милиона квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, се освобождават от резерва за стабилност на пазара в съответствие с член 1а, параграф 7 от Решение (ЕС) 2015/1814.

4. Когато условието, посочено в параграф 2, е изпълнено в същия ден като условието, посочено в параграф 1 или 3, допълнителни квоти се освобождават само по реда на параграф 1 или 3.

5. Преди 31 декември 2029 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който прави оценка на въпроса дали посочения в параграф 2 механизъм е бил ефективен и дали прилагането му следва да бъде продължено. Комисията може, когато е целесъобразно, да придружи доклада със законодателно предложение до Европейския парламент и до Съвета за изменение на настоящата директива с цел адаптиране на механизма.

6. Когато бъдат изпълнени едно или повече условия, посочени в параграф 1, 2 или 3, и това доведе до освобождаване на квоти, допълнителни квоти се освобождават съгласно настоящия член не по-рано от 12 месеца след това.

7. Когато в рамките на втората половина на 12-месечния период, посочен в параграф 6 от настоящия член, бъде изпълнено условието, посочено в параграф 2 от настоящия член, Комисията, със съдействието на комитета, създаден с член 44 от Регламент (ЕС) 2018/1999, прави оценка на ефективността на мярката, като може чрез акт за изпълнение да реши, че параграф 6 от настоящия член не се прилага. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2 от настоящата директива.

8. Когато бъдат изпълнени едно или повече условия, посочени в параграф 1, 2 или 3, и параграф 6 не е приложим, Комисията незабавно публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* известие относно датата, на която е изпълнено условието или условията.

9. Държавите членки, които имат задължението да представят план за коригиращи действия в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2018/842, надлежно вземат предвид последиците от освобождаването на допълнителни квоти съгласно параграф 2 от настоящия член през предходните две години, когато обмислят допълнителните действия, които да бъдат предприети съгласно член 8, параграф 1, първа алинея, буква в) от посочения регламент, за да изпълнят задълженията си по същия регламент.

▼ **M15***Член 30и***Преглед на настоящата глава**

До 1 януари 2028 г. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за изпълнението на разпоредбите на настоящата глава по отношение на тяхната ефективност, администриране и практическо прилагане, включително за прилагането на правилата съгласно Решение (ЕС) 2015/1814. Когато е целесъобразно, Комисията придружава този доклад със законодателно предложение за изменение на настоящата глава. До 31 октомври 2031 г. Комисията прави оценка на осъществимостта на включването на секторите, попадащи в обхвата на приложение III към настоящата директива, в СТЕ на ЕС, обхващаща секторите, изброени в приложение I към настоящата директива.

*Член 30й***Процедури за едностранно разширяване на дейността, посочена в приложение III, до други сектори, за които не се прилагат глави II и III**

1. От 2027 г. държавите членки може да разширят дейността, посочена в приложение III, до сектори, които не са изброени в посоченото приложение, и по този начин да приложат търговията с емисии в съответствие с настоящата глава в тези сектори, като се вземат предвид всички приложими критерии, и по-специално въздействието върху вътрешния пазар, възможните нарушения на конкуренцията, екологосъобразността на системата за търговия с емисии, установена съгласно настоящата глава, и надеждността на планираната система за мониторинг и докладване, при условие че Комисията е одобрила разширяването на дейността, посочена в същото приложение.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на одобряването на разширяване на дейността съгласно първа алинея от настоящия параграф, разрешаването на издаването на допълнителни квоти и разрешаването на други държави членки да разширяват дейността, посочена в приложение III. При приемането на тези делегирани актове Комисията може също така да допълни разширяването на дейността с допълнителни правила, уреждащи мерки за справяне с възможни случаи на двойно отчитане, включително за издаването на допълнителни квоти за компенсиране на квоти, върнати за използване на горива в дейности, изброени в приложение I. Всички финансови мерки на държавите членки в полза на дружества в сектори и подсектори, които са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, дължащи се на разходи за емисии на парникови газове, прехвърлени в цените на горивата поради едностранното разширяване на дейността, трябва да са в съответствие с правилата за държавната помощ и да не водят до неоправдано нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар.

2. Допълнителните квоти, издадени съгласно разрешение по настоящия член, се продават на търг в съответствие с изискванията, предвидени в член 30г. Независимо от член 30г, параграфи 1—6, държавите членки, които едностранно са разширили дейността, посочена в приложение III, в съответствие с настоящия член, определят използването на приходите, получени от продажбата на тези допълнителни квоти на търг.

▼ **M15***Член 30к***Отлагане на търговията с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори до 2028 г. при изключително високи цени на енергията**

1. До 15 юли 2026 г. Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* известие, в което посочва дали е изпълнено едното или и двете от посочените по-долу условия:

- а) средната цена на газа на TTF за шестте календарни месеца, приключващи на 30 юни 2026 г., е била по-висока от средната цена на газа на TTF през февруари и март 2022 г.;
- б) средната цена на суровия нефт тип „Брент“ за шестте календарни месеца, приключващи на 30 юни 2026 г., е била над два пъти по-висока от средната цена на суровия нефт тип „Брент“ през предходните пет години; петгодишният референтен период е петгодишният период, който приключва преди първия месец от периода от шест календарни месеца.

2. Когато е изпълнено едно от условията или са изпълнени и двете условия, посочени в параграф 1, се прилагат следните правила:

- а) чрез дерогация от член 30в, параграф 1, първата година, за която е установено количеството квоти в целия Съюз, е 2028 г. и, чрез дерогация от член 30в, параграф 3, първата година, за която е коригирано количеството квоти в целия Съюз, е 2029 г.;
- б) чрез дерогация от член 30г, параграфи 1 и 2, началото на продажбата на квоти на търг по настоящата глава се отлага за 2028 г.;
- в) чрез дерогация от член 30г, параграф 2, допълнителното количество квоти за първата година от продажбата на търг се приспада от обемите, предназначени за продажба на търг за периода 2030—2032 г., а първоначалните наличности в резерва за стабилност на пазара се създават през 2028 г.;
- г) чрез дерогация от член 30д, параграф 2, крайният срок за първоначално връщане на квоти се отлага за 31 май 2029 г. за общите емисии през 2028 г.;
- д) чрез дерогация от член 30и, крайният срок, в рамките на който Комисията трябва да докладва на Европейския парламент и на Съвета, се отлага за 1 януари 2029 г.

▼ **M15**

ГЛАВА IVб

НАУЧНИ СТАНОВИЩА И ВИДИМОСТ НА ФИНАНСИРАНЕТО*Член 30л***Научни становища**

Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата („Консултативният съвет“), създаден съгласно член 10а от Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, може по собствена инициатива да представя научни становища и да изготвя доклади относно настоящата директива. Комисията взема предвид съответните становища и доклади на Консултативния съвет, по-специално по отношение на:

- а) необходимостта от допълнителни политики и мерки на Съюза за осигуряване на съответствие с целите и задачите, посочени в член 30, параграф 3 от настоящата директива;
- б) необходимостта от допълнителни политики и мерки на Съюза с оглед на споразуменията за глобални мерки в рамките на ИКАО за намаляване на въздействието на въздухоплаването върху климата и целите и екологосъобразността на глобалната, основана на пазара мярка на ИМО, посочена в член 3жж от настоящата директива.

*Член 30м***Информация, комуникация и публичност**

1. Комисията гарантира видимостта на финансирането от приходите от продажбите чрез СТЕ на ЕС, посочено в член 10а, параграф 8, като:

- а) гарантира, че бенефициерите на това финансиране посочват произхода на средствата и осигуряват видимостта на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират проектите и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална насочена към различни видове публика информация, включително за медиите и обществеността; и
- б) гарантира, че бенефициерите на това финансиране използват подходящ етикет, който гласи: „(съ)финансирано от системата на ЕС за търговия с емисии (Фонд за иновации)“, както и емблемата на Съюза и размера на финансирането; когато използването на този етикет е практически невъзможно, Фондът за иновации се посочва във всички комуникационни дейности, включително върху информационни табла на видими за обществеността стратегически места.

В делегирания акт, посочен в член 10а, параграф 8, Комисията установява необходимите изисквания, за да се осигури видимостта на финансирането от Фонда за иновации, включително изискването за посочване на този фонд.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно Европейската агенция за околната среда и Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда (ОВ L 126, 21.5.2009 г., стр. 13).

▼ M15

2. Държавите членки осигуряват видимостта на финансирането от приходите от продажбите чрез СТЕ на ЕС, посочено в член 10г, съответстващо на посоченото в параграф 1, първа алинея, букви а) и б) от настоящия член, включително изискването за посочване на Модернизационния фонд.

3. Държавите членки – като отчитат обстоятелствата на национално равнище - се стремят да осигурят видимостта на източника на финансиране на действия или проекти, финансирани от приходите от продажбите чрез СТЕ на ЕС, чието използване се определя от тях в съответствие с член 3г, параграф 4, член 10, параграф 3 и член 30г, параграф 6.

▼ M2

ГЛАВА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

▼ B*Член 31***Изпълнение**

1. Държавите-членки следва да предвидят влизане в сила на законите, разпоредбите и административните норми, необходими за постигане на съответствие с настоящата директива, най-късно до 31 декември 2003 г. Те следва веднага да информират Комисията за това. Комисията уведомява другите държави-членки за тези закони, разпоредби и административни норми.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете от националното си законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива. Комисията информира останалите държави-членки за това.

*Член 32***Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

*Член 33***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

▼ **M4**

ПРИЛОЖЕНИЕ I

КАТЕГОРИИ ДЕЙНОСТИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА
НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА▼ **M15**

1. Настоящата директива не обхваща инсталациите или частите от инсталации, които се използват за изследване, разработване и изпитване на нови продукти и процеси. Настоящата директива не обхваща инсталациите, когато през съответния предходен петгодишен период, посочен в член 11, параграф 1, втора алинея, емисиите от изгарянето на биомаса, отговаряща на критериите, определени съгласно член 14, допринасят средно за повече от 95 % от средната стойност на общите емисии на парникови газове.

▼ **M4**

2. Праговите стойности, посочени по-долу, обикновено се отнасят до производствени мощности или продукция. Когато няколко дейности, попадащи в една и съща категория, се извършват в една и съща инсталация, мощностите на тези дейности се сумират.

▼ **M15**

3. Когато се изчислява общата номинална топлинна мощност на дадена инсталация, за да се вземе решение дали тя да бъде включена в СТЕ на ЕС, се сумират номиналните топлинни мощности на всички технически съоръжения, които са част от нея и в които горивата се изгарят в рамките на инсталацията. Тези съоръжения може да включват всякакви видове котли, факелни тръби, турбини, нагреватели, топилни, инсинератори, пещи за калциниране, пещи за изпичане, пещи, сушилни, двигатели, горивни елементи, съоръжения за циклично химическо изгаряне, запалителни устройства и термични или каталитични съоръжения за доизгаряне. Съоръжения с номинална топлинна мощност под 3 MW не се вземат предвид за целите на посоченото изчисление.

▼ **M4**

4. Ако дадено съоръжение служи за дейност, за която праговата стойност не е изразена като обща номинална топлинна мощност, праговата стойност на тази дейност има предимство при вземането на решение за включването в ► **M9** СТЕ на ЕС ◀.

5. Когато се установи, че в дадена инсталация е превишена праговата стойност на мощността на която и да е дейност по настоящото приложение, всички съоръжения, в които се изгарят горива, различни от съоръженията за изгаряне на опасни или твърди битови отпадъци, се включват в разрешителното за емисии на парникови газове.

6. От 1 януари 2012 г. се включват всички полети, които пристигат на или заминават от летище, разположено на територията на държава-членка, за която се прилага Договорът.

▼ **M15**

Дейности	Парникови газове
Изгаряне на горива в инсталации с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW (с изключение на изгарянето в инсталации за изгаряне на опасни или твърди битови отпадъци) Считано от 1 януари 2024 г., изгарянето на горива в инсталации за изгарянето на твърди битови отпадъци с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW, за целите на членове 14 и 15.	Въглероден диоксид
Рафиниране на нефт с използването на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност над 20 MW	Въглероден диоксид
Производство на кокс	Въглероден диоксид

▼ **M4**

▼ **M4**

Дейности	Парникови газове
Пържено и агломерация, включително гранулиране, на метална руда (включително сулфидна руда)	Въглероден диоксид

▼ **M15**

Производство на желязо или стомана (първично или вторично стапяне), включително непрекъснато лееие, с капацитет над 2,5 тона на час	Въглероден диоксид

▼ **M4**

Производство или преработка на черни метали (включително феросплави) в случай на използване на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW. Преработката включва, <i>inter alia</i> , прокатни станове, междинни подгреватели, пещи за отвърщане, ковашки цехове, леярни, цехове за нанасяне на покритие и байцване	Въглероден диоксид

▼ **M15**

Производство на първичен алуминий или диалуминиев триоксид	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди

▼ **M4**

Производство на вторичен алуминий при използването на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW	Въглероден диоксид

Производство или преработка на цветни метали, включително производство на сплави, рафиниране, лееие и др., в случай на използване на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност (включително горива, използвани като редуциращи агенти), превишаваща 20 MW	Въглероден диоксид

Производство на циментен клинкер в ротационни пещи с производствен капацитет над 500 тона дневно или в други пещи с производствен капацитет над 50 тона дневно	Въглероден диоксид

Производство на варовик или калциниране на доломит и магнезит в ротационни пещи за изпичане или в други пещи с производствен капацитет над 50 тона дневно	Въглероден диоксид

Производство на стъкло, включително стъклени влакна, с топлиен капацитет над 20 тона дневно	Въглероден диоксид

Изработване на керамични продукти чрез изпичане, по-конкретно покривни керемиди, тухли, огнеупорни тухли, плочи, каменинови или порцеланови изделия, с производствен капацитет над 75 тона дневно	Въглероден диоксид

▼ M4

Дейности	Парникови газове
Производство на изолационни материали от минерална вата с използване на стъкло, камък или шлака, с капацитет на топене над 20 тона дневно	Въглероден диоксид

▼ M15

Сушене или изпичане на гипс или производство на гипсови панели или други продукти от гипс с производствен капацитет за калциниран гипс или изсушен вторичен гипс, надвишаващ общо 20 тона на ден	Въглероден диоксид

▼ M4

Производство на целулозен пулп от дървесина или сходни влакнести материали	Въглероден диоксид
Производство на хартия или картон с производствен капацитет над 20 тона дневно	Въглероден диоксид

▼ M15

Производство на сажди с карбонизиране на органични вещества като масла, катран, остатъци от крекинг и дестилация, с производствен капацитет над 50 тона на ден	Въглероден диоксид

▼ M4

Производство на азотна киселина	Въглероден диоксид и азотен оксид
Производство на адипинова киселина	Въглероден диоксид и азотен оксид
Производство на глиоксалова и глиоксилова киселина	Въглероден диоксид и азотен оксид
Производство на амоняк	Въглероден диоксид
Производство на органични химически вещества в насипно или наливно състояние чрез крекинг, реформинг, частично или пълно окисляване или чрез подобни процеси, с производствен капацитет, превишаващ 100 тона дневно	Въглероден диоксид

▼ M15

Производство на водород (H ₂) и синтетичен газ с производствен капацитет над 5 тона на ден	Въглероден диоксид

▼ M4

Производство на калцинирана сода (Na ₂ CO ₃) и на натриев бикарбонат (NaHCO ₃)	Въглероден диоксид
Улавяне на парникови газове от инсталации, попадащи в приложното поле на настоящата директива, с цел пренос и съхранение в геоложки формации на места за съхранение, за които е издадено разрешение за това в съответствие с Директива 2009/31/ЕО	Въглероден диоксид

▼ M15

Транспортиране на парникови газове за съхранение в геоложки формации в място за съхранение, получило разрешение съгласно Директива 2009/31/ЕО, с изключение на емисиите, обхванати от друга дейност съгласно настоящата директива	Въглероден диоксид

▼ **M4**

Дейности	Парникови газове
Съхранение на парникови газове в геоложки формации на места за съхранение, за които е издадено разрешение за това в съответствие с Директива 2009/31/ЕО	Въглероден диоксид
Въздухоплаване Полети, които заминават от или пристигат на летище, разположено на територията на държава-членка, за която се прилага Договорът. Тази дейност не включва: а) полети, извършвани единствено за транспортване по официален повод на управляващ монарх и най-близките му роднини, на държавни ръководители, правителствени ръководители и министри на държави, които не са държави-членки, когато това е подкрепено от съответното указание за характера на полета в летателния план; б) военни полети, извършвани от военни въздухоплавателни средства, и полети на митническите и полицейските служби; в) полети, свързани с издирвателни и спасителни операции, полети с противопожарна цел, хуманитарни полети и полети за оказване на спешна медицинска помощ, които са разрешени от съответния компетентен орган; г) всички полети, извършвани изключително по правилата за визуални полети, както са определени в приложение 2 към Чикагската конвенция; д) полети, завършващи на летището, от което е излетяло въздухоплавателното средство, и по време на които не са извършвани междинни кацания; е) тренировъчни полети, проведени изключително с цел получаване на свидетелство или на клас, когато става въпрос за летателен екипаж, когато това е подкрепено от съответната забележка в летателния план, при условие че полетът не служи за превоз на пътници и/или товари или за позициониране или превоз на въздухоплавателното средство; ж) полети, извършвани изключително с цел провеждане на научни изследвания или проверка, изпитване или издаване на свидетелство за въздухоплавателното средство или оборудване, независимо дали е предназначено за летене или за наземна работа; з) полети, извършвани от въздухоплавателни средства с удостоверение максимално тегло при излитане, по-малко от 5 700 kg; и) полети, извършвани в рамките на задължения за предоставяне на обществени услуги, наложени в съответствие с Регламент (ЕИО) № 2408/92, по маршрути в най-отдалечените региони, определени в член 299, параграф 2 от Договора, или по маршрути, при които предложеният капацитет не надвишава ► M14 50 000 ◀ места на година;	Въглероден диоксид

▼ **M4**

Дейности	Парникови газове
й) полети, които, с изключение на посочените в настоящата буква, биха попаднали в тази дейност и които се извършват от оператори на търговски транспортни полети, които извършват или: — по-малко от 243 полета за период от три последователни четиримесечия, или — полети с общи годишни емисии под 10 000 тона на година. ► M11 Полетите, посочени в букви л) и м), или извършени изключително за превоз в рамките на официална мисия на управляващи монарси и най-близките им роднини; на държавни глави, правителствени ръководители и правителствени министри на държавите членки не могат да бъдат изключвани по тази буква; ◀ ► M11 к) от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2030 г., полети, които с изключение на настоящата буква, биха попаднали в тази дейност, и осъществени от нетърговски оператор на въздухоплавателни средства, извършващ полети с общи годишни емисии под 1 000 тона годишно (включително емисии от полети, посочени в букви л) и м); ◀ ► M10 л) полети от летища, разположени в Швейцария, до летища, разположени в ЕИП; ◀ ► M11 м) полети от летища, разположени в Обединеното кралство, до летища, разположени в ЕИП. ◀ ► M14 Полети между летища, разположени в две различни държави, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и полети между Швейцария или Обединеното кралство и държави, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и за целите на член 12, параграфи 6 и 8 и член 28в — всеки друг полет между летища, разположени в две различни трети държави, от оператори на въздухоплавателни средства, които отговарят на всички посочени по-долу условия: а) операторите на въздухоплавателни средства притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка; и	

▼ M4

Дейности	Парникови газове
б) те произвеждат годишни емисии на CO₂ над 10 000 тона от използването на самолети с максимална сертифицирана излетна маса, по-голяма от 5 700 kg, които изпълняват полети, попадащи в обхвата на настоящото приложение, различни от тези, които заминават от и пристигат в същата държава членка, включително най-отдалечените региони на същата държава членка, считано от 1 януари 2021 г.; за целите на настоящата точка не се вземат предвид емисиите от следните видове полети: i) държавни полети; ii) полети с хуманитарни цели; iii) полети за медицински цели; iv) военни полети; v) полети за гасене на пожари; vi) полети преди или след хуманитарен или медицински полет или полет за гасене на пожар, при условие че тези полети са извършени със същите въздухоплавателни средства и са били необходими за извършването на съответните хуманитарни, медицински или противопожарни дейности или за преместването на въздухоплавателното средство след тези дейности за следващата му дейност. ◀	
Морски транспорт Дейности в областта на морския транспорт, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2015/757, с изключение на дейностите в областта на морския транспорт, попадащи в обхвата на член 2, параграф 1а, и до 31 декември 2026 г. — на член 2, параграф 1б от посочения регламент	Въглероден диоксид Считано от 1 януари 2026 г., метан и диазотен оксид

▼ M15

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ, УПОМЕНАТИ В ЧЛЕНОВЕ 3 И 30

Въглероден двуоксид (CO₂)

Метан (CH₄)

Диазотен оксид(N₂O)

Флуоровъглеродороди (HFCs)

Перфлуоровъглероди (PFCs)

Серен хексафлуорид (SF₆)

▼ M4

ПРИЛОЖЕНИЕ IIa

Увеличения на количеството квоти, които се отдават на търг от държавите-членки в съответствие с член 10, параграф 2, буква а), с оглед гарантиране на солидарност и растеж в ►M9 Съюза ◀ и с цел намаляване на емисиите и адаптиране към последиците от изменението на климата.

Дял на държавата-членка

▼ M9

▼ M4

България	53 %
Чешка република	31 %
Естония	42 %
Гърция	17 %
Испания	13 %

▼ A1

Хърватия	26 %

▼ M9

▼ M4

Кипър	20 %
Латвия	56 %
Литва	46 %

▼ M9

▼ M4

Унгария	28 %
Малта	23 %
Полша	39 %
Португалия	16 %
Румъния	53 %
Словения	20 %
Словакия	41 %

▼ M9

▼ **M15***ПРИЛОЖЕНИЕ П6*

ЧАСТ А

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ МОДЕРНИЗАЦИОННИЯ
ФОНД В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 10, ПАРАГРАФ 1, ТРЕТА АЛИНЕЯ

	Дял
България	5,84 %
Чехия	15,59 %
Естония	2,78 %
Хърватия	3,14 %
Латвия	1,44 %
Литва	2,57 %
Унгария	7,12 %
Полша	43,41 %
Румъния	11,98 %
Словакия	6,13 %

ЧАСТ Б

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ МОДЕРНИЗАЦИОННИЯ
ФОНД В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 10, ПАРАГРАФ 1, ЧЕТВЪРТА
АЛИНЕЯ

	Дял
България	4,9 %
Чехия	12,6 %
Естония	2,1 %
Гърция	10,1 %
Хърватия	2,3 %
Латвия	1,0 %
Литва	1,9 %
Унгария	5,8 %
Полша	34,2 %
Португалия	8,6 %
Румъния	9,7 %
Словакия	4,8 %
Словения	2,0 %

▼ M4▼ M15

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ДЕЙНОСТ, ПОПАДАЩА В ОБХВАТА НА ГЛАВА IVa

Дейност	Парникови газове
Освобождаване за потребление на горива, които се използват за изгаряне в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори. Тази дейност не включва: а) освобождаването за потребление на горива, използвани в дейностите, изброени в приложение I, освен ако се използват за изгаряне в дейностите по транспорт-тиране на парникови газове за съхранение в геоложки формации, предвидени в ред двадесет и седем от таблицата в посоченото приложение, или се използват за изгаряне в инсталации, които са изключени съгласно член 27a; б) освобождаването за потребление на горива, за които емисионният фактор е нула; в) освобождаването за потребление на опасни или твърди битови отпадъци, използвани като гориво. Сградният сектор и секторът на автомобилния транспорт съответстват на следните източници на емисии, определени в Насоките на МКИК относно националните инвентаризации на парниковите газове от 2006 г., с необходимите изменения на тези определения, както следва: а) комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (код на категорията източници 1A1a ii) и топлофикационни централи (код на категорията източници 1A1a iii), доколкото те произвеждат топлинна енергия за категориите по букви в) и г) от настоящата алинея, пряко или чрез топлофикационни мрежи;	Въглероден диоксид
б) автомобилен транспорт (код на категорията източници 1A3b), с изключение на използването на селскостопански машини по пътища с настилка; в) търговска/институционална (код на категорията източници 1A4a); г) жилищна (код на категорията източници 1A4b). Допълнителните сектори съответстват на следните източници на емисии, определени в Насоките на МКИК относно националните инвентаризации на парниковите газове от 2006 г.: а) енергийни промишлени сектори (код на категорията източници 1A1), с изключение на категориите, определени във втора алинея, буква а) от настоящото приложение; б) производствени промишлени сектори и строителство (код на категорията източници 1A2).	

▼ **M15**

ПРИЛОЖЕНИЕ IIIa

КОРИГИРАНЕ НА КОЕФИЦИЕНТА НА ЛИНЕЙНО НАМАЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 30в, ПАРАГРАФ 2

1. Ако средното количество емисии, докладвани съгласно глава IVa за периода 2024—2026 г., е с повече от 2 % по-голямо в сравнение със стойността на количеството за 2025 г., определено в съответствие с член 30в, параграф 1, и ако тези разлики не се дължат на разлика от по-малко от 5 % между емисиите, докладвани съгласно глава IVa, от една страна, и от друга — данните от инвентаризацията на емисиите на парникови газове в Съюза за 2025 г. от категориите източници по РКООНИК за секторите, попадащи в обхвата на глава IVa, коефициентът на линейно намаление се изчислява чрез коригиране на коефициента на линейно намаление, посочен в член 30в, параграф 1.
2. Коригираният в съответствие с точка 1 коефициент на линейно намаление се определя, както следва:

$$LRF_{adj} = 100 \% * [MRV_{[2024-2026]} - (ESR_{[2024]} - 6 * LRF_{[2024]} * ESR_{[2024]})] / (5 * MRV_{[2024-2026]}), \text{ където:}$$

LRF_{adj} е коригираният коефициент на линейно намаление;

$MRV_{[2024-2026]}$ е средната стойност на проверените емисии съгласно глава IVa за периода 2024—2026 г.;

$ESR_{[2024]}$ е стойността на емисиите за 2024 г., определена в съответствие с член 30в, параграф 1, за секторите, попадащи в обхвата на глава IVa;

$LRF_{[2024]}$ е коефициентът на линейно намаление, посочен в член 30в, параграф 1.

▼ B*ПРИЛОЖЕНИЕ IV***ПРИНЦИПИ НА МОНИТОРИНГ И ДОКЛАДВАНЕ, УПОМЕНАТИ В ЧЛЕН 14, ПАРАГРАФ 1****▼ M2****ЧАСТ А — Мониторинг и докладване на емисиите от стационарни инсталации****▼ B****Мониторинг на емисиите от въглероден двуоксид**

Емисиите се следят или чрез изчисления или въз основа на измервания.

Изчисления

Емисиите се изчисляват по следната формула:

Данни за дейността × емисионен фактор × фактор на окисляване

Данните за дейността (използвано гориво, производителност и др.) се следят въз основа на данни от доставките или измерванията.

Използват се възприети емисионни фактори. За всички горива са приемливи емисионни фактори, специфични за дейността. Фактори по подразбиране са приемливи за всички горива, с изключение на тези, които не са предмет на търговия (отпадъчни горива като автомобилни гуми и газове от промишлени процеси). Допълнително ще бъдат разработени специфични стойности по подразбиране за въглища в зависимост от жилката, и специфични за ЕС или страната-производител стойности по подразбиране за природен газ. За продукти на рафинерии са приемливи стойности по подразбиране на Международния съвет по изменение на климата (IPCC). ► **M15** Емисионният фактор за биомаса, която отговаря на критериите за устойчивост и критериите за намаляване на емисиите на парникови газове при използването на биомаса, установени с Директива (ЕС) 2018/2001, с всички необходими корекции за прилагане съгласно настоящата директива, определени в актовете за изпълнение, посочени в член 14 от настоящата директива, е нула. ◀

Ако в емисионния фактор не се отчита фактът, че част от въглерода не се окислява, се използва допълнителен фактор на окисляване. Ако вече са изчислени специфични за дейността емисионни фактори и вече се отчита окисляването, не е необходимо да се прилага фактор на окисляване.

▼ M15

Използват се факторите на окисляване по подразбиране, разработени съгласно Директива 2010/75/ЕС, освен ако операторът не е в състояние да докаже, че факторите, специфични за дейността, са по-точни.

▼ B

Извършва се отделно изчисление за всяка дейност, инсталация и за всяко гориво.

Измерване

При измерването на емисиите се използват стандартизирани или възприети методи, като те се съпътстват от подкрепящо изчисление на емисиите.

Мониторинг на емисии на други парникови газове**▼ M9**

Използват се стандартизирани или възприети методи, разработени от Комисията в сътрудничество с всички заинтересовани страни и приети съгласно член 14, параграф 1.

▼ B**Докладване на емисиите**

Всеки оператор включва следната информация в доклада за дадена инсталация:

- A. Данни за идентифициране на инсталацията, включващи:
- Название на инсталацията;
 - Нейния адрес, включително пощенски код и страна;
 - Вида и номера на дейността, извършвана в инсталацията съгласно приложение I;
 - Пощенски адрес, телефонен номер, номер на факса и адрес на електронна поща на лицето за връзка; и
 - Име на собственика на инсталацията и евентуално на дружеството майка.
- B. За всяка дейност от приложение I, осъществявана на обекта, за която се изчисляват емисии:
- Данни за дейността;
 - Емисионни фактори;
 - Фактори на окисляване;
 - Общо количество на емисиите; и
 - Несигурност.
- B. За всяка дейност от приложение I, осъществявана на обекта, за която се изчисляват емисии:
- Общо количество на емисиите;
 - Информация за надеждността на методите на измерване; и
 - Несигурност.
- Г. За емисии от горивни процеси в доклада се включва и факторът на окисляване, освен ако окисляването вече не е било отчетено при разработката на емисионен фактор, специфичен за дейността.

Държавите-членки трябва да предприемат мерки за координиране на изискванията за докладване с вече съществуващите изисквания за докладване, за да се сведе до минимум тежестта на докладването за фирмите.

▼ M2**ЧАСТ Б — Мониторинг и докладване на емисиите от авиационни дейности****Мониторинг на емисиите от въглероден диоксид**

Мониторингът на емисиите се извършва чрез изчисление. Емисиите се изчисляват, като се използва формулата:

Количеството изразходвано гориво × емисионния фактор

Количеството изразходвано гориво включва и горивото, изразходвано от спомагателния захранващ блок. Когато е възможно, се използва действителното изразходвано гориво за всеки полет, което се изчислява по следната формула:

Количеството гориво, съдържащо се в резервоарите на въздухоплавателното средство, когато е завършило зареждането с гориво за полета – количеството гориво, съдържащо се в резервоарите на въздухоплавателното средство, когато е завършило зареждането с гориво за следващия полет + количеството заредено гориво за този следващ полет.

▼ **M2**

Ако няма данни за действително изразходваното гориво, се използва метод на стандартизирано подреждане за оценка на изразходваното гориво въз основа на най-надеждната налична информация.

Използват се емисионните фактори, зададени от МКИК в неговите насоки за инвентаризация от 2006 г. или последващите актуализирани варианти на тези насоки, освен ако няма по-точни емисионни фактори за конкретната дейност, определени от независими акредитирани лаборатории въз основа на признати аналитични методи. ► **M15** Емисионният фактор за биомаса, която отговаря на критериите за устойчивост и критериите за намаляване на емисиите на парникови газове при използването на биомаса, установени с Директива (ЕС) 2018/2001, с всички необходими корекции за прилагане съгласно настоящата директива, определени в актовете за изпълнение, посочени в член 14 от настоящата директива, е нула. ◀ ► **M14** Емисионният фактор за керосина за реактивни двигатели (Jet A1 или Jet A) е 3,16 (t CO₂/t гориво). ◀

▼ **M14**

Емисиите от горива от възобновяеми източници от небиологичен произход, при които се използва водород от възобновяеми източници в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001, се класифицират като нулеви емисии за операторите на въздухоплавателни средства, които ги използват, до приемането на акта за изпълнение, посочен в член 14, параграф 1 от настоящата директива.

▼ **M2**

За всеки полет и за всяко гориво се прави отделно изчисление.

Докладване на емисиите

Всеки оператор на въздухоплавателно средство включва в доклада си по член 14, параграф 3 следната информация:

А. Данни за идентифициране на оператора на въздухоплавателното средство, включително:

- наименование на оператора на въздухоплавателното средство,
- администриращата го държава-членка,
- адрес, включително пощенски код и държава, както и адрес за контакт в администриращата държава-членка, ако е различен от първия,
- регистрационните номера и типовете въздухоплавателни средства, използвани през периода, обхванат от доклада за авиационни дейности, изброени в приложение I, за които той е оператор на въздухоплавателно средство,
- номер и издаващ орган на свидетелството за авиационен оператор и на оперативния лиценз, с които са извършени авиационните дейности, изброени в приложение I, за които той е оператор на въздухоплавателно средство,
- адрес, телефон, факс и адрес на електронна поща на лицето за контакти, и
- наименование на собственика на въздухоплавателното средство.

Б. За всеки вид гориво, за който се изчисляват емисии:

- разход на гориво,
- емисионен фактор,
- общо количество съвкупни емисии от всички полети, извършени през обхванатия от доклада период, които спадат към авиационните дейности, изброени в приложение I, за които той е оператор на въздухоплавателно средство,

▼ M2

- съвкупните емисии от:
 - всички извършени полети през обхванатия от доклада период, които спадат към авиационните дейности, изброени в приложение I, за които той е оператор на въздухоплавателно средство и които са заминали от летище, разположено на територията на държава-членка, и са пристигнали на летище, разположено на територията на същата държава-членка,
 - всички други полети, извършени през обхванатия от доклада период, които спадат към авиационните дейности, изброени в приложение I, за които той е оператор на въздухоплавателно средство,
- съвкупните емисии за всички полети, извършени през обхванатия от доклада период, които спадат към авиационните дейности, изброени в приложение I, за които той е оператор на въздухоплавателно средство и които:
 - са заминали от държава-членка, и
 - са пристигнали в държава-членка от трета страна,
- несигурност.

Мониторинг на данните за тонкилометри за целите на членове 3д и 3е

За целите на заявлението за получаване на квоти в съответствие с член 3д, параграф 1 или член 3е, параграф 2, количеството авиационна дейност се изчислява в тонкилометри, като се използва следната формула:

тонкилометри = разстояние × полезен товар

където:

„разстояние“ означава разстоянието по най-късата дъга от земната сфера (ортодрома) между летището на заминаване и летището на пристигане плюс допълнителен непроменлив фактор от 95 km; и

„полезен товар“ означава общото тегло на превозваните товари, поща и пътници.

За целите на изчисляването на полезния товар:

- броят на пътниците е броят на лицата на борда без членовете на екипажа;
- операторът на въздухоплавателно средство може да избере да приложи действителното или стандартното тегло за пътници и регистриран багаж, които се съдържат в документите за теглото и разпределението на товара за съответните полети, или стандартна стойност от 100 kg за всеки пътник и регистрирания му багаж.

Докладване на данните за тонкилометри за целите на членове 3д и 3е

Всеки оператор на въздухоплавателно средство включва следната информация в заявлението си по член 3д, параграф 1 или член 3е, параграф 2:

A. Данни за идентифициране на оператора на въздухоплавателно средство, включително:

- наименование на оператора на въздухоплавателно средство,

▼ **M2**

- администриращата го държава-членка,
- адрес, включително пощенски код и държава, както и адрес за контакт в администриращата държава-членка, ако е различен от първия,
- регистрационните номера и типовете въздухоплавателни средства, използвани през годината, обхванати от заявлението за извършване на авиационни дейности, изброени в приложение I, за които той е оператор на въздухоплавателно средство,
- номер и издаващ орган на свидетелството за авиационен оператор и на оперативния лиценз, с които са извършени авиационните дейности, изброени в приложение I, за които той е оператор на въздухоплавателно средство,
- адрес, телефон, факс и адрес на електронна поща на лицето за контакти, и
- наименование на собственика на въздухоплавателното средство.

Б. Данни за тонкилометрите:

- брой полети за всяка двойка летища,
- брой пътникокилометри за всяка двойка летища,
- брой тонкилометри за всяка двойка летища,
- метод, избран за изчисляването на теглото на пътниците и регистрирания багаж,
- общо количество тонкилометри за всички полети, извършени през годината, за която се отнася докладът, и спадащи към авиационните дейности, изброени в приложение I, за които е оператор на въздухоплавателно средство.

▼ **M15**

ЧАСТ В

Мониторинг и докладване на емисиите, съответстващи на дейността, посочена в приложение III

Мониторинг на емисиите

Мониторингът на емисиите се извършва чрез изчисляване.

Изчисляване

Емисиите се изчисляват по следната формула:

Количество освободено за потребление гориво × емисионен фактор

Освободеното за потребление гориво включва количеството гориво, освободено за потребление от регулирания субект.

Използват се емисионните фактори по подразбиране на МКИК от Насоките за инвентаризация на МКИК от 2006 г. или от последващи осъвременени варианти на тези насоки, освен когато има по-точни емисионни фактори за конкретното гориво, установени от независими акредитирани лаборатории въз основа на признати аналитични методи.

▼ M15

За всеки регулиран субект и за всяко гориво се прави отделно изчисление.

Докладване на емисиите

Всеки регулиран субект включва следната информация в своя доклад:

А. Данни за идентифициране на регулирания субект, включително:

- наименованието на регулирания субект;
- неговият адрес, включително пощенски код и държава;
- видът на горивата, които освобождава за потребление, и дейностите, чрез които освобождава горивата за потребление, включително използваната технология;
- адрес, телефон, факс и адрес на електронна поща на лицето за контакт; и
- името на собственика на регулирания субект и на всяко дружество майка.

Б. За всеки вид гориво, освободено за потребление и използвано за изгаряне в секторите, посочени в приложение III, за който са изчислени емисиите:

- количеството гориво, освободено за потребление;
- емисионните фактори;
- общото количество емисии;
- крайната употреба на освободеното за потребление гориво; и
- неопределеността.

Държавите членки предприемат мерки за съгласуване на изискванията за докладване с всички съществуващи изисквания за докладване, за да се сведе до минимум тежестта на докладването за предприятията.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ V

КРИТЕРИИ ЗА ПРОВЕРКА, УПОМЕНАТИ В ЧЛЕН 15

▼M2

ЧАСТ A — Проверка на емисиите от стационарни инсталации

▼B

Общи принципи

1. Емисиите от всяка дейност, изброена в приложение I, подлежат на проверка.
2. Процесът на проверка включва разглеждане на доклада по член 14, параграф 3 и на мониторинга през предходната година. Той обръща внимание на надеждността, достоверността и точността на системите за мониторинг и на докладваните данни и информация, свързани с емисиите, по-конкретно:
 - а) докладваните данни за дейността и свързаните с тях измервания и изчисления;
 - б) избора и прилагането на емисионни фактори;
 - в) изчисленията, водещи до определяне на общите емисии; и
 - г) ако се използват измервания, удачността на избора и прилагането на методи на измерване.
3. Докладваните емисии могат да бъдат утвърдени само ако надеждни и достоверни данни и информация позволяват определянето на емисиите с висока степен на сигурност. За висока степен на сигурност се изисква операторът да демонстрира, че:
 - а) в докладваните данни липсват несъответствия;
 - б) събирането на данните е извършено в съответствие с приложимите научни стандарти; и
 - в) съответните записи за инсталацията са пълни и логични.
4. На верифициращия орган се предоставя достъп до всички обекти и до цялата информация във връзка с предмета на проверка.
5. Провереният орган отчита дали инсталацията е регистрирана към схемата на Общността за управление и одитиране по околната среда (EMAS).

Методика

Стратегически анализ

6. Проверката се основава на стратегически анализ на всички дейности, осъществявани в инсталацията. Това изисква проверяващият орган да има общ поглед върху всички дейности и тяхното значение за емисиите.

Анализ на процеса

7. Проверката на представената информация се извършва на обекта, на който се намира инсталацията, ако това е удачно. Провереният орган извършва внезапни проверки за установяване на надеждността на докладваните данни и информация.

Анализ на риска

8. Провереният орган подлага на оценка всички източници на емисии в инсталацията по отношение на надеждността на данните за всеки източник, допринасящ за общото количество емисии от инсталацията.

▼ B

9. Въз основа на този анализ проверяващият орган изрично определя онези източници с висока степен на риск от грешка и други аспекти от процедурата за мониторинг и докладване, за които има вероятност да спомогнат за допускане на грешки при определянето на общото количество емисии. Това се отнася особено за избора на емисионни фактори и за изчисленията, необходими за определяне на равнището на емисиите от индивидуални източници. Особено внимание следва да се обърне на тези източници с висока степен на риск от грешка и на гореспоменатите аспекти от процедурата за мониторинг.
10. Проверяващият орган отчита всички методи за ефективен контрол на риска, прилагани от оператора с оглед свеждане до минимум на степента на несигурност.

Доклад

11. Проверяващият орган изготвя доклад за процеса на утвърждаване като дава становище дали докладът по член 14, параграф 3 е удовлетворителен. В този доклад се посочват всички проблеми, свързани с извършваната работа. Може да се даде становище, че докладът по член 14, параграф 3 е удовлетворителен, ако, по мнение на верифициращия орган, липсва съществено разминаване между реалното и докладваното общо количество на емисиите.

Минимални изисквания за компетентност на верифициращия орган

12. Проверяващият орган е независим от оператора; той осъществява дейността си благонадеждно, обективно и професионално и разбира:
 - а) разпоредбите на настоящата директива, както и съответните стандарти и указания, приети от Комисията съгласно член 14, параграф 1;
 - б) законодателните, нормативните и административните изисквания, свързани с дейностите, които се верифицират; и
 - в) генерирането на цялата информация, свързана с всеки източник на емисии в инсталацията, отнасящо се по-конкретно до събирането, измерването, изчисляването и докладването на данните.

▼ M2**ЧАСТ Б — Проверка на емисиите от авиационни дейности**

13. Общите принципи и методика, определени в настоящото приложение, се прилагат за проверка на докладите за емисии от полети, които спадат към авиационните дейности, изброени в приложение I.

За тази цел:

- а) в точка 3 думата „оператор“ се тълкува като включваща оператор на въздухоплавателно средство, а в буква в) от посочената точка думата „инсталация“ се тълкува като включваща въздухоплавателното средство, използвано за извършването на авиационни дейности, обхванати от доклада;
- б) в точка 5 думата „инсталация“ се тълкува като включваща оператор на въздухоплавателно средство;
- в) в точка 6 думата „дейности“, извършени в инсталацията, се тълкува като включваща авиационни дейности, обхванати от доклада и извършени от оператора на въздухоплавателното средство;
- г) в точка 7 думите „обект, на който се намира инсталацията“, се тълкуват като включващи обектите, използвани от оператора на въздухоплавателното средство за провеждане на авиационни дейности, обхванати от доклада;
- д) в точки 8 и 9 думите „източници на емисии в инсталацията“ се тълкуват като включващи въздухоплавателните средства, за които е отговорен операторът на въздухоплавателно средство; и
- е) в точки 10 и 12 думата „оператор“ се тълкува като включваща оператор на въздухоплавателно средство.

▼ M2**Допълнителни разпоредби за проверка на докладите за емисии от въздухоплаване**

14. Проверяващият установява по-специално дали:
- са взети предвид всички полети в рамките на авиационната дейност, включена в списъка в приложение I. Изпълнението на тази задача от проверяващия се подпомага от данни за разписанието и други данни за въздушното движение, осъществено от оператора на въздухоплавателното средство, включително данни от Евроконтрол, поискани от този оператор;
 - съществува цялостна съгласуваност между съвкупните данни за изразходваното гориво и данните за закупеното или доставено по друг начин гориво за въздухоплавателното средство, извършващо авиационната дейност.

Допълнителни разпоредби за проверката на данните за тонкилометрите, подадени за целите на членове 3д и 3е

15. Установените в настоящото приложение общи принципи и методика за проверка на докладите за емисии по член 14, параграф 3 при възможност се прилагат съответно и за проверка на данните за авиационните тонкилометри.
16. Проверяващият по-специално установява дали в заявлението на този оператор съгласно член 3д, параграф 1 и член 3е, параграф 2 са отчетени само полетите, които действително са извършени и попадат в рамките на авиационната дейност, включена в списъка в приложение I, и за които е отговорен операторът на въздухоплавателното средство. При изпълнението на тази задача проверяващият прави справка с данните за движението на оператора на въздухоплавателното средство, включително данни от Евроконтрол, поискани от този оператор. Освен това проверяващият установява дали докладваният от оператора на въздухоплавателното средство полезен товар отговаря на водените от оператора отчети за полезния товар във връзка с безопасността.

▼ M15**ЧАСТ В****Проверка на емисиите, съответстващи на дейността, посочена в приложение III****Общи принципи**

- Емисиите, съответстващи на дейността, посочена в приложение III, подлежат на проверка.
- Процесът на проверка включва разглеждане на доклада по член 14, параграф 3 и на мониторинга през предходната година. При него се обръща внимание на надеждността, достоверността и точността на системите за мониторинг и на докладваните данни и информация, свързани с емисиите, и по-специално:
 - докладваните горива, освободени за потребление, и свързаните с тях изчисления;
 - избора и прилагането на емисионни фактори;
 - изчисленията, извършени за определяне на общото количество емисии.
- Докладваните емисии могат да бъдат утвърдени само при наличието на надеждни и достоверни данни и информация, които позволяват определянето на емисиите с висока степен на сигурност. За висока степен на сигурност се изисква регулираният субект да докаже, че:

▼ **M15**

- а) в докладваните данни липсват несъответствия;
 - б) събирането на данните е извършено в съответствие с приложимите научни стандарти; и
 - в) съответните записи на регулирания субект са пълни и последователни.
4. На проверяващия орган се предоставя достъп до всички обекти и до цялата информация във връзка с предмета на проверка.
 5. Проверяващият орган взема предвид дали регулираният субект е регистриран по Схемата на Съюза за управление по околна среда и одит (EMAS).

Методика

Стратегически анализ

6. Проверката се извършва въз основа на стратегически анализ на всички количества горива, освободени за потребление от регулирания субект. За тази цел проверяващият орган трябва да има цялостна представа за всички дейности, чрез които регулираният субект освобождава горивата за потребление, както и за тяхното значение за емисиите.

Анализ на процесите

7. Проверката на предоставените данни и информация се извършва, когато е целесъобразно, в обекта на регулирания субект. Проверяващият орган извършва внезапни проверки за установяване на надеждността на докладваните данни и информация.

Анализ на риска

8. Проверяващият орган подлага всички средства, чрез които горивата се освобождават за потребление от регулирания субект, на оценка по отношение на надеждността на данните за общото количество емисии на регулирания субект.
9. Въз основа на този анализ проверяващият орган изрично определя всички елементи с висока степен на риск от грешка и други аспекти от процедурата за мониторинг и докладване, които има вероятност да доведат до грешки при определянето на общото количество емисии. Това включва по-специално изчисленията, необходими за определяне на нивото на емисиите от отделните източници. Особено внимание се обръща на елементите с висока степен на риск от грешка и на гореспоменатите аспекти от процедурата за мониторинг.
10. Проверяващият орган отчита всички методи за ефективен контрол на риска, прилагани от регулирания субект с цел степента на неопределеност да бъде сведена до минимум.

Доклад

11. Проверяващият орган изготвя доклад за процеса на утвърждаване, в който дава становище дали докладът по член 14, параграф 3 е удовлетворителен. В този доклад се посочват всички проблеми, свързани с извършената работа. Становище, че докладът по член 14, параграф 3 е удовлетворителен, може да бъде дадено само ако по мнение на проверяващия орган липсва съществено разминаване между реалното и докладваното общо количество на емисиите.

▼ M15

Минимални изисквания за компетентност на проверяващия орган

12. Проверяващият орган е независим от регулирания субект; той осъществява дейността си добросъвестно, обективно и професионално и разбира:
- а) разпоредбите на настоящата директива, както и съответните стандарти и насоки, приети от Комисията съгласно член 14, параграф 1;
 - б) законодателните, регулаторните и административните изисквания от значение за проверяваните дейности; и
 - в) процеса на изготвяне на цялата информация, свързана с всички средства, чрез които горивата се освобождават за потребление от регулирания субект, по-специално във връзка със събирането, измерването, изчисляването и докладването на данни.